

Uchwała Nr XLIII/322/22
Rady Powiatu Opoczyńskiego
z dnia 26 stycznia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”

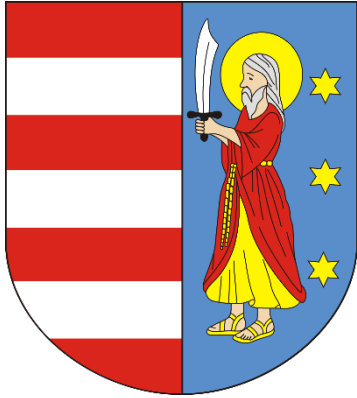
Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920, z 2021 poz. 1038 i poz. 1834) oraz art. 3 pkt 3, art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1057) Rada Powiatu Opoczyńskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” stanowiącą załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Opoczyńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

W oryginale podpisał:
Przewodniczący
Rady Powiatu Opoczyńskiego
Józef Róg

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU OPOCZYŃSKIEGO 2030

Spis treści

1.	Wprowadzenie	4
2.	Diagnoza podstawowych uwarunkowań powiatu opoczyńskiego.....	8
2.1.	Ogólna charakterystyka Powiatu	8
	Ukształtowanie terenu, położenie geograficzne i walory krajobrazowe	10
	Obszary prawnie chronione	11
	Uwarunkowania społeczno-demograficzne	12
	Spółeczeństwo obywatelskie.....	17
	Zasoby dziedzictwa kulturowego.....	19
	Sport.....	23
	Ochrona zdrowia.....	24
	Edukacja	25
	Pomoc społeczna.....	28
	Bezpieczeństwo publiczne	31
	Położenie komunikacyjne i sieć dróg.....	33
	Lokalny rynek pracy i bezrobocie	39
2.2.	Analiza SWOT	43
2.3.	Prezentacja wyników badania ankietowego wśród mieszkańców powiatu opoczyńskiego	50
	Cel i metoda badań	50
	Charakterystyka respondentów	51
	Ogólna ocena życia w powiecie opoczyńskim.....	52
	Spółeczeństwo.....	53
	Edukacja	55
	Polityka społeczna.....	56
	Kultura, Historia, Dziedzictwo regionu, Turystyka	58
	Administracja.....	59
	Gospodarka i Rynek Pracy	60
	Transport i Komunikacja.....	61
	Komunikacja społeczna.....	62
	Priorytetowe obszary rozwoju na terenie powiatu	63
	Słabe/mocne strony powiatu opoczyńskiego.....	65
	Bezpieczeństwo	67
	Edukacja	69
	Rynek Pracy	70

Turystyka	71
Promocja	72
3. Wskaźniki rozwojowe powiatu opoczyńskiego na tle 10 porównywalnych jednostek samorządu terytorialnego	74
4. Misja i wizja przyszłości rozwoju powiatu opoczyńskiego.....	80
5. Określenie celu horyzontalnego, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”	82
5.1. Cel horyzontalny, cele strategiczne	82
5.2. Cele operacyjne i kierunki działań	84
6. Zgodność „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” z założeniami i wytycznymi zawartymi w dokumentach strategicznych krajowych i wojewódzkich.....	101
7 Zarządzanie realizacją „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.....	111
7.1 System wdrażania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”. Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie, sposób wdrażania.	111
7.2 System monitorowania, ewaluacji i aktualizacji „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”	111
8 Spis Wykresów, Tabel, Rysunków	118

1. Wprowadzenie

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jest jednym z najważniejszych dokumentów samorządu powiatowego, określającym obszary, cele i kierunki rozwoju realizowane na obszarze Powiatu.

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” określa stan docelowy, do którego Powiat będzie dążył w kolejnych latach, zarysowuje ramy działań władz samorządowych Powiatu prowadzące do osiągnięcia danego stanu, a także prezentuje przykłady inicjatyw w ramach każdego przyjętego celu strategicznego.

Przygotowany dokument nie zamyka jednak możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych, zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami lokalnymi.¹ Jest równoległym narzędziem, które wyznacza ogólne ramy racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami oraz stanowiącym kluczowy element planowania rozwoju lokalnego.

W opracowaniu niniejszego dokumentu, udział wzięli radni Rady Powiatu, kadra kierownicza i pracownicy Starostwa Powiatowego w Opocznie, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu. Narzędziem wykorzystanym w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu, które jest powszechnie stosowane podczas tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym, była analiza potrzeb mieszkańców przeprowadzona w formie badania ankietowego.

Dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szeregu spotkań warsztatowo-konsultacyjnych, poświęconych diagnozie potrzeb, problemów i oczekiwań społecznych oraz identyfikacji potencjałów, barier, wyzwań oraz kluczowych działań rozwojowych dla powiatu opoczyńskiego w perspektywie do 2030 roku. Dla zapewnienia obiektywnej oceny proponowanych rozwiązań i wsparcia merytorycznego w pracy nad Strategią zaangażowano eksperta naukowego z dziedziny ekonomii.

---

¹ Domański, T. *Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego gminy*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1999

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”:

- Diagnozuje obecną pozycję konkurencyjną Powiatu
- Identyfikuje mocne i słabe strony Powiatu
- Wskazuje najważniejsze problemy, potrzeby i oczekiwania społeczeństwa Powiatu
- Służy wspieraniu procesu wykorzystywania szans rozwojowych Powiatu i niwelowania pojawiających się w otoczeniu problemów
- Tworzy misję i wizję powiatu opoczyńskiego
- Określa cel horyzontalny do którego będzie dążyć Strategia rozwoju Powiatu
- Określa cele spójne z potrzebami lokalnymi i jednocześnie spójne z polityką rozwoju ujętą w dokumentach strategicznych województwa łódzkiego i kraju
- Określa zasady wdrażania działań przyczyniających się do realizacji postawionych celów.

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” składa się z siedmiu rozdziałów oraz bibliografii.

Rozdział pierwszy stanowi zwięzłe streszczenie dokumentu. Przedstawia cel i strukturę dokumentu oraz zastosowane podejście metodologiczne.

Rozdział drugi poświęcony jest ocenie obecnego stanu Powiatu. Przedstawia diagnozę zasobów Powiatu, inwentaryzację kluczowych informacji na temat sytuacji gospodarczej w Powiecie. Pokazuje analizę zasobów własnych i otoczenia Powiatu – analiza SWOT, tj. mocne i słabe strony Powiatu oraz szanse i wyzwania dla jego dalszego rozwoju.

Rozdział trzeci prezentuje przygotowaną przez ekspertów Aesco Group analizę 12 wskaźników rozwojowych na tle 10 porównywalnych jednostek samorządu terytorialnego.

Natomiast rozdział czwarty to identyfikacja głównych kierunków rozwoju Powiatu w oparciu o wyniki sondażu społecznego, wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej oraz dyskusja nad analizą SWOT. Zdefiniowana misja i wizja powiatu opoczyńskiego, ogólne kierunki rozwoju Powiatu.

Z kolei w **rozdziale piątym** opisane zostały wszystkie cele.

Rozdział szósty wykazuje zgodność postawionych celów z założeniami i wytycznymi dokumentów wyższego rzędu.

W rozdziale siódmym przedstawiono wytyczne dla proponowanego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Opoczyńskiego 2030.

Bibliografia - zawiera spis wykresów, dokumentów i materiałów wykorzystanych do opracowania niniejszej Strategii.

Centralnym punktem „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jest lista celów strategicznych wyznaczających docelowe, długofalowe kierunki rozwoju regionu. Zostały one określone m.in. w oparciu o wyniki diagnozy zasobów i otoczenia Powiatu, analizy pozyskanych opinii mieszkańców, kluczowych reprezentantów społecznych, władz samorządowych Powiatu, jak również wniosków z sesji strategicznych Zespołu ds. opracowywania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.

Dokument pn. „Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” powstał w wyniku przeprowadzonych analiz dotyczących aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu, przy znaczącym udziale i partycypacji w jego powstawaniu jednostek organizacyjnych Powiatu, szerokiego grona instytucji, podmiotów zewnętrznych oraz społeczności lokalnej, których sugestie, propozycje oraz uwagi były znaczącym elementem umożliwiającym skonstruowanie ostatecznego kształtu dokumentu.

Punktem wyjścia do opracowania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” była analiza zasobów, uwarunkowań lokalnych i specyfiki otoczenia Powiatu na podstawie danych dostarczonych przez Starostwo Powiatowe, danych GUS oraz ogólnie dostępnych informacji i dokumentów na temat Powiatu oraz wchodzących w jego skład gmin. Dodatkowo, w celu uzupełnienia pozyskanych w ten sposób informacji i wyciągniętych na ich podstawie wniosków, przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców Powiatu (kluczowych interesariuszy dokumentu). Następnie wspólnie z ekspertem naukowym z dziedziny ekonomii opracowano wyniki przeprowadzonej analizy. W efekcie, została przygotowana analiza SWOT, tj. lista mocnych i słabych stron Powiatu oraz szans i zagrożeń dla jego rozwoju, a następnie opracowano Drzewo Celów.

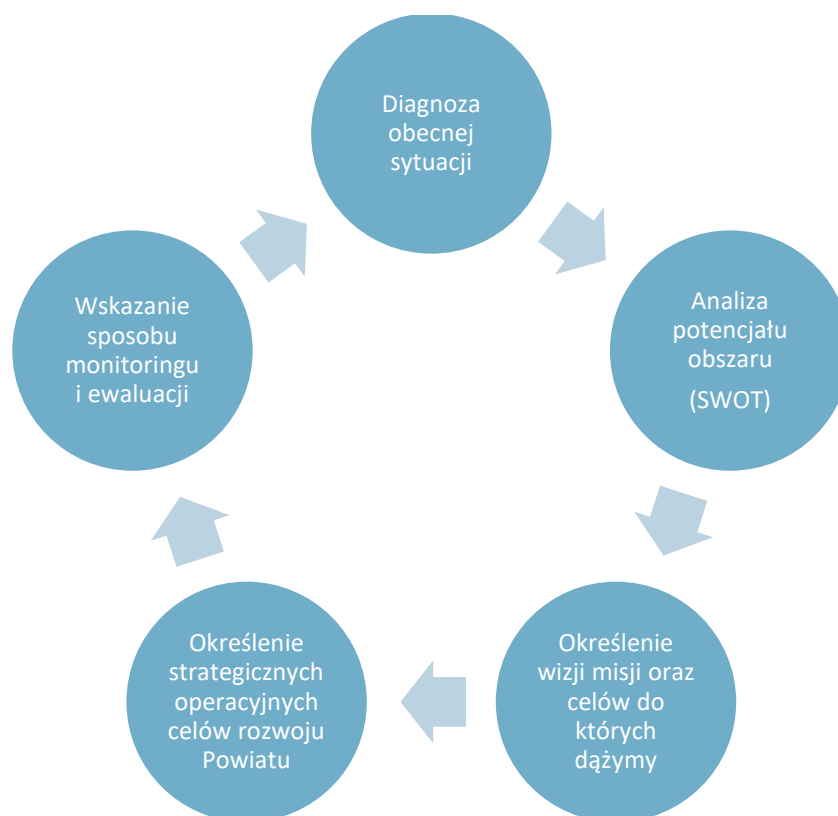
Wnioski z tak przeprowadzonej diagnozy były podstawą do wypracowania misji i wizji powiatu opoczyńskiego.

Określona przez zespół ds. opracowywania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” propozycja misji i wizji Powiatu była następnie przedmiotem dyskusji - w pierwszej kolejności z władzami samorządowymi Powiatu, a następnie z głównymi interesariuszami - w trakcie prezentacji wstępnych założeń Strategii. W oparciu o kierunek wyznaczony przez misję i wizję rozwoju Powiatu, Zespół projektowy przedstawił również propozycję celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych oraz dokonał wstępnej priorytetyzacji (uszeregowania) wypracowanego zbioru

długoterminowych celów powiatu opoczyńskiego. W procesie dokonywania hierarchicznego zestawienia celów oraz ustalania ich współzależności Zespół projektowy brał pod uwagę głos opinii publicznej, tak, aby jak najpełniej łączyć dążenia i konkretne działania wszystkich uczestników życia społecznego i gospodarczego Powiatu.

Tak sformułowanych celów strategicznych i operacyjnych nie należy jednak traktować jako zbioru zamkniętego. Obecny układ „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” został ukształtowany w określonych warunkach oraz na określonym etapie rozwoju Powiatu, które są zmiennymi dynamicznymi. Dlatego osiągnięcie założonych celów wymaga systematycznego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Powiatu. Aby proces ten przebiegał w usystematyzowany i kontrolowany sposób, Zespół ds. opracowywania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” zaproponował koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji Strategii. Koncepcja ta uwzględnia również przykład mechanizmu konstruowania i wykorzystania mierników (wskaźników) efektywności procesu realizacji założeń i celów strategicznych, jakie postawione zostały przed Powiatem.

Rysunek 1 Proces powstawania dokumentu pn. "Strategia rozwoju Powiatu Opoczyńskiego 2030"

Źródło:
opracowanie własne

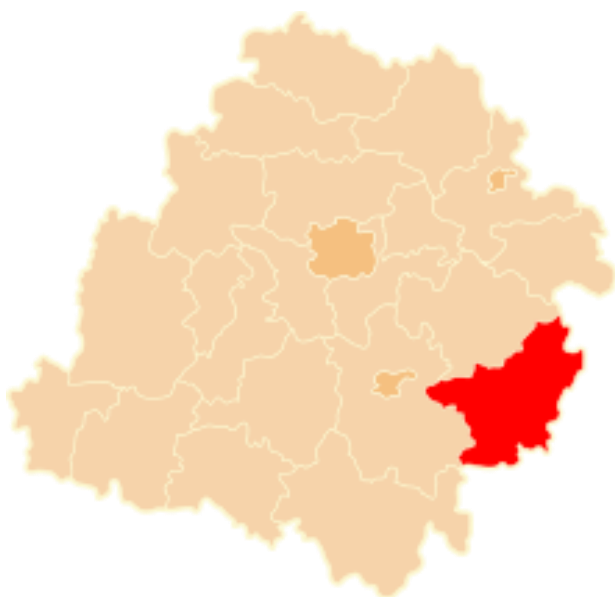
2. Diagnoza podstawowych uwarunkowań powiatu opoczyńskiego

2.1. Ogólna charakterystyka Powiatu

Powiat opoczyński leży na południowym wschodzie województwa łódzkiego i graniczy z województwami: mazowieckim (po północno-wschodniej stronie) oraz świętokrzyskim (po stronie południowo-wschodniej). Jednostka mieści się w otoczeniu czterech powiatów:

- tomaszowskiego (woj. łódzkie)
- piotrkowskiego (woj. łódzkie)
- przysuskiego (woj. mazowieckie)
- koneckiego (woj. świętokrzyskie).

Rysunek 2 Położenie powiatu opoczyńskiego na terenie województwa łódzkiego

Powierzchnia powiatu opoczyńskiego zajmuje 104.019 ha (1.040 km²), co stanowi 5,71% powierzchni województwa łódzkiego. Liczba ludności wynosi ok. 75.524 osób.

Pod względem administracyjnym powiat opoczyński tworzy 8 gmin: w tym Miasto i Gmina Opoczno, Gmina Miejsko-Wiejska Drzewica oraz 6 gmin wiejskich: Białaczów, Mniszków, Paradyż, Poświętne, Sławno i Żarnów.

Tabela 1 Powierzchnia gmin powiatu opoczyńskiego.

Lp.	Nazwa gminy	Powierzchnia w km ²
1	Opoczno	190,6
2	Drzewica	118,2
3	Białaczów	114,6
4	Mniszków	124,2
5	Paradyż	81,4
6	Poświętne	140,8
7	Sławno	129,3
8	Żarnów	141,1
Powiat Opoczyński łącznie		1.040,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 3 Gminy powiatu opoczyńskiego

Źródło: opracowanie własne

Największą gminą pod względem powierzchni jest zdecydowanie gmina Opoczno. Drugą co do wielkości jest gmina Żarnów, natomiast najmniejsza powierzchniowo jest gmina Paradyż. Pozostałe gminy stanowią 11% - 13,6 % powierzchni Powiatu.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 wyróżniła cztery miejskie obszary funkcjonalne: MOF Ośrodka Wojewódzkiego – Łodzi oraz 3 wielordzeniowe MOF: MOF Sieradz –Zduńska Wola – Łask, MOF Tomaszów Mazowiecki – Opoczno oraz MOF Radomsko – Piotrków Trybunalski – Bełchatów.

Do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Tomaszów Mazowiecki – Opoczno miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze należą następujące gminy z terenu powiatu opoczyńskiego: Opoczno, Drzewica, Paradyż, Poświętne, Białaczów, Sławno oraz Mniszków. Gmina Żarnów umieszczona została w obszarze aktywnej integracji oraz zielonej gospodarki.

Wykres 1 Powierzchnia gmin powiatu opoczyńskiego (% udział w całkowitej powierzchni Powiatu).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ukształtowanie terenu, położenie geograficzne i walory krajobrazowe

Wg podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego powiat opoczyński leży na terenie dwóch prowincji:

- prowincji Wyżyny Polskie, w pod prowincji Wyżyna Małopolska, w makroregionie Wyżyna Przedborska, mikroregionie Wzgórza Opoczyńskie oraz
- prowincji Niziny Środkowopolskie, w pod prowincji Niziny Mazowiecko - Podlaskie, w makroregionie Wzniesienia Południowo mazowieckiego, w mikroregionach: Dolina Białobrzaska i Równina Radomska.

Przeważająca część Powiatu znajduje się w obrębie Wzgórz Opoczyńskich, które mieszczą się na wschód od łuku Pilicy pod Tomaszowem Mazowieckim. Ich najwyższym wzniesieniem jest leżąca na południu Powiatu w gminie Żarnów - Diabla Góra (285 m n.p.m.). Wzgórza Opoczyńskie stanowią północno-zachodnie obrzeża Wyżyny Kieleckiej i są zbudowane głównie ze skał jurajskich. Wzgórza Opoczyńskie sąsiadują od strony wschodniej z Garbem Gielniowskim, od południowego zachodu z Płaskowyżem Suchedniowskim, a od południa ze wzgórzami Łopuszańskimi i Pasmem Przedborsko-Małoskim. Północna część Powiatu jest położona w granicach Równiny Radomskiej, która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych. Występują pod nią poziomy kredowe i jurajskie.

W podłożu występują gliny zwałowe i wapienie, w obrębie których następują zjawiska krasowe powodujące powstawanie widocznych na powierzchni zapadlisk. Liczne ślady po kamieniołomach, wyrobiska i hałdy stanowią świadectwo wydobywania na tych terenach kopalin – rud żelaza, wapieni, piaskowca, a w czasach obecnych głównie piasków szklarskich i glinki ceramicznej. Złóża glinek, stanowiących bazę do produkcji płytek ceramicznych, występują głównie w okolicach Mroczkowa (gmina Opoczno), Petrykoz (gmina Białaczów), Sielca i Żarnowa (gmina Żarnów), zaś piaski szklarskie wydobywane są w miejscowości Grudzeń Las w gminie Sławno. Na terenie gminy Sławno funkcjonuje również kopalnia zajmująca się wydobywaniem wapienia.

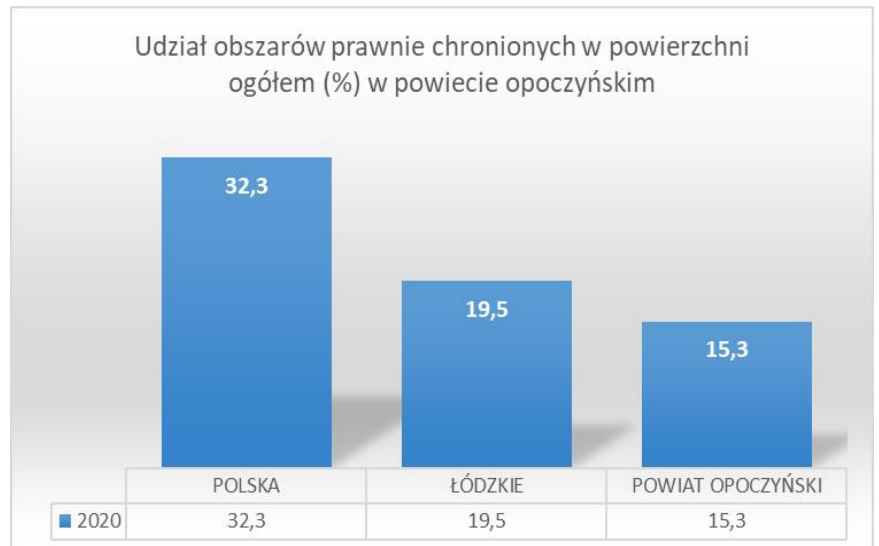
Obszary prawnie chronione

Do obszarów chronionych na terenie powiatu opoczyńskiego należą: parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne.

Niektóre formy przyrody pokrywają się obszarowo, np. rezerваты występują na terenie obszarów krajobrazu chronionego. Najciekawszymi formami ochrony przyrody znajdującymi się na terenie powiatu opoczyńskiego są parki krajobrazowe oraz rezerваты. Wśród nich wymienić należy:

- **Sulejowski Park Krajobrazowy**
- **Spalski Park Krajobrazowy**

Wykres 2 Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%) w powiecie opoczyńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terytorium powiatu opoczyńskiego znajdują się Obszary Chronionego Krajobrazu tj.:

- ✓ **Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu** – położony na terenie gmin: Paradyż i Żarnów. Łączna powierzchnia Parku to 43.790 ha
- ✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pilicy i Drzewiczki** – leżący na terenie gminy Poświętne. Jego całkowita powierzchnia jest równa 63.422 ha

Na obszarze Powiatu odnaleźć można również leśne rezerваты przyrody, wśród których wymienić należy:

- ✓ rezerwat **Białaczów** położony w gminie o tej samej nazwie, zajmujący powierzchnię 22,55 ha
- ✓ rezerwat **Błogie** o powierzchni 69,48 ha, znajdujący się w gminie Mniszków
- ✓ rezerwat **Gaik** leżący na obszarze gminy Mniszków, zajmujący powierzchnię 32,86 ha
- ✓ rezerwat **Jodły Sieleckie** o powierzchni 33,13 ha, położony w gminie Żarnów

Teren powiatu opoczyńskiego to również miejsce występowania obszarów Natura 2000 związanych ze specjalną ochroną siedlisk ptasich:

- ✓ **Dolina Czarnej** (obszar ptasi) – jest to obszar specjalnej ochrony ptaków (wg Dyrektywy Ptasiej) o łącznej powierzchni 39.846 ha
- ✓ **Dolina Czarnej** (obszar siedliskowy) – ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk (wg Dyrektywy Siedliskowej), o powierzchni 5.780,6 ha
- ✓ **Dolina Dolnej Pilicy** – jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (wg Dyrektywy Siedliskowej), o łącznej powierzchni 31.821,6 ha
- ✓ **Dolina Pilicy** – stanowiąca obszar specjalnej ochrony ptaków (wg Dyrektywy Ptasiej), zajmuje powierzchnię 35.356,3 ha
- ✓ **Ostoja Konecka** – to obszar o powierzchni 1.418,8 ha, występujący na terenie gminy Białaczów

Uwarunkowania społeczno-demograficzne

Rysunek 4 Liczba ludności w gminach powiatu opoczyńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ludności faktycznie zamieszkującej obszar Powiatu według stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 75.524 mieszkańców, w tym 38.143 kobiet, które stanowiły 50,5% ogółu ludności. Mężczyźni natomiast stanowili 49,5% ogółu ludności, przy liczbie 37.381. Liczba ludności powiatu opoczyńskiego stanowiła 3,1% ludności województwa łódzkiego oraz 0,02% ludności kraju.

W miastach, według danych z 31 grudnia 2020 r., mieszkało 24.549 mieszkańców, a na obszarach wiejskich 50.975 osób.

Według prognoz liczba mieszkańców powiatu opoczyńskiego w 2050 roku wynosić będzie 64.270 osób, z czego 32.370 to kobiety, a 31.900 mężczyźni. Na przełomie lat 2002 - 2020 liczba mieszkańców Powiatu zmalała o 5,1%. Powiat opoczyński ma ujemny przyrost naturalny, wynoszący obecnie (-)166. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu (-)2,17 na 1.000 mieszkańców powiatu opoczyńskiego.

Zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi mieszkańcy Powiatu zawarli w 2020 roku 281 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1.000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski.

W tym samym okresie odnotowano 0,7 rozwodów przypadających na 1.000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz nieznacznie mniej od wartości dla kraju. W 2020 roku w powiecie urodziło się 685 dzieci.

Ze względu na podział na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny struktura ludności powiatu opoczyńskiego przedstawia się następująco:

Tabela 2 Struktura ludności gmin powiatu opoczyńskiego w 2020 r.

Płeć	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
MĘŻCZYŹNI	7.329	24.647	5.405
MĘŻCZYŹNI W %	50,9%	54,7%	33,6%
KOBIETY	7.057	20.412	10.674
KOBIETY W %	49,1%	45,3%	66,4%
OGÓŁEM	14.386	45.059	16.079
OGÓŁEM W %	19%	59,7%	21,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Najliczniejszą grupę 59,7% stanowi ludność w wieku produkcyjnym (45.059 osób), natomiast najmniej liczną 14.386 osoby w wieku przedprodukcyjnym (19%).

Prognoza demograficzna opracowana przez Główny Urząd Statystyczny pn. „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050.” wskazuje, że w najbliższych latach na terenie powiatu opoczyńskiego zachodzić będą intensywne procesy demograficzne, które prowadzić będą do dalszego spadku liczby mieszkańców Powiatu.

Tabela 3 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie opoczyńskim w 2019 r. i 2050 r. (prognoza)

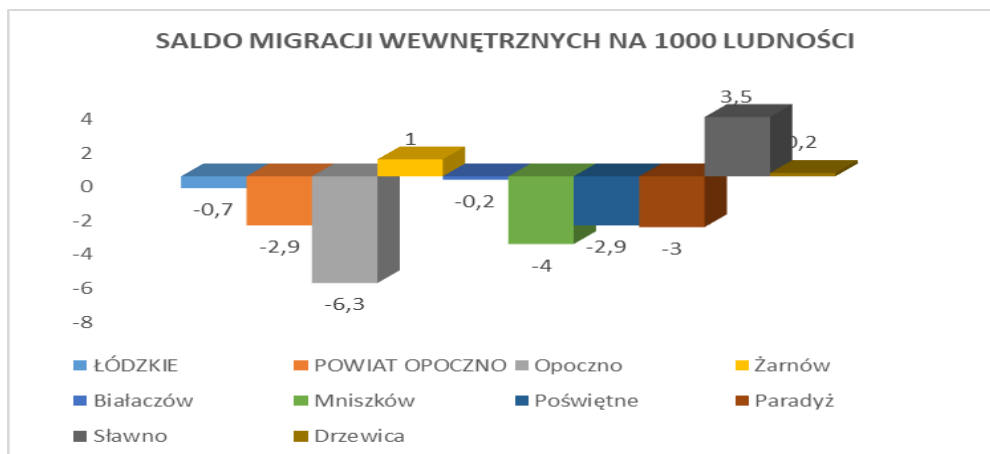
LUDNOŚĆ W WIEKU	ROK				WZROST/SPADEK % Na przestrzeni lat 2020- 2050
	2020	2030	2040	2050	
Przedprodukcyjnym	14 386	12 417	10 837	9 646	- 33%
Produkcyjnym	45 059	44 789	42 267	36 323	- 19,4%
Poprodukcyjnym	16 079	15 795	15 843	18 301	+ 13,8%
Razem	75 524	73 001	68 947	64 270	- 14,9 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według prognozy GUS na obszarze powiatu opoczyńskiego należy spodziewać się:

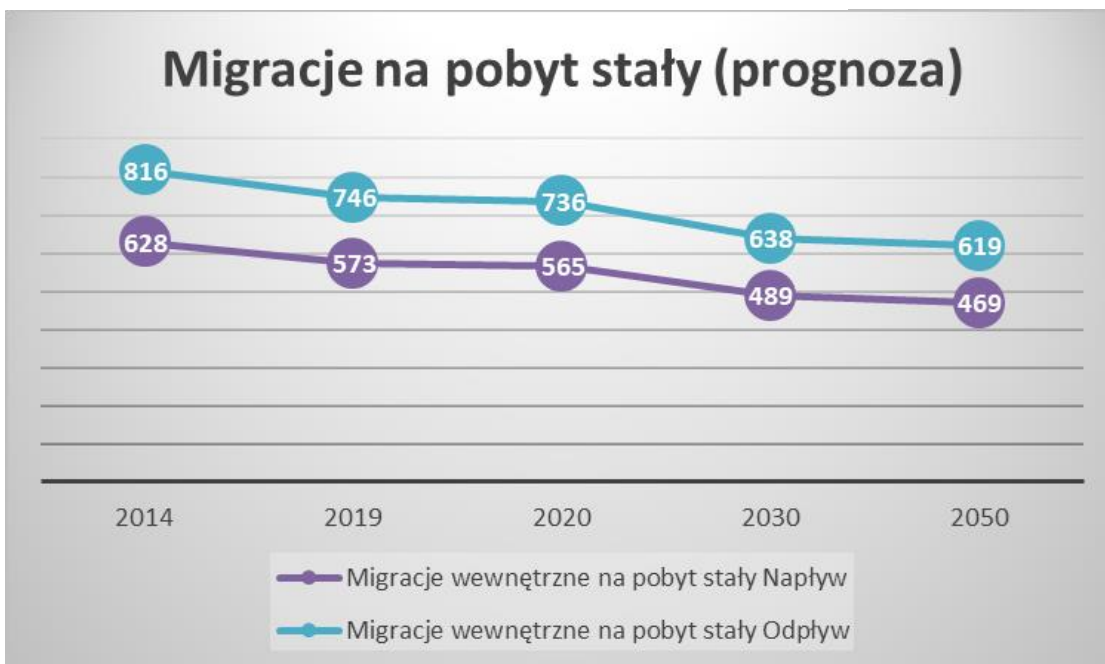
- ♣ zmniejszenia liczby ludności (w stosunku do 2020 r.) o 11.254 osoby (o 14,9%). W 2050 r. liczba ludności zamieszkująca powiat opoczyński wyniesie 64.270 osób
- ♣ spadku liczby ludności w Powiecie, który występował będzie w dwóch ekonomicznych grupach wieku ludności: w wieku przedprodukcyjnym o 4.740, czyli o 33%, produkcyjnym o 8.736 osoby, czyli o 19,4%
- ♣ wzrostu liczby ludności w Powiecie, który wystąpi w ekonomicznej grupie wieku ludności: poprodukcyjnym o 2.222 osoby, czyli o 13,8%.

Wykres 3 Saldo Migracji wewnętrznych na 1.000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

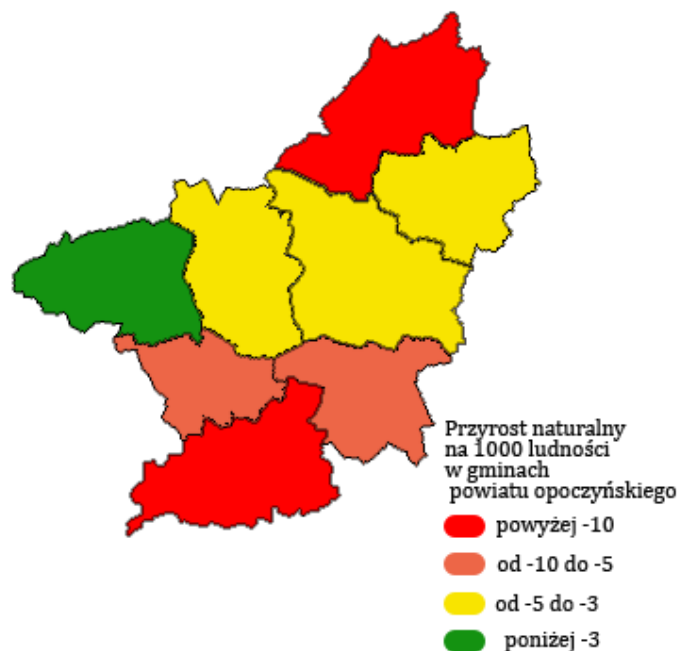
Wykres 4 Migracje na pobyt stały (prognoza)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niekorzystnym, pod względem demograficznym, zjawiskiem mogącym silniej niż dotąd uwidocznić się w najbliższych latach w powiecie opoczyńskim, jest starzenie się społeczeństwa, czyli wzrost udziału ludzi starszych w ogólnej populacji Powiatu.

Rysunek 5 Przyrost naturalny na 1.000 ludności w gminach powiatu opoczyńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przemiany demograficzne, w tym zmiany struktur wieku populacji w powiecie opoczyńskim mają duże znaczenie w procesie zarządzania sferą usług publicznych. Starzenie się społeczeństwa wymaga m. in. zwiększonych nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym, samotnym. Opisane powyżej procesy demograficzne istotnie wpłyną na rosnące potrzeby społeczeństwa lokalnego w zakresie dostępności do usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, sportowo-rekreacyjnych, administracyjnych itp.). Duża odpowiedzialność związana z zaspokojeniem tych potrzeb spocznie na władzach publicznych, które zobligowane będą do podejmowania skoordynowanych działań w wymiarze gminnym i powiatowym.

Zmiany demograficzne wymuszają działania w kierunku zatrzymania odpływającego kapitału ludzkiego i utrzymania korzystnej struktury ludności według ekonomicznych grup wiekowych. W ujęciu generalnym, konieczne jest zintensyfikowanie działań, ukierunkowanych na stworzeniu zachęt dla osób młodych do pozostania w Powiecie. Warunkiem koniecznym odwrócenia negatywnych tendencji migracyjnych jest stworzenie atrakcyjnych warunków do życia przede wszystkim poprzez zwiększenie dostępności do dobrze płatnych miejsc pracy. Wzrost poziomu przedsiębiorczości oraz poziomu innowacyjności w przedsiębiorstwach może skutkować powstawaniem nowych miejsc pracy, które zatrzymają lub zachęcą do powrotu mieszkańców powiatu opoczyńskiego.

Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 ludności w kraju, województwie oraz na obszarze Powiatu 2020 rok

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny na 1.000 ludności w kraju, województwie oraz na obszarze powiatu
POLSKA	-3,18
Łódzkie	-6,09
Powiat Opoczyński	-5,93
Gmina Białaczów	-7,65
Gmina Drzewica	-4,9
Gmina Mniszków	-2,74
Gmina Opoczno	-4,15
Gmina Paradyż	-7,36
Gmina Poświętne	-15,73
Gmina Sławno	-3,41
Gmina Żarnów	-16,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spółeczeństwo obywatelskie

W powiecie opoczyńskim, według danych z Krajowego Rejestru Sądowego², zarejestrowanych jest 198 stowarzyszeń. Na terenie Powiatu działa również 14 stowarzyszeń zwykłych³, 13 fundacji⁴ oraz 62 jednostki ochotniczej straży pożarnej zajmujące się głównie ochroną i profilaktyką przeciwpożarową. Zlecanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym jest skutecznym narzędziem wspierającym aktywność społeczną mieszkańców. Powiat opoczyński corocznie przeznaczają środki finansowe w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na zadania związane z przeciwdziałaniem patologii społecznej oraz rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Są to działania takie jak,

- organizowanie i prowadzenie ośrodka rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, z zaburzeniami psychicznymi, fizycznymi i przewlekle chorych;
- promowanie zdrowia i pomoc kobietom niepełnosprawnym po przebytej chorobie nowotworowej poprzez: rehabilitację oraz terapię indywidualną i leczniczą;
- prowadzenie działań na rzecz diabetyków;
- prowadzenie działań na rzecz osób niewidomych;
- działania na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- zagospodarowywanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w czasie pozalekcyjnym jako alternatywa wobec uzależnień i przemocy;
- stwarzanie warunków rozwoju dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych demoralizacją poprzez wyzwalanie i wspieranie inicjatyw w dziedzinie wychowania, opieki i pracy socjalnej.

Zarząd powiatu opoczyńskiego w 2017 roku powołał Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego w Opocznie. Jest ona niezbędna, by wesprzeć Powiat w działalności i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

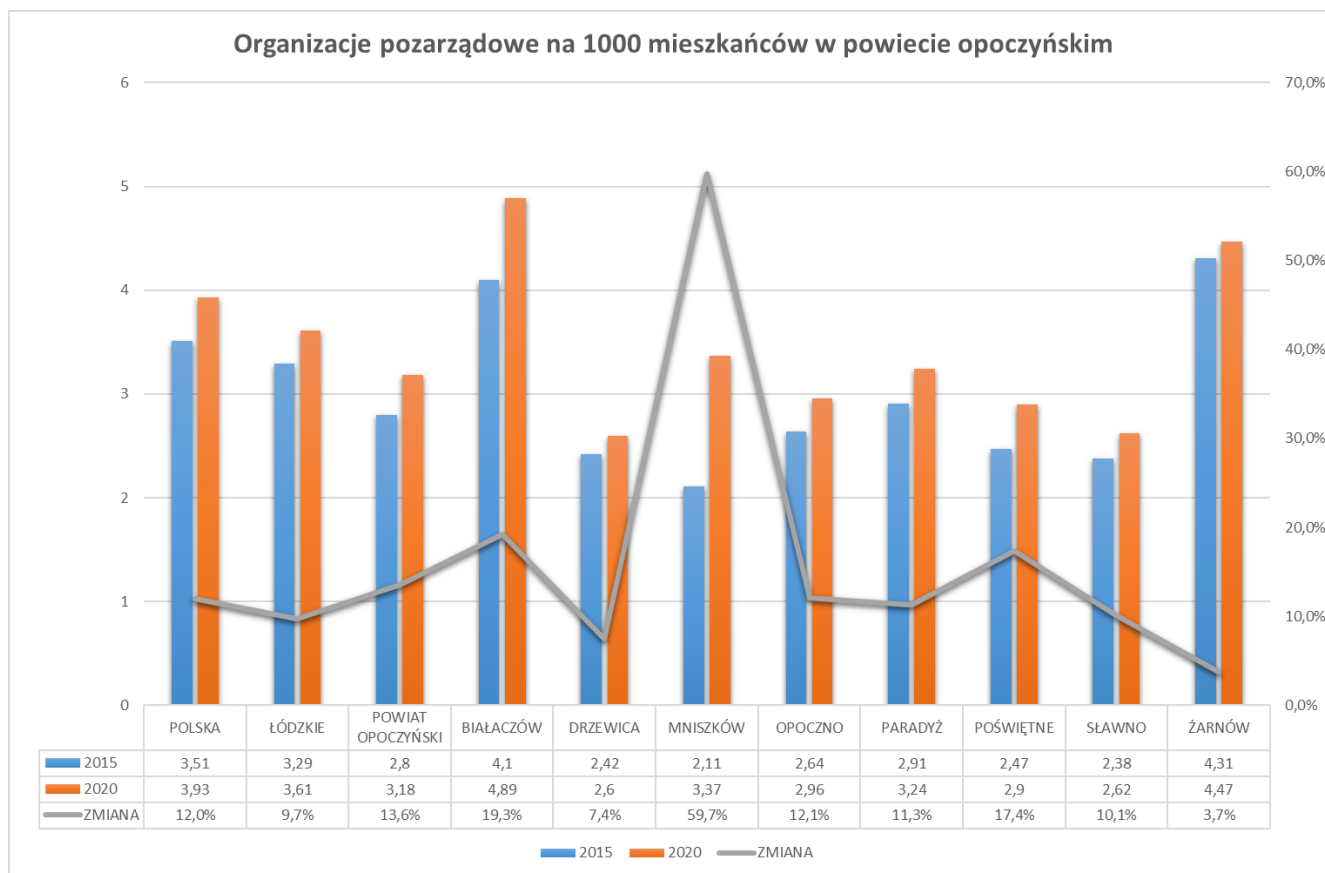
---

² <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html>

³ Dane - Raport o stanie Powiatu za 2020 rok.

⁴ Dane GUS

Wykres 5 Organizacje pozarządowe na 1.000 mieszkańców w powiecie opoczyńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wg danych GUS w okresie od 2015 do 2020 roku widoczny był wzrost liczby organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wynosił on w Powiecie 13,6 %. Największe nasycenie ilością organizacji pozarządowych w Powiecie odnotowano w gminie Białaczów (4,89 organizacji na 1.000 mieszkańców) oraz w gminie Żarnów (4,47 organizacji na 1.000 mieszkańców). Najniższą aktywność społeczną wyrażoną ilością organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców odnotowano w gminie Drzewica (2,6). Jednocześnie największy przyrost nasycenia organizacjami pozarządowymi odnotowano w gminie Mniszków (ponad 50%).

Zasoby dziedzictwa kulturowego

Bogata historia powiatu opoczyńskiego pozwoliła na zachowanie wielu zabytków, a także rozwój społeczeństwa szanującego tradycję i kulturę regionu. Na obszarze całego Powiatu spotkać można zabytki będące dziedzictwem kulturowym pozostawionym przez poprzednie pokolenia. Istotnym bogactwem naszego Powiatu jest dziedzictwo kultury ludowej, prezentowane przez twórców ludowych. Jest ono widoczne w różnych obrzędach, tańcach, pieśniach, muzyce, a także rękodziele ludowym takim jak: haft, plastyka papierowa (wycinanki, bukiety, pająki), plastyka obrzędowa (wielkanocna, bożonarodzeniowa), tkactwo, rzeźbiarstwo, plecionkarstwo⁵.

W związku z faktem, iż na terenie całego powiatu opoczyńskiego jest wiele zabytkowych obiektów, w Powiecie opracowano „Program opieki nad zabytkami dla powiatu opoczyńskiego na lata 2020-2023”. Przedmiotem Programu jest ochrona dziedzictwa kulturowego w ramach Powiatu. W dokumencie wskazano następujące kierunki działań:

1. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zahamowania.
2. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
3. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych, edukacyjnych.

Program ten stał się punktem wyjścia do współpracy z samorządami gmin, właścicielami zabytków i Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W ramach tego Programu Powiat ogłasza konkursy oraz udzielane są dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do Rejestru zabytków województwa łódzkiego.

Tabela 5 Wykaz niektórych zabytków na terenie powiatu opoczyńskiego

Gmina Białaczów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Budynek dawnej straży ogniowej w Białaczowie ✓ Kościół parafialny pw. Jana Chrzciciela ✓ Kościół parafialny pw. Jana Chrzciciela – Dzwonnica ✓ Ratusz w Białaczowie ✓ Układ urbanistyczny w Białaczowie ✓ Zajazd w Białaczowie ✓ Zespół dworski w Białaczowie - Budynek dla służby w Białaczowie
--------------------	--

⁵ Program opieki nad zabytkami

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zespół dworski w Białaczowie – Dwór ✓ Zespół folwarczny w Białaczowie ✓ Zespół folwarczny w Białaczowie - Budynek straży ogniowej ✓ Zespół pałacowy w Białaczowie ✓ Grodzisko stożkowate w Petrykozach ✓ Kościół parafialny pw. św. Doroty
Gmina Drzewica	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki w Drzewicy ✓ Cmentarz żydowski w Drzewicy ✓ Kościół parafialny pw. św. Łukasza ✓ Zespół zamkowy w Drzewicy – Dwór ✓ Zespół zamkowy w Drzewicy – Park ✓ Zespół zamkowy w Drzewicy - Zamek
Gmina Mniszków	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP ✓ Park dworski w Mniszkowie ✓ Zespół dworski w Zajączkowie
Gmina Opoczno	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zespół dworski w Januszewicach ✓ Park dworski w Mroczkowie ✓ Kościół parafialny p.w. św. Barbary- dzwonnica ✓ Zespół dworski w Sołku - Dwór ✓ Zespół dworski w Sołku - Park ✓ Park w Zameczku ✓ Dom „Esterki” ✓ Dwór w Karwicach ✓ Kościół cmentarny pw. św. Marii Magdaleny ✓ Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja ✓ Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja - Dzwonnica ✓ Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja - Plebania ✓ Śródmieście miasta Opoczno ✓ Zamek w Opocznie ✓ Zespół dworski „starostwo” - Opoczno
Gmina Paradyż	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zespół klasztorny bernardynów w Paradyżu ✓ Zespół klasztorny bernardynów w Paradyżu - Park ✓ Zespół dworski w Solcu - Park ✓ Zespół dworski w Solcu - Ruiny dworu na wyspie ✓ Park dworski w Stawowiczkach ✓ Park w Wielkiej Woli

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kościół parafialny pw. św. Andrzeja
Gmina Poświętne	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Dzwonnica ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Kostnica ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Ogrodzenie z bramą ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Studnia z murowaną obudową ✓ Kaplica pw. św. Anny, na Górze Dziewiczej ✓ Zespół klasztorny oo. filipinów ✓ Zespół klasztorny oo. filipinów - Kościół pw. ś. Filipa Nereusza i Jana Chrzciciela ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Cmentarz z ogrodzeniem ✓ Zespół kościoła cmentarnego pw. św. Józefa - Kościół
Gmina Sławno	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zespół dworski w Prymusowej Woli ✓ Kościół parafialny pw. św. Gereona ✓ Park dworski w Sławnie ✓ Kaplica pw. św. Michała Archanioła
Gmina Żarnów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dom w Bronowie ✓ Park dworski w Budkowie ✓ Park dworski w Paszkowicach ✓ Kościół parafialny pw. św. Łukasza ✓ Park w Trojanowicach ✓ Park dworski w Wierzchowisku ✓ Grodzisko stożkowe w Żarnowie, st. 1 ✓ Kościół parafialny pw. św. Mikołaja ✓ Śródmieście miasta Żarnów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Regionalnego Katalogu Zabytków Województwa Łódzkiego;
<http://www.kultura.lodz.pl/pl/cms/wez>

Kultura

Na terenie Powiatu funkcjonują instytucje, których głównym zadaniem jest upowszechnianie dorobku i dziedzictwa regionu opoczyńskiego. Sieć stałych placówek kultury w Powiecie tworzy: Miejskie Dom Kultury w Opocznie i Regionalne Centrum Kultury w Drzewicy oraz świetlice wiejskie, które oferują szeroki wachlarz aktywności dla swoich mieszkańców.

Powiat opoczyński od wielu lat jest organizatorem i współorganizatorem wielu wydarzeń kulturalnych, m.in.:

- o Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych;
- o Dzień Pamięci o Ofiarach Zbrodni Katyńskiej i Katastrofy Smoleńskiej;
- o Przegląd Kapel Ludowych w Bielowicach;
- o Konkurs Na Plastykę Zdobniczo – Obrzędowa powiatu opoczyńskiego;
- o Doroczna Nagroda powiatu opoczyńskiego w Dziedzinie Kultury;
- o Powiatowe Obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków;
- o Kongres Kół Gospodyń Wiejskich Województwa Łódzkiego;
- o Parafialny Przegląd Piosenki Religijnej w Kraśnicy;
- o Festiwal Pieśni i Poezji Maryjnej w Mroczkowie Gościnnym;
- o Koncert Organowy w Sanktuarium w Paradyżu;
- o Koncert Organowy w Kolegiacie św. Bartłomieja w Opocznie;
- o Konkurs Wąglański Maj Poezji;
- o Dzień Pamięci o Majorze Hubalu.

Imprezy organizowane są głównie w gminach i pociągają za sobą ożywienie społeczne oraz integrację lokalnych społeczności.

Na terenie powiatu opoczyńskiego kluczową rolę w propagowaniu kultury i integracji społecznej pełnią również biblioteki. W powiecie opoczyńskim cieszą się one mniejszą popularnością niż przeciętnie w kraju i województwie łódzkim. Ogólnie, w powiecie opoczyńskim, widoczny jest trend spadkowy zainteresowania czytelnictwem. Powiat swoje zadania z zakresu prowadzenia biblioteki wykonuje poprzez zlecenie tego zadania Gminie Opoczno (Bibliotece Publicznej im. Stefana Janasa w Opocznie).

Tabela 6 Działalność bibliotek w powiecie opoczyńskim

	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności			Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika		
	2014	2020	ZMIANA %	2014	2020	ZMIANA %
POLSKA	164	128	-22,0%	18,3	15,8	-3,5
ŁÓDZKIE	156	128	-17,9%	20,4	17,5	-3,9
POWIAT OPOCZYŃSKI	102	78	-23,5%	19,5	15,9	-4,6
BIAŁACZÓW	119	91	-23,5%	11,4	17,8	5,4
DRZEWICA	64	45	-29,7%	21,1	11,8	-10,3
MNISZKÓW	154	184	19,5%	15,7	8,5	-8,2
OPOCZNO	127	93	-26,8%	21,6	18,1	-4,5
PARADYŻ	bd	bd	-	bd	bd	-
POŚWIĘTNE	113	69	-38,9%	30	29,6	-1,4
SŁAWNO	65	42	-35,4%	11,8	12,3	-0,5
ŻARNÓW	83	64	-22,9%	15,6	11,5	-5,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sport

Celem jednostek samorządu terytorialnego jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu. Powiat opoczyński wspiera działalność sportową poprzez wsparcie rzeczowe i organizacyjne takie jak: organizację wydarzeń sportowych, działalność medialną oraz nagrody sportowe.

Powiatową infrastrukturę sportową tworzą obiekty sportowe usytuowane przy szkołach dla których organem prowadzącym jest Powiat.

Tabela 7 Aktywność sportowa na obszarze powiatu opoczyńskiego

	LICZBA KLUBÓW SPORTOWYCH			ĆWICZĄCY OGÓLEM		
	2014	2020	ZMIANA %	2014	2020	ZMIANA %
ŁÓDZKIE	861	881	2,3%	55764	57852	3,7%
POWIAT OPOCZYŃSKI	43	41	-4,7%	3116	2414	-22,5%
BIAŁACZÓW	6	5	-16,7%	203	228	12,3%
DRZEWICA	3	4	33,3%	147	120	-18,4%
MNISZKÓW	1	1	0,0%	67	60	-10,4%
OPOCZNO	24	26	8,3%	1812	1518	-16,2%
PARADYŻ	1	1	0,0%	80	68	-15,0%
POŚWIĘTNE	1	0	-100,0%	60	0	-100,0%
SŁAWNO	6	3	-50,0%	687	320	-53,4%
ŻARNÓW	1	1	0,0%	60	100	66,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

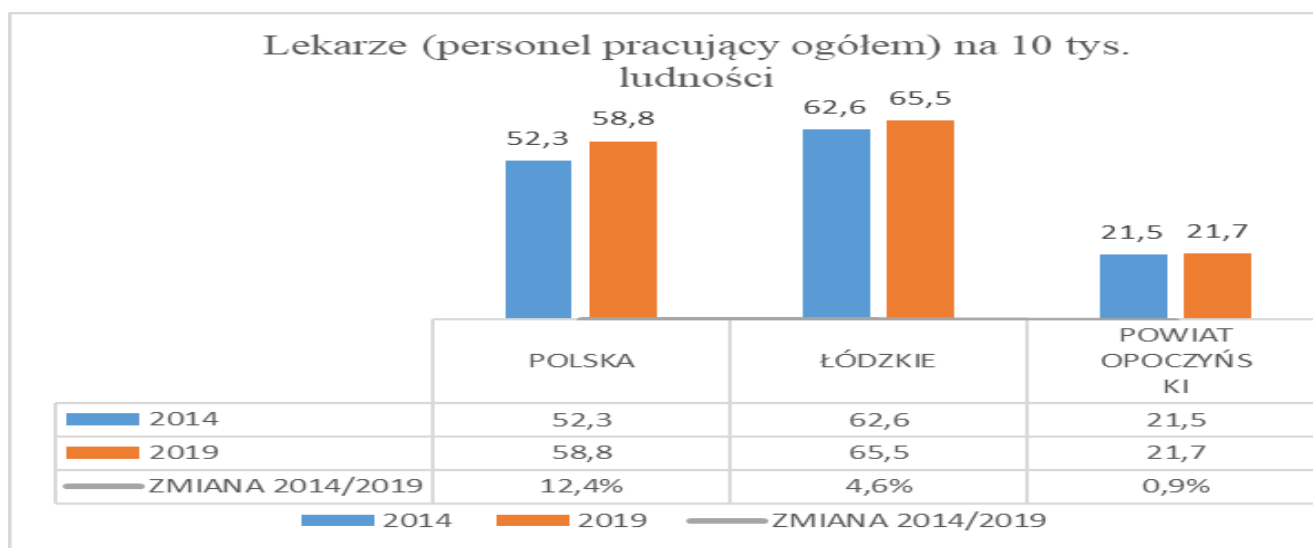
Istotną rolę w propagowaniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu opoczyńskiego pełnią lokalne kluby sportowe.

Wg danych GUS w na terenie powiatu opoczyńskiego w 2020 roku działało 41 klubów sportowych, a ich liczba od 2014 roku zmniejszyła się o 2. Jest to trend odmienny do obserwowanego w skali kraju oraz województwa łódzkiego.

Ochrona zdrowia

Do istotnych zadań Powiatu należą działania związane z profilaktyką zdrowotną oraz promocją zdrowia.

Wykres 6 Lekarze na 10 tys. ludności w kraju, województwie oraz powiecie opoczyńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dostępność usług zdrowotnych mierzona za pomocą wskaźnika liczby kadry medycznej przypadającej na 10 tys. mieszkańców jest znacznie niższa niż w województwie łódzkim i kraju. Dostępność do opieki lekarskiej nieznacznie wzrosła w okresie od 2014 do 2019 roku, podczas gdy w kraju i województwie tendencje wzrostowe były znaczące.

Świadczenia opieki zdrowotnej udzielane są w ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej (SP ZOZ Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Opocznie) oraz podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Opocznie prowadzi działalność leczniczą w zakresie leczenia szpitalnego, podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), leczenia specjalistycznego oraz medycyny szkolnej.

Leczenie pacjentów odbywa się w oddziałach szpitalnych:

- I. Chorób wewnętrznych
- II. Chirurgii ogólnej
- III. Chirurgii urazowo-ortopedycznej
- IV. Ginekologiczno-położniczo-noworodkowym
- V. Dziecięcym
- VI. Anestezjologii i intensywnej terapii
- VII. Szpitalnym oddziale ratunkowym.

Specjalistyczne leczenie ambulatoryjne jest prowadzone w poradniach: diabetologicznej, kardiologicznej, ginekologicznej, chirurgicznej, ortopedycznej, gruźlicy i chorób płuc, neurologicznej, otolaryngologicznej oraz leczenia uzależnień.

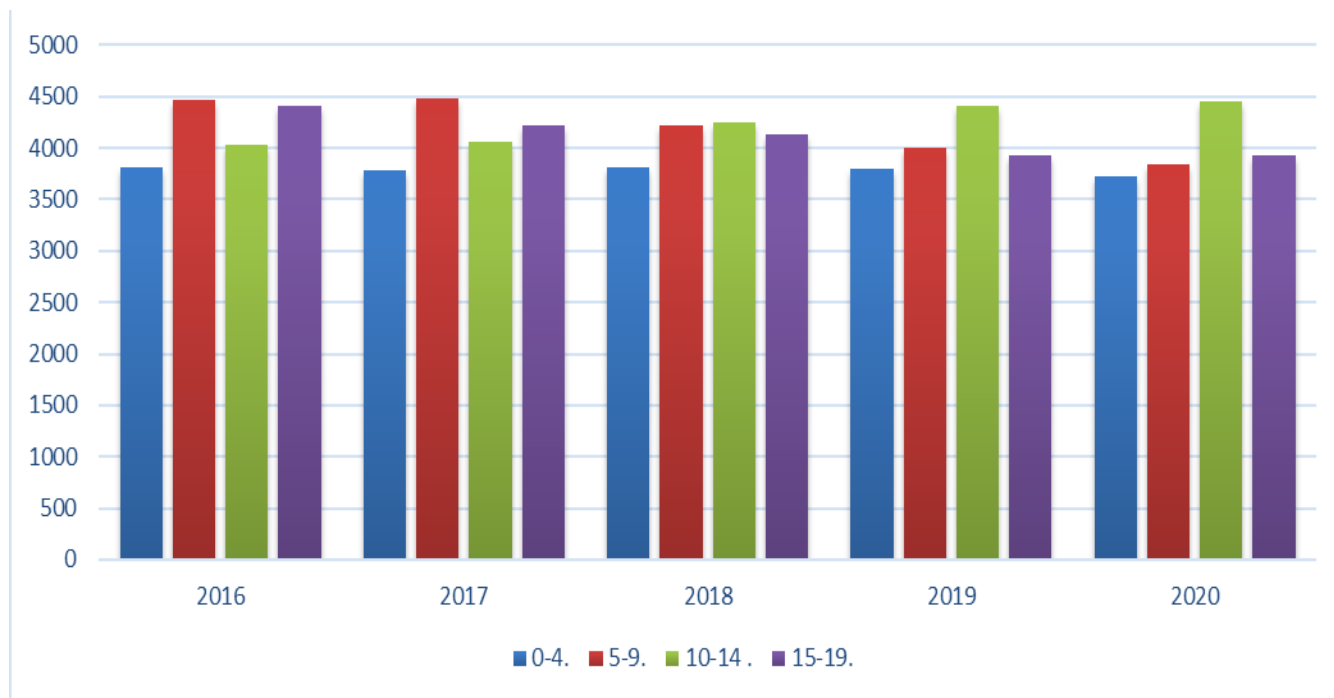
Edukacja

Do zadań własnych powiatu opoczyńskiego należy między innymi zakładanie i prowadzenie publicznych szkół ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi, placówek oświatowo – wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Powiat opoczyński jest organem prowadzącym dla:

- I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Opocznie;
- Zespołu Szkół Powiatowych im. Stanisława Staszica w Opocznie;
- Zespołu Szkół Powiatowych w Drzewicy;
- Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. św. Jana Pawła II w Opocznie;
- Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mroczkowie Gościnnym i Żarnowie;
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opocznie z filią w Drzewicy.

Wykres 7 Zmiana liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku 0-4, 5-9, 10-14, 15-19.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2016-2020 ilość osób w grupie wiekowej 15-19 lat, a więc w wieku edukacji ponadpodstawowej zmalała z 4.408 osób do 3.926 osób, czyli o 482 osoby tj. 10,9 %.

W tych latach nastąpił spadek ilości młodzieży w wieku 15-19 lat, powodując zmniejszenie ilości uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat. Jak wynika z prognoz demograficznych GUS tendencja ta nie zostanie w przyszłości zahamowana.

Szkolnictwo ponadpodstawowe może w przyszłości stanowić przewagę konkurencyjną Powiatu. W związku z malejącą ilością osób w wieku przedprodukcyjnym, wyraźnym wyzwaniem staje się zatrzymanie młodych osób w powiecie opoczyńskim, a także stworzenie im odpowiednich warunków do rozwoju i edukacji.

Tabela 8 Szkoły prowadzone przez powiat opoczyński

SZKOŁY PROWADZONE PRZEZ POWIAT OPOCZYŃSKI	
I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Opocznie	
Zespół Szkół Powiatowych im. Stanisława Staszica w Opocznie	II Liceum Ogólnokształcące w Opocznie
	Technikum w Opocznie
	Branżowa szkoła I stopnia nr 1 w Opocznie
	Branżowa szkoła II stopnia w Opocznie
	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Opocznie
	Szkoła Policealna w Opocznie
	Bursa nr 1 w Opocznie
Zespół Szkół Powiatowych w Drzewicy	Liceum Ogólnokształcące im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Drzewicy
	Technikum im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Drzewicy
	Branżowa Szkoła I stopnia im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala” w Drzewicy
	Branżowa szkoła II stopnia w Drzewicy
	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Drzewicy
	Szkoła Policealna w Drzewicy
Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mroczkowie Gościnnym	Liceum Ogólnokształcące w Mroczkowie Gościnnym
	Technikum w Mroczkowie Gościnnym
	Branżowa szkoła I stopnia w Mroczkowie Gościnnym
	Branżowa szkoła II stopnia w Mroczkowie Gościnnym
	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Mroczkowie Gościnnym
	Szkoła Policealna w Mroczkowie Gościnnym
	Centrum Kształcenia Zawodowego w Mroczkowie Gościnnym
	Liceum Ogólnokształcące w Żarnowie
	Technikum w Żarnowie
	Branżowa szkoła I stopnia w Żarnowie
	Branżowa szkoła II stopnia w Żarnowie
	Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Żarnowie
	Szkoła Policealna w Żarnowie
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. Św. Jana Pawła II w Opocznie	Przedszkole Specjalne w Opocznie
	Szkoła Podstawowa Specjalna w Opocznie
	Branżowa szkoła I stopnia nr 2 w Opocznie
	Specjalna Szkoła Przystosowująca do pracy w Opocznie

Źródło: opracowanie własne

Pod względem poziomu edukacji, placówki oświatowe Powiatu nie odbiegały od innych szkół w województwie łódzkim. Zdawalność matur w 2020 roku w powiecie opoczyńskim kształtowała się na poziomie 79%⁶. Wysoki poziom kształcenia w szkołach dla których organem prowadzącym jest powiat opoczyński potwierdzają liczne osiągnięcia indywidualne uczniów w ogólnopolskich konkursach oraz zawodach sportowych.

Powiat opoczyński jest również organem prowadzącym dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, która dostępna jest zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i ich rodziców, opiekunów prawnych oraz nauczycieli.

Poradnia jest instytucją aktywnie wspomagającą rodziny, każdą szkołę a także środowisko lokalne w działaniach wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. Realizuje to poprzez profilaktykę, diagnozę, terapię, doradztwo oraz konsultacje.

Pomoc społeczna

Jednym z zadań Powiatu jest realizacja polityki państwa w zakresie pomocy społecznej. Do realizacji tych zadań, na szczeblu powiatowym, została powołana jednostka organizacyjna – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie.

W ramach PCPR w Opocznie funkcjonują:

- Zespół ds. rehabilitacji społecznej i aktywnej integracji
- Dział ds. Pieczy zastępczej, pomocy środowiskowej i świadczeń:
  - Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy)
  - Zespół ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej
  - Zespół ds. pomocy środowiskowej i świadczeń
- Zespół ds. kadr, płac i finansów oraz Zespół ds. organizacyjnych i obsługi informatycznej
- Zespół Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego.

Zadania pomocy społecznej w powiecie opoczyńskim realizują również:

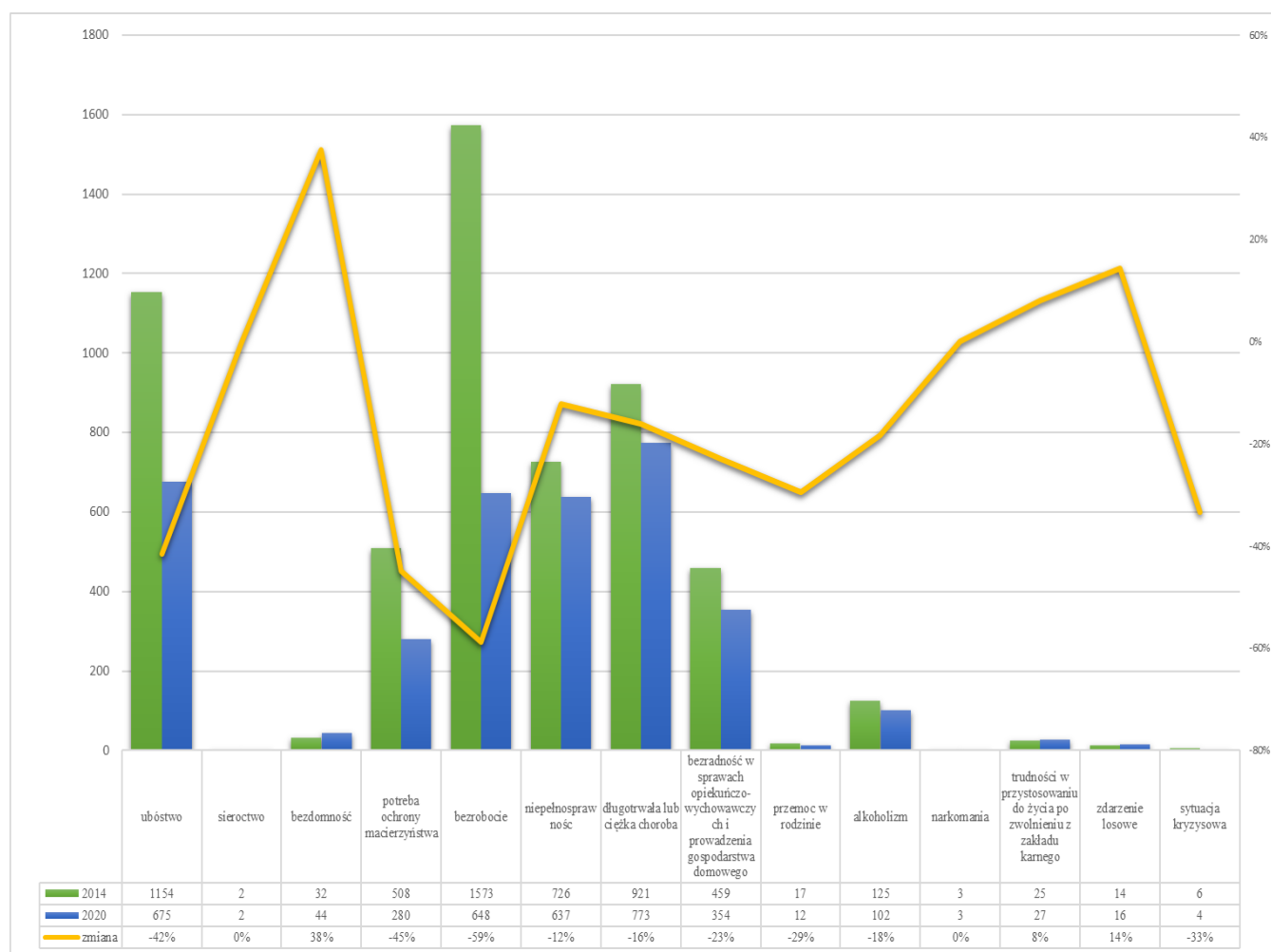
- Gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej – prowadzone przez gminy z terenu Powiatu
- Domy pomocy społecznej w Drzewicy i w Niemojowicach
- Środowiskowe domy samopomocy prowadzone przez gminy i stowarzyszenia

---

⁶ OKE w Łodzi EGZAMIN MATURALNY - RAPORTY

- Warsztaty terapii zajęciowej w Opocznie, Drzewicy i Żarnowie prowadzone przez stowarzyszenia i gminy, a finansowane z środków PFRON oraz Powiatu,
- Placówki opiekuńczo- wychowawcze:
  - „Przystań” w Żarnowie
  - „Pałacyk” w Mroczkowie Gościnnym
  - Typu Rodzinnego w Mroczkowie Gościnnym
  - Typu Rodzinnego w Białaczowie.

Wykres 8 Powody korzystania ze wsparcia jednostek pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

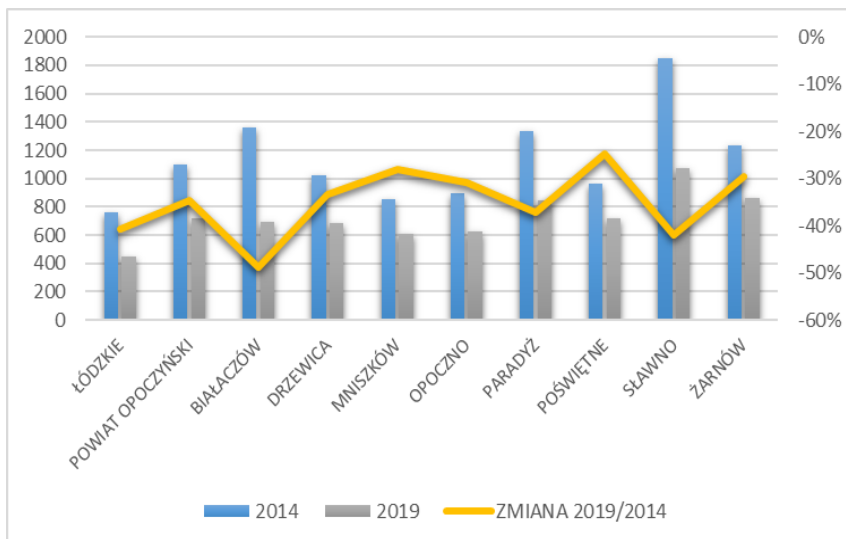
W latach 2014-2020 zmniejszyła się liczba osób korzystających ze wsparcia jednostek pomocy społecznej. Jest to tendencja obserwowana zarówno w kraju, jak i w województwie łódzkim.

Zmniejszenie się liczby osób korzystających z pomocy jest wynikiem poprawy sytuacji na rynku pracy, a przede wszystkim spadku bezrobocia oraz wprowadzenia rządowego Programu „Rodzina 500+”, który jest istotnym wsparciem finansowym dla rodzin.

Powiat prowadzi dwa domy pomocy społecznej: w Drzewicy i w Niemojowicach. W Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Drzewicy jest 77 miejsc statutowych, a w Domu Pomocy Społecznej w Niemojowicach (domu dla somatycznie i przewlekle chorych) jest 97 miejsc statutowych. Jak duże są potrzeby w tym zakresie pokazać można na podstawie zajętości miejsc statutowych – w obu placówkach brak jest wolnych miejsc.

Wykres 9 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

	2014	2019	ZMIANA 2019/2014
ŁÓDZKIE	761	452	-41%
POWIAT OPOCZYŃSKI	1095	716	-35%
GMINA BIAŁACZÓW	1363	696	-49%
GMINA DRZEWICA	1022	682	-33%
GMINA MNISZKÓW	852	612	-28%
GMINA OPOCZNO	900	622	-31%
GMINA PARADYŻ	1339	842	-37%
GMINA POŚWIĘTNE	960	722	-25%
GMINA SŁAWNO	1851	1073	-42%
GMINA ŻARNÓW	1230	866	-30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powiat opoczyński w latach 2019 - 2020 utworzył dwie placówki opiekuńczo wychowawcze. Są to: Powiatowa Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza „Pałacyk” w Mroczkowie Gościnnym i Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystań” w Żarnowie. W obu placówkach dostępnych jest po 14 miejsc statutowych. Fakt, iż w obu placówkach przebywa więcej podopiecznych niż miejsc statutowych świadczy o dużym kryzysie w rodzinach, jak również dużych potrzebach w tym zakresie.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne w powiecie opoczyńskim zapewniają m.in.: Komenda Powiatowa Policji w Opocznie, Prokuratura Rejonowa w Opocznie, Sąd Rejonowy w Opocznie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Opocznie oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej we wszystkich gminach Powiatu będące w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Na poziom bezpieczeństwa publicznego w Powiecie wpływ ma również działalność powiatowych służb, inspekcji, takich jak Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opocznie, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Opocznie i Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Opocznie.

Tabela 9 Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 mieszkańców

Obszar	Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 mieszkańców																	
	ogółem		o charakterze kryminalnym		o charakterze gospodarczym		drogowe		przeciwko zdrowiu i życiu		przeciwko mieniu		przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości		przeciwko rodzinie i opiece		przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	
	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020	2014	2020
Polska	22,55	19,96	15,31	12,25	4,19	5,17	2,25	1,73	0,53	0,37	12,28	9,65	0,87	0,95	0,89	1,50	2,29	1,89
ŁÓDZKIE	20,70	18,25	14,75	11,15	2,92	4,55	2,23	1,96	0,56	0,40	12,17	8,73	0,73	0,69	0,83	1,30	2,27	2,10
Powiat Opoczyński	15,18	19,24	10,72	12,95	1,81	3,55	2,16	2,10	0,47	0,50	6,98	5,62	0,51	0,69	1,44	2,57	2,22	2,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na terenie powiatu opoczyńskiego zadania z tematyki przestępczości realizowane są przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Opocznie, Komisariatu Policji w Paradyżu oraz Posterunku Policji w Drzewicy.

Tabela 10 Zestawienie zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu w latach 2010-2020

Zdarzenia w latach	Zestawienie zdarzeń powstałych w latach 2010-2020											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Pożary	202	389	553	212	295	493	258	310	297	428	343	
Miejscowe Zagrożenia	761	532	356	672	502	632	783	775	724	606	968	
Alarmy fałszywe	10	21	28	17	18	27	22	26	41	45	45	
OGÓLEM	973	942	937	901	815	1152	1063	1109	1062	1079	1356	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie powiatu opoczyńskiego w 2020 r. utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych. Miała na to wpływ poprawa infrastruktury drogowej, zwiększenie poczucia odpowiedzialności przez uczestników ruchu drogowego oraz wzrost efektywności pracy organów powołanych do dbania o przestrzeganie przepisów prawa, w tym Policję.

Poziom bezpieczeństwa na drogach powiatu opoczyńskiego zobrazować można liczbą wypadków drogowych odnotowanych w latach 2014-2020. W powiecie opoczyńskim liczba odnotowanych wypadków drogowych w porównaniu do lat ubiegłych, sukcesywnie spada. Jest to trend odwrotny do istniejącego w ościennych Powiatach. Spośród jednostek referencyjnych tylko w powiecie opoczyńskim odnotowano spadek liczby wypadków.

Tabela 11 Liczba wypadków drogowych w powiecie opoczyńskim i powiatach ościennych w latach 2014 i 2020

Liczba wypadków drogowych		
	2014	2020
Powiat Opoczyński	73	68
Powiat Tomaszowski	104	171
Powiat Piotrkowski	109	131
Powiat Konecki	38	52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ciągu ostatnich kilku lat znacząco wzrosła liczba powstałych zdarzeń obsługiwanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej. Zmalała liczba pożarów a znacząco wzrosła liczba miejscowych zagrożeń. Rozwój cywilizacyjny, zwiększająca się liczba pojazdów, w efekcie bardzo duże natężenie ruchu, szczególnie na drogach krajowych oraz brak dróg ekspresowych będzie powodował coraz większą liczbę zdarzeń na szlakach komunikacyjnych.

Na terenie Powiatu funkcjonują 62 jednostki ochotniczej straży pożarnej, w tym 19 z nich jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Są to: OSP Dzielna, Wygnanów, Opoczno, Drzewica, Krzczonów, Poświętne, Brudzewice, Kamień, Prymusowa Wola, Sławno, Błogie, Mniszków, Zarzęcin, Paradyż, Wójcin, Żarnów, Skórkowice, Wąglany, Petrykozy. To one są przy każdym zdarzeniu, sytuacji kryzysowej, klęsce żywiołowej czy wypadku drogowym.

W powiecie opoczyńskim działa Powiatowy Rzecznik Konsumenta, który zapewnia konsumentom na terenie Powiatu bezpłatne poradnictwo i informację prawną w zakresie ochrony ich interesów, a także:

- występuje z roszczeniami dotyczącymi nieuczciwej konkurencji;
- składa wnioski w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony praw konsumentów;
- współdziała z właściwymi delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;
- realizuje inne zadania wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych. Współpracę koordynuje oraz zapewnia monitoring i przepływ informacji Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Opocznie. W ramach swojej rutynowej działalności (w 24 godzinnym trybie, 7 dni w tygodniu) PCZK przesyła m.in.: ostrzeżenia meteorologiczne, różnego rodzaju komunikaty i informacje, a także współdziała z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami przy wszelkiego rodzaju zdarzeniach (w tym akcjach przeciwpowodziowych, lokalnych podtopieniach, wichurach itp.). Na wniosek dyżurnego PCZK, Starosta Opoczyński zwołuje posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (PZZK) w sytuacji wystąpienia poważnego zagrożenia dla ludności.

Położenie komunikacyjne i sieć dróg

Położenie komunikacyjne powiatu opoczyńskiego warunkuje peryferyjne położenie zarówno na terenie kraju jak i województwa-wschód. Główny szkielet komunikacyjny na terenie Powiatu tworzy węzeł komunikacyjny drogi krajowej nr 12 i drogi krajowej nr 74.

Przez teren powiatu opoczyńskiego prowadzone są drogi o charakterze ponadlokalnym:

a) drogi krajowe

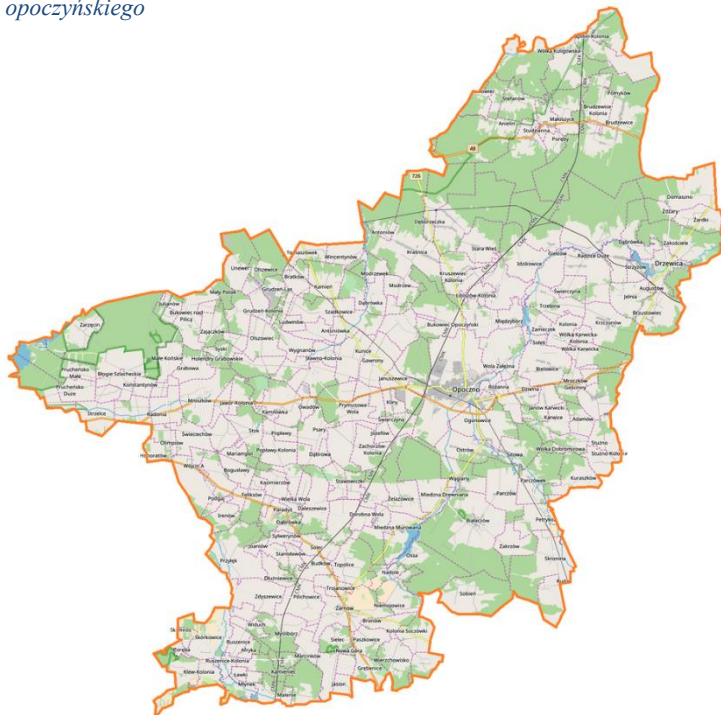
- nr 12 relacji Sieradz-Piotrków Trybunalski-Opoczno-Radom;
- nr 48 relacji Tomaszów Mazowiecki- Inowłódz-Odrzywół;
- nr 74 relacji Sulejów-Żarnów-Kielce;

b) drogi wojewódzkie

- nr 726 relacji Rawa Mazowiecka – Żarnów;
- nr 746 relacji Żarnów - Końskie (woj. świętokrzyskie);

- nr 728 relacji Grójec-Drzewica-Jędrzejów (woj. świętokrzyskie);
- nr 712 relacji Łódź – Tomaszów Mazowiecki - Opoczno.

Rysunek 6 Mapa powiatu opoczyńskiego

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Powiat_opoczy%C5%84ski_location_map.png

Wewnętrzny układ komunikacyjny uzupełniają drogi powiatowe i gminne, zapewniające dostępność do wszystkich miejscowości na obszarze Powiatu. Powiat zarządza drogami powiatowymi o łącznej długości 332,73 km, z czego 6,98 km to odcinki miejskie, a 325,75 km pozamiejskie. Zadanie utrzymania i modernizacji dróg powiatowych spoczywa na jednostce organizacyjnej powiatu opoczyńskiego jaką jest Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie.

Zaś, zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych prowadzi Starosta, poprzez Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Opocznie.

Tabela 12 Wykaz dróg powiatowych

LP.	NUMER DROGI	PRZEBIEG	DŁUGOŚĆ		
			OGÓLEM (KM)	W TYM	
				ZAMIEJSKIE	MIEJSKIE
1	2	3	4	5	6
1.	3108E	Opoczno (pl. Kilińskiego, ul. Moniuszki, ul. Staromiejska) – Zameczek – Krzczonów – Drzewica (dr. woj. 728)	15,9555	13,911	2,0445
2.	3109E	Drzewica (ul. Żeromskiego) – Radzice Małe – Libiszów – Wola Załęzna (dr. pow. 3108E)	18,550	17,29	1,260
3.	3112E	Opoczno (ul. Mieszka I) – Sitowa – Petrykozy – Sędów – gr. pow. i woj. (Nałęczów)	15,988	15,638	0,350
4.	3118E	Dr. kraj. 12 (Prymusowa Wola) – Paradyż – Przyłęk – gr. pow. opocz./piotr. – Skórkowice – gr. pow. i woj. (Reczków)	21,966	21,966	-
5.	4328E	Gr. pow. opocz./tomasz. (Tomaszów) – Bukowiec n/Pilicą – Małe Końskie – dr. kraj. 12 (Radonia)	8,071	8,071	-
6.	4329E	Gr. pow. opocz./tomasz. (Twarda) – Unewel – Grudzeń Kol. – Sławno – dr. kraj. 12 (Prymusowa Wola)	12,251	12,251	-
7.	1501E	Gr. pow. piotr./opocz. (Dąbrowa n/Czarną) – Wójcin – Mniszków – Zajączków-Potok – Grudzeń Kolonia (dr. pow. 4329E)	14,568	14,568	-
8.	1502E	Gr. pow. piotr./opocz. (Kawęczyn) – Irenów – Krasik (dr. kraj. 74)	3,481	3,481	-
9.	1504E	Gr. pow. piotr./opocz. (Stara) – Skórkowice – Marcinków – Żarnów (dr. kraj. 74)	12,508	12,508	-
10.	3100E	Dr. kraj. 48 (Poświętne) – Gapinin - gr. pow. i woj. (Domaniewice)	9,138	9,138	-
11.	3101E	Dr. pow. 4329E (Sławno) – Szadkowice – Bukowiec Op. – Sobawiny – Międzybórz (dr. pow. 3108E)	18,497	18,497	-
12.	3104E	Dr. pow. 3101E (Ziębów) – Kraśnica – dr. woj. 726 (Dęborzeczek)	6,015	6,015	-
13.	3106E	Dr. pow. 1501E (Grabowa) – Małe Końskie – Błogie – Prucheńsko – gr. pow. opocz./piotr. (Sulejów)	11,690	11,690	-
14.	3110E	Drzewica (ul. Kilińskiego) – Żdźary – gr. pow. i woj. (Ossa)	5,545	3,690	1,855
15.	3111E	Dr. pow. 3109E (Radzice Małe) – Radzice Duże – Świerczyna – Zameczek – dr. kraj. 12 – Janów Karwicki – Karwice (dr. pow. 3114E)	12,965	12,965	-
16.	3113E	Drzewica (ul. Sikorskiego) – gr. pow i woj. (Rusinów)	1,435	0,618	0,817
17.	3114E	Dr. kraj. 12 (Różanna) – Karwice – Stuzno – gr. pow. i woj. (dr. woj. 728)	9,406	9,406	-
18.	3115E	Dr. pow. 3116E (Białaczów) – Petrykozy – Kuraszków – Stuzno - gr. pow. i woj. (dr. woj. 728)	11,524	11,524	-

19.	3116E	Dr. pow. 3118E (Wielka Wola) – Daleszewice – Radwan - Miedzna Drewn. – Białaczów – dr. pow. 3112E (Sędów)	19,057	19,057	-
20.	3117E	Dr. woj. 726 (Ostrów) – Parczów – Białaczów – Sobień – gr. pow. i woj. (Trzemoszna)	12,571	12,571	-
21.	3119E	Dr. kraj. 12 (Kozenin) – Popławy – dr. kraj. 74 (Kłopotów)	7,808	7,808	-
22.	3120E	Dr. pow. 1504E (Żarnów) – Pilichowice – dr. pow. 3118E (Czersko)	7,260	7,260	-
23.	3122E	Dr. pow. 3118E (Psary) – Zachorzów – Józefów - dr. kraj. 12 (Kliny)	8,235	8,235	-
24.	3126E	Dr. kraj. 74 (Grębenice) – gr. pow. i woj. (Maleniec)	1,600	1,600	-
25.	3139E	Dr. pow. 3111E (Radzice Duże) – Strzyżów – Drzewica (ul. Zdrojowa, ul. Fabryczna) – dr. woj. 728 (ul. Kolejowa)	5,003	4,349	0,654
26.	3140E	Dr. kraj. 48 (Stuzianna) - dr. woj. 726 (Dęba)	10,446	10,446	-
27.	1505E	Gr. pow. piotrk./opocz. (Skotniki) – Kol. Klew – Ławki – Ruszenice (dr. pow. 1504E)	5,765	5,765	-
28.	3102E	Dr. woj. 726 (Miedzna Mur.) – Straszowa Wola – dr. pow. 3116E (Radwan)	2,634	2,634	-
29.	3103E	Dr. woj. 726 (Kol. Kruszewiec) – Kraśnica - gr. pow. opocz./tomasz. (Brzustów)	6,206	6,206	-
30.	3105E	Dr. pow. 4328E (Bukowiec n.Pilicą) – Zajczków (dr. pow. 1501E)	2,375	2,375	-
31.	3107E	Dr. kraj. 12 (Strzelce) – Błogie Szlach. (dr. pow. 3106E)	2,951	2,951	-
32.	3121E	Dr. pow. 3118E (Prymusowa Wola) – dr. pow. 3122E (Zachorzów)	2,209	2,209	-
33.	3123E	Dr. pow. 3116E (Daleszewice) – Stawowice - dr. pow. 3102E (Straszowa Wola)	4,781	4,781	-
34.	3124E	Dr. pow. 1504E (Tomaszów) – Siedłów – gr. pow. i woj. (Rudzisko)	4,962	4,962	-
35.	3125E	Dr. pow. 1504E (Marcinków) – Chełsty – dr. kraj. 74 (Grębenice)	4,237	4,237	-
36.	3127E	Dr. pow. 4329E (Grudzeń) – Olszowiec - dr. kraj. 12 (Kozenin)	5,460	5,460	-
37.	3141E	Dr. pow. 3111E (Radzice Duże) – Gielzów – dr. pow. 3111E (Trzebina)	5,368	5,368	-
38.	3921E	Dr. kraj. 12 (Stoczki) – dr. pow. 3106E (Błogie Szlacheckie)	3,508	3,508	-
RAZEM:			331,9895	325,009	6,9805

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDP w Opocznie

Stan jakości infrastruktury drogowej pozwoli ocenić wskaźnik pokazujący drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km². Patrząc na inne samorzędy powiatowe, o podobnym położeniu, powiat opoczyński wypada umiarkowanie na tle grupy porównawczej. W 2019 r. na 100 km² przypadało 70,2 km dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni, przy średniej dla grupy porównawczej 84,85 km. Ilość dróg o twardej nawierzchni sukcesywnie rośnie co obrazuje tabela nr 12.

Tabela 13 Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km²

ROK	Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni; na 100 km ² (km) w powiecie opoczyńskim
2014	67,3
2015	67,1
2016	68,5
2017	69,8
2018	69,6
2019	70,2

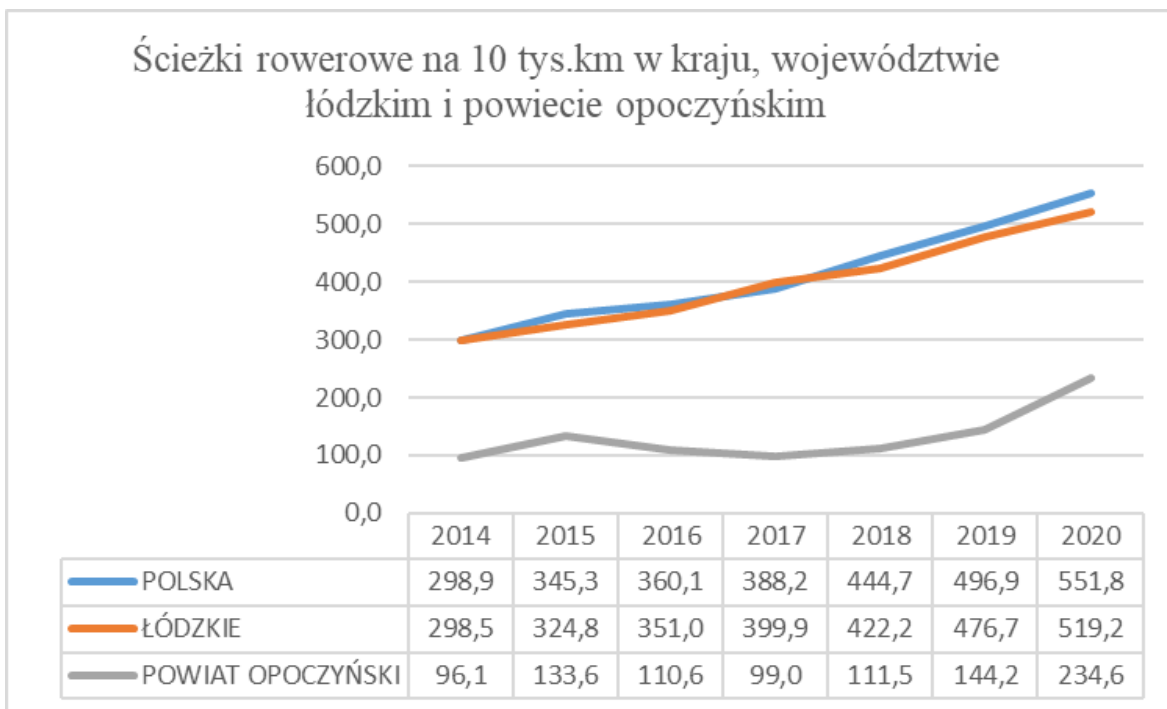
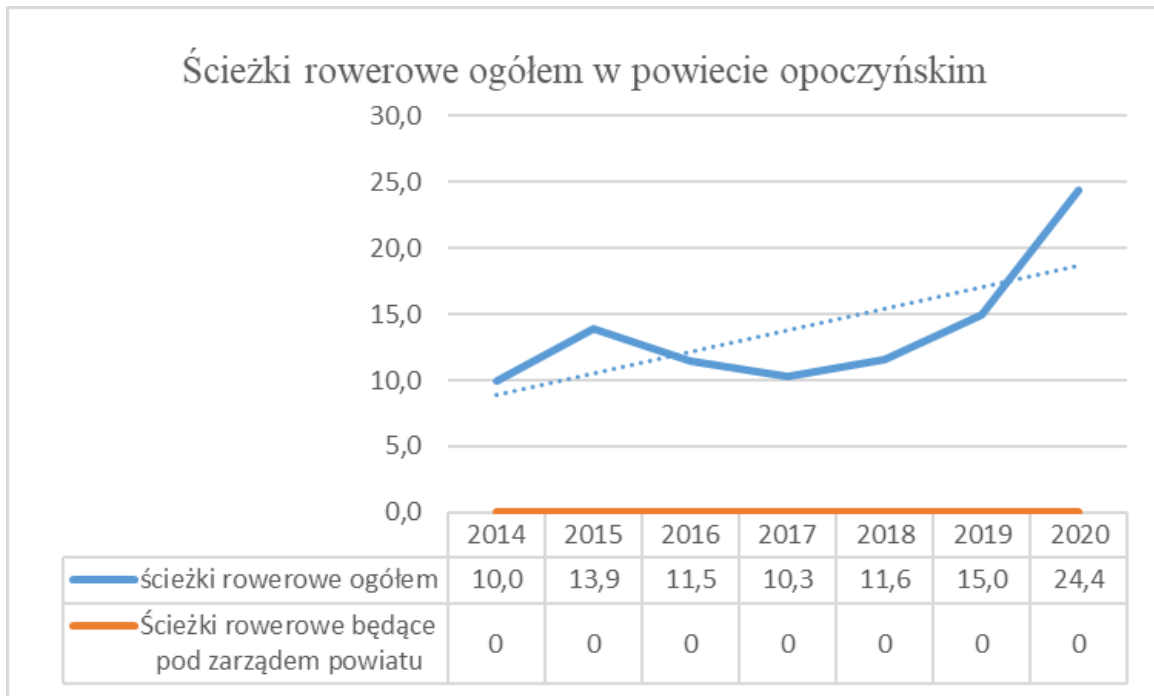
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni; na 100 km ² (km) 2019 rok w porównaniu z innymi JST	
Łódzkie	99,7
Powiat Opoczyński	70,2
Powiat Tomaszowski	103,2
Powiat Piotrkowski	92,4
Powiat Konecki	73,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Coraz ważniejszą rolę, co odpowiada rosnącemu zapotrzebowaniu społecznemu, odgrywają ścieżki rowerowe, czy inaczej ciągi pieszo-rowerowe. W okresie od 2014 do 2019 roku odnotowano znaczny przyrost ścieżek rowerowych w powiecie opoczyńskim, z poziomu 10 km do 24,4 km w 2020 roku. Jednak to nadal nie jest wynik zadowalający.

Istotnym uzupełnieniem komunikacji drogowej jest komunikacja kolejowa. Przez teren Powiatu przebiega m.in. Centralna Magistrala Kolejowa – linia nr 4 relacji Grodzisk Mazowiecki – Zawiercie oraz linie o znaczeniu ponadregionalnym tj. nr 25 Tomaszów Mazowiecki - Skarżysko Kamienna i nr 22 Tomaszów Mazowiecki – Radom. Ważnym aspektem poprawiającym dostępność komunikacyjną regionu jest istnienie na CMK przystanku Opoczno Południe, co zdecydowanie zwiększyło się dostępność komunikacyjną mieszkańców do aglomeracji miejskich.

Wykres 10 Ścieżki rowerowe w powiecie opoczyńskim

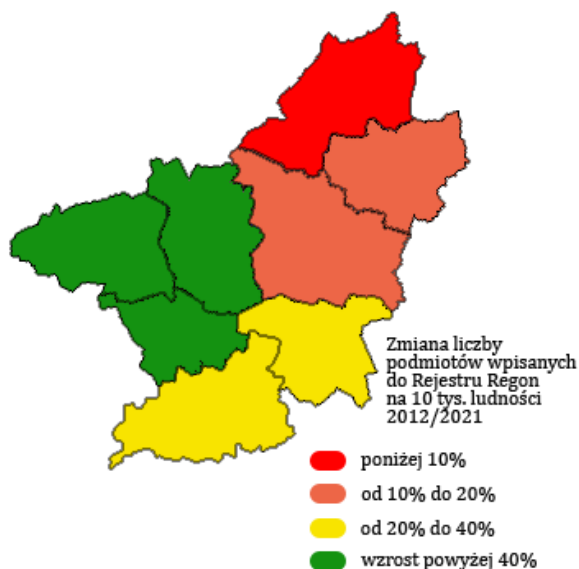
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Lokalny rynek pracy i bezrobocie

Sytuacja gospodarcza powiatu opoczyńskiego ulega systematycznemu rozwojowi. Wzrastający potencjał gospodarczy powiatu opoczyńskiego to wynik szeregu czynników rozwojowych, do których należy m.in.: korzystne położenie w centralnej części Polski, a co za tym idzie wysoka dostępność transportowa. Świadczy o tym rosnąca liczba podmiotów gospodarczych oraz zmniejszający się poziom bezrobocia.

Liczba działających na terenie powiatu opoczyńskiego podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności na przestrzeni lat 2012-2020 wzrosła aż o 21 %. Była to dynamika wyższa od notowanej w kraju (18%) oraz w województwie (16%).

Rysunek 7 Zmiana liczby podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. ludności 2012/2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu opoczyńskiego jest zróżnicowana. Ośrodkami szczególnej koncentracji działalności gospodarczej są gminy: Opoczno i Mniszków. W 2020 roku, w obu gminach, liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności przekroczyła liczbę 700 (odpowiednio Mniszków – 709; Opoczno- 784).

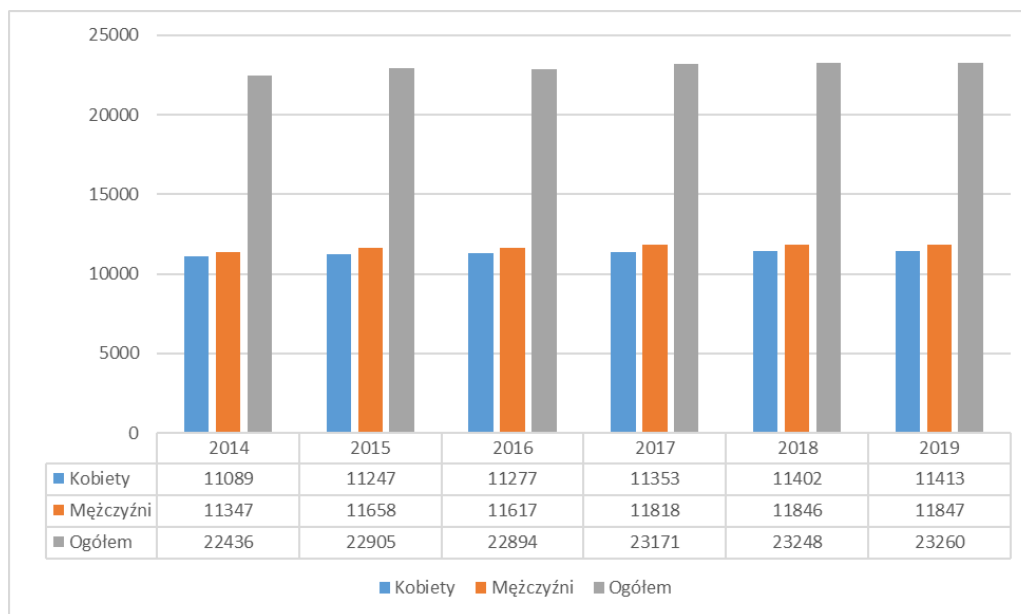
Tabela 14 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2020

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	zmiana 2012/2020
ŁÓDZKIE	927	947	957	968	979	993	1004	1036	1073	16%
POWIAT OPOCZYŃSKI	561	579	588	595	589	597	612	647	679	21%
BIAŁACZÓW	358	377	380	376	373	381	395	442	460	28%
DRZEWICA	528	547	547	560	540	546	569	597	625	18%
MNISZKÓW	484	510	540	532	552	582	618	665	709	46%
OPOCZNO	682	705	715	718	702	705	717	753	784	15%
PARADYŻ	454	474	483	485	505	515	539	595	645	42%
POŚWIĘTNE	594	586	591	596	590	576	592	594	629	6%
SŁAWNO	370	395	400	417	443	457	467	501	536	45%
ŻARNÓW	470	461	476	515	513	532	545	565	595	27%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Duże znaczenie w gospodarce Powiatu ma przemysł mineralny oraz branże o profilu takim jak: produkcja materiałów budowlanych, m.in. płytek ceramicznych, cegieł, chemii budowlanej; piasków szklarskich i formierskich. Ze względu na zasoby surowców mineralnych występujące na terenie Powiatu przemysł ten ma znaczący potencjał rozwojowy.

Wykres 11 Liczba osób pracujących w powiecie opoczyńskim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dostępne dane o sytuacji na rynku pracy w powiecie opoczyńskim odzwierciedlają ogólnokrajową tendencję wzrostu liczby osób aktywnych zawodowo. W 2014 roku liczba osób pracujących w powiecie opoczyńskim wynosiła 22.436 osób, a w 2019 roku wzrosła do 23.260 osób.

Wśród gmin Powiatu najwyższy wskaźnik liczby pracujących na 1.000 mieszkańców odnotowany został w gminie Opoczno i wyniósł 258 osób. Tak wysoki wskaźnik jest wynikiem zlokalizowania na terenie Gminy Opoczno licznych, dużych zakładów produkcyjnych, w których zatrudnienie znajdują również osoby spoza Gminy. Równie wysoki wskaźnik zatrudnienia charakteryzuje gminę Sławno oraz gminę Paradyż.

Gmina Białaczów odnotowała spadek wartości wskaźnika liczby pracujących osób na 1.000 mieszkańców w okresie lat 2012-2020

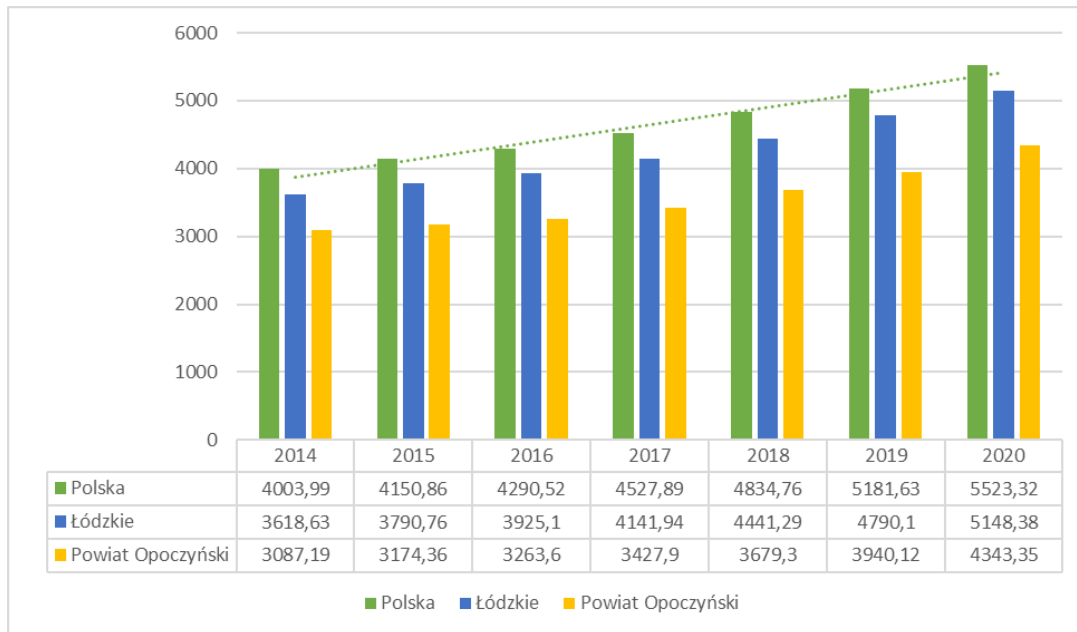
Tabela 15 Pracujący na 1.000 ludności w latach 2012 i 2020

Pracujący na 1000 ludności			
	2012	2020	Zmiana 2012/2020
ŁÓDZKIE	220	252	15%
POWIAT OPCZYŃSKI	150	171	14%
BIAŁACZÓW	75	60	-20%
DRZEWICA	83	102	23%
MNISZKÓW	90	114	27%
OPOCZNO	230	258	12%
PARADYŻ	118	127	8%
POŚWIĘTNE	44	49	11%
SŁAWNO	103	145	41%
ŻARNÓW	65	74	14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Korzystna sytuacja gospodarcza w kraju pozytywnie wpłynęła również na sytuację ekonomiczną mieszkańców Powiatu. Systematycznie rosły wynagrodzenia, jednak były one niższe od średniej dla województwa i kraju. W 2020 roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie opoczyńskim wynosiło ok 4,3 tys. , podczas gdy średnia w tym czasie dla województwa łódzkiego wynosiła ok. 5,1 tys., a dla kraju 5,5 tys. zł.

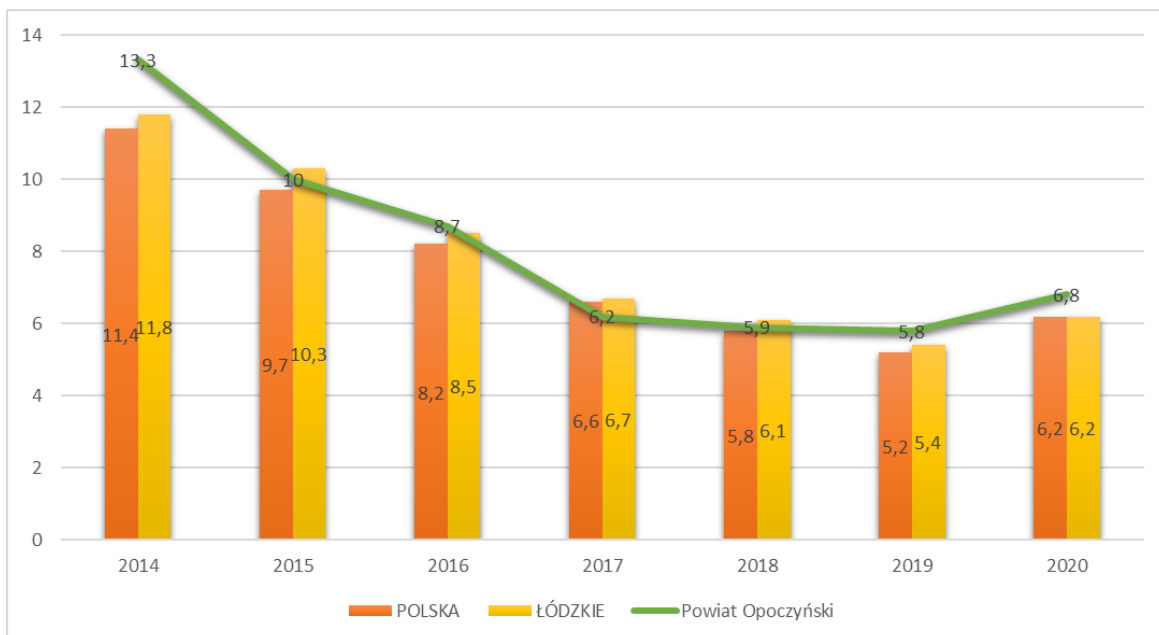
Wykres 12 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego jest to stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie. Powiat opoczyński charakteryzował się porównywalnymi z krajowymi i wojewódzkimi wynikami, co pokazuje wykres 13.

Wykres 13 Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w kraju, województwie i Powiecie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jednym z najpopularniejszych narzędzi stosowanych do przeprowadzenia diagnozy sytuacji w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa.

SWOT, czyli zestawienie silnych i słabych stron jednostki samorządu terytorialnego (ang. Strengths oraz Weaknesses) oraz określenie szans i zagrożeń rozwojowych (ang. Opportunities oraz Threats). Metoda ta stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki, umożliwia zebranie oraz usystematyzowanie informacji o wewnętrznym potencjale Powiatu, jak również dostrzeganych barierach. Jednocześnie zwraca uwagę na pojawiające się w otoczeniu szanse oraz zagrożenia.

Zgodnie z powyższym czynniki rozwoju można podzielić na wewnętrzne (te na które społeczność lokalna ma wpływ) oraz zewnętrzne (umiejscowione w dalszym otoczeniu jednostki).

Poniższa tabela przedstawia wyniki analizy SWOT w oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej dla powiatu opoczyńskiego, przygotowana podczas warsztatów Zespołów Strategicznych ds. opracowania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.

MOCNE STRONY POWIATU OPCZYŃSKIEGO

- ↑ Niski poziom bezrobocia;
- ↑ Przynależność Powiatu do Stowarzyszenia „Ziemia Odrowążów”;
- ↑ Walory przyrodniczo-krajobrazowe Powiatu, obszary chronione NATURA 2000, budujące jego atrakcyjność turystyczną, naukową i poznawczą:
  - Geopark w gminie Sławno;
  - zbiorniki wodne w Wąglanka-Miedzna, Opoczno, Drzewica, Zarzęcin;
  - „Piekielny szlak”;
  - tor kajakowy w Drzewicy;
  - Zalew Sulejowski;
  - parki krajobrazowe: spalski, sulejowski;
- ↑ Duża atrakcyjność Powiatu wynikająca m.in.

- z korzystnej lokalizacji;
  - dostępności komunikacyjnej (dobre położenie w centralnej Polsce na styku województw łódzkiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego);
  - walorów przyrodniczo-krajobrazowych i tradycji kulturowych;
  - wysokiego bezpieczeństwa publicznego;
  - kameralności przestrzeni;
  - lokalizacji urzędów (bliskość dla mieszkańca);
- ↑ Historia oraz obiekty zabytkowe, żywy folklor, miejsca kultury tworzące tożsamość kulturową (miejsca pamięci, zabytki);
- ↑ Bliskość dużych aglomeracji, ośrodków kulturowych, ekonomicznych i akademickich;
- ↑ Rozwinięta oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi (odznaka „Powiat przyjazny osobom niepełnosprawnym”):
- dobrze rozwinięta infrastruktura budynków użyteczności publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych;
  - opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi m.in domy pomocy społecznej, placówki opiekuńcze;
  - rozwinięte szkolnictwo specjalne: działalność Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. św. Jana Pawła II w Opocznie
  - działalność na rzecz osób niepełnosprawnych: wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego; realizacja programu Centrum Usług Środowiskowych (CUŚ) i Powiatowy Punkt Informacji dla Osób z Niepełnosprawnościami (PION);
- ↑ Relatywnie wysoka efektywność Powiatu w zakresie pozyskiwanie funduszy zewnętrznych;
- ↑ Rosnąca aktywność organizacji pozarządowych, wspierana przez działalność samorządu:
- działalność Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
  - silna tożsamość społeczna;
  - działalność organizacji pozarządowych;
- ↑ Wysoki poziom i szeroka oferta szkół ponadpodstawowych (tytuł „Samorządowy Lider Edukacji”);
- ↑ Duże zaangażowanie władz powiatu opoczyńskiego w sprawy lokalnych społeczności;
- ↑ Dostęp do darmowej pomocy prawnej dla mieszkańców;
- ↑ Przemysł ceramiczno-budowlany – silne ukorzenienie Marki „OPOCZNO”;

- ↑ Wysoka jakość usług administracyjnych, w tym e-usługi i dostępne bazy danych;
- ↑ Wysoko wykwalifikowana kadra, potencjał ludzki, rzetelni przedsiębiorcy;
- ↑ Bogactwo naturalne, zasoby naturalne, piaski, gliny;
- ↑ Produkty regionalne: tradycyjna i zdrowa żywność, lokalne produkty „ekologiczne”;
- ↑ Optymalna sieć kolejowo-drogowa;
- ↑ Dostępna podstawowa opieka zdrowotna (POZ);
- ↑ Dostępność do Szpitala Powiatowego, ratownictwa medycznego i lądowiska LPR;
- ↑ Stosunkowo niskie, względem większych aglomeracji, ceny nieruchomości na terenie Powiatu;
- ↑ Atrakcyjne tereny inwestycyjne oraz dostępność działek budowlanych;
- ↑ Specjalne strefy ekonomiczne na terenie gm. Opoczno, Paradyż, Sławno i Mniszków;
- ↑ Klaster energetyczny powiatu opoczyńskiego;
- ↑ Wysoki poziom współpracy dotyczącej realizacji zadań z innymi instytucjami.

SŁABE STRONY POWIATU OPCZYŃSKIEGO

- ↓ Silna zależność realizacji zadań od możliwości dofinansowania zewnętrznego;
- ↓ Niski poziom systemu informacji i promocji turystycznej, brak całościowej i spójnej strategii w tym zakresie na terenie Powiatu;
- ↓ Powszechnie zauważalny, duży problem z zanieczyszczonym powietrzem (istnienie smogu, zanieczyszczenie powietrza ze źródeł tzw. niskiej emisji) w całym Powiecie;
- ↓ Duże rozdrobnienie gruntów oraz nieuregulowane stosunki własnościowe;
- ↓ Rozdrobnione i niedofinansowane gospodarstwa rolne o małym areale i zanikająca produkcja rolna na terenie Powiatu / Niska jakość gleb uprawnych;
- ↓ Niekorzystna i pogarszająca się sytuacja demograficzna na przestrzeni ostatnich lat, ujemne saldo migracji, depopulacja- skutkująca spadkiem liczby mieszkańców i wyraźnym starzeniem się społeczności Powiatu;
- ↓ Niezadowalający stan techniczny niektórych dróg – zarówno wojewódzkich, jak i powiatowych oraz gminnych;

- ↓ Słabo rozwinięta sieć dróg rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych Powiatu – dróg wojewódzkich i krajowych, powiatowych oraz gminnych;
- ↓ Niski wskaźnik dróg powiatowych i gminnych o twardej nawierzchni na 100 km²;
- ↓ Niska dochodowość społeczna/ubożenie społeczeństwa;
  - zbyt mała liczba miejsc dobrze płatnej pracy w Powiecie;
  - niski poziom wynagrodzeń;
  - brak ofert pracy dla wykwalifikowanej kadry ludzi młodych, a co za tym idzie migracje zarobkowe;
  - mała ilość zakładów pracy chronionej;
  - brak Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ);
- ↓ Niewystarczająca współpraca pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwoju Powiatu tj. w zakresie utworzenia wspólnej oferty inwestycyjnej dla JST, koordynacji działań w zakresie kultury i sportu między gminami i Powiatem (koordynowane są tylko wspólne i najważniejsze imprezy gmin i Powiatu);
- ↓ Niewystarczająca ilość połączeń komunikacyjnych, tereny wykluczone komunikacyjnie;
- ↓ Niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług medycznych na terenie Powiatu, w tym świadczeń diagnostycznych, szczególnie w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych;
- ↓ Brak infrastruktury niezbędnej do prezentacji dziedzictwa kulturowego, w tym folkloru, ceramiki, historii i promocji marki regionu opoczyńskiego;
- ↓ Brak infrastruktury rekreacji wodnej na zbiornikach i rzekach na terenie Powiatu;
- ↓ Niewystarczająca ilość miejsc rekreacyjnych i rozrywkowych w Powiecie w tym: parków i terenów wypoczynkowych;
- ↓ Słabo rozwinięta baza noclegowa: hostele, hotele itp.
  - Brak reklamy i promocji dla już istniejących;
- ↓ Niewystarczająca infrastruktura wodno-kanalizacyjna;
- ↓ Słaby dostęp do szerokopasmowego Internetu;
- ↓ Niski poziom edukacji ekologicznej i prozdrowotnej;
- ↓ Brak placówek resocjalizacyjnych na terenie Powiatu;
- ↓ Trudna sytuacja finansowa Powiatu i gmin z terenu powiatu opoczyńskiego;

- ↓ Brak mieszkań na usamodzielnienie się dla młodzieży z domów dziecka i placówek opiekuńczo wychowawczych, jak również mieszkań treningowych.

SZANSE POWIATU OPCZYŃSKIEGO

- + Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe (zabytki, kapliczki, miejsca pamięci, folklor itp.);
- + Potencjał i aktywność sportowa, sukcesy dzieci i młodzieży, znani i utytułowani sportowcy;
- + Wzrost dostępności środków zewnętrznych m.in. fundusze unijne oraz współpraca regionalna w zakresie:
  - o poprawy zewnętrznej dostępności komunikacyjnej;
  - o wsparcia dla terenów tracących swoje funkcje społeczno-gospodarcze;
- + Ciągłe dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy;
- + Moda na rekreację, w tym wyjazdy weekendowe, ekologię i prowadzenie zdrowego oraz aktywnego trybu życia;
- + Planowane duże krajowe przedsięwzięcia infrastrukturalne, mogące wpłynąć na rozwój gospodarczy Powiatu (np. inwestycje kolejowe związane z Centralnym Portem Komunikacyjnym - CPK);
- + Nowe programy socjalne ukierunkowane na wsparcie rodzin oraz seniorów;
- + Rosnące zainteresowanie turystyką krajową w formie aktywnego wypoczynku w środowisku naturalnym – turystyka piesza, rowerowa, konna i nordic walking;
- + Rosnąca dostępność środków finansowych na działania proekologiczne i prośrodowiskowe;
- + Rozwój i promocja produktów regionalnych, tradycyjnych, ekologicznych i ręcznie wykonywanych oraz zdrowej żywności w kontekście rosnącego popytu na taką ofertę;
- + Rozwój e-usług w wyniku pandemii koronawirusa (digitalizacja procesu świadczenia usług);
- + Możliwość pozyskania środków pomocowych przez Powiat i jego jednostki organizacyjne na realizację inwestycji publicznych, projektów rozwojowych, w tym na rozwój kapitału ludzkiego;

- + Współpraca z JST. Platforma współpracy wszystkich sektorów, tj. edukacji, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu oraz gmin i mieszkańców;
- + Duża świadomość ekologiczna samorządów, przedsiębiorców i mieszkańców regionu, skutkująca większą starannością w działaniach na rzecz ochrony środowiska;
- + Potencjał mediów publicznych (w tym mediów społecznościowych) dający możliwość przekazu informacji, promocji działań;
- + Modernizacja infrastruktury drogowej i kolejowej
  - o Przystanek Opoczno Południe;
- + Polityka prorodzinna, międzypokoleniowa i senioralna państwa i Powiatu;
- + Wysoki poziom świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej i opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi, takie jak domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki dziennego wsparcia osób starszych i osób niepełnosprawnych oraz warsztaty terapii zajęciowej;
- + Dobre położenie geograficzne/ ciekawe walory przyrodnicze na terenie Powiatu;
- + Wprowadzenie jednolitych uwarunkowań prawnych dotyczących wdrożenia szerokopasmowego Internetu w gminach powiatu opoczyńskiego;
- + Stosunkowo niskie względem większych aglomeracji ceny nieruchomości;
- + Nauka i praca zdalna, hybrydowa jako szansa na zatrzymanie wykształconej kadry i uczącej się młodzieży;
- + Ustanowienie specjalnych stref ekonomicznych na terenie Powiatu.

ZAGROŻENIA POWIATU OPCZYŃSKIEGO

- Utrzymujący się problem zanieczyszczenia powietrza/smogu jako ważny czynnik obniżający atrakcyjność osadniczą powiatu opoczyńskiego;
- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa (niż demograficzny) oraz migracje (w szczególności zarobkowe i edukacyjne) poza powiat opoczyński;
- Emigracja zarobkowa dobrze wykształconej kadry i specjalistów oraz ludzi kreatywnych;
- Bliskość i atrakcyjność metropolitarna większych aglomeracji (Warszawa; Łódź);

- Niepewna sytuacja na rynku pracy związana z globalnym regresem gospodarczym i epidemią koronawirusa;
- Brak zmian w polskiej służbie zdrowia (m.in. w poziomie nakładów, dostępności specjalistów na rynku, wydolności placówek służby zdrowia);
- Biurokracja, w tym przerost procedur związanych z pozyskiwaniem środków zewnętrznych oraz jej wpływ na poziom świadczonych usług publicznych;
- Częste zmiany prawa oraz niewystarczające nakłady finansowe na realizację zadań w administracji rządowej;
- Słabo dostępne środki zewnętrzne na renowację obiektów zabytkowych co powodują degradację tych obiektów;
- Przewlekłość postępowań administracyjnych związanych ze zwrotem nieruchomości, w tym nieruchomości zabytkowych spadkobiercom lub podjęcie decyzji i pozostawieniu zabytku jako własność JST;
- Brak środków zewnętrznych na wspieranie powiatowej turystyki;
- Powiaty ościenne walczące o miano zagłębia ceramicznego, pomimo, że od lat to Opoczno jest takim zagłębiem;
- Wysoka konkurencja turystyczna ze strony innych powiatów (lepiej rozwinięta baza i informacja turystyczna);
- Niekorzystne przepisy dotyczące opłat za pobyt osób w domach pomocy społecznej;
- Protesty właścicieli nieruchomości dot. inwestycji liniowych, w tym szerokopasmowego Internetu;
- Niski poziom współpracy JST z terenu Powiatu w promocję regionu;
- Brak decyzji środowiskowych dla budowy dróg ekspresowych S12 i S74;
- Narkomania i demoralizacja wśród młodzieży, problemy psychiczne dzieci i młodzieży;
- Rosnący poziom wandalizmu, brak odpowiedzialności za wspólne mienie;
- Brak środków na mieszkania na usamodzielnienie się dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i domy dziecka.

2.3. Prezentacja wyników badania ankietowego wśród mieszkańców powiatu opoczyńskiego

Cel i metoda badań

Badanie ankietowe zostało zrealizowane w ramach opracowywanej „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.

Raport powstał w oparciu o dane z badania ankietowego które odbyło się w dniach od 8 do 30 czerwca 2021 roku za pomocą wywiadu przeprowadzonego drogą elektroniczną (CAWI). Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie wypełnionych przez respondentów ankiet.

Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz wykresów zawierających zestawienie z odpowiedzi udzielonych na pytania zawarte w formularzu ankietowym.

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad „Strategią rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”. Dokument ten określa m.in. najważniejsze cele, do realizacji których dążyć będzie powiat opoczyński w perspektywie 2030 roku.

Celem ankiety skierowanej do mieszkańców było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w powiecie opoczyńskim, jak również zebranie informacji o problemach, potrzebach i oczekiwaniach poszczególnych mieszkańców powiatu opoczyńskiego, określenie celów i zadań mających zapewnić jego długofalowy rozwój społeczno-gospodarczy.

Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie Powiatu w podziale na kategorie takie, jak: edukacja, polityka społeczna, administracja, rynek pracy, komunikacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura czy turystyka.

Należy przy tym zaznaczyć, iż wyżej wskazane kategorie nie dotyczyły jedynie zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie Powiatu, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na poziomie innych jednostek realizujących zadania kluczowe z punktu widzenia społeczeństwa Powiatu.

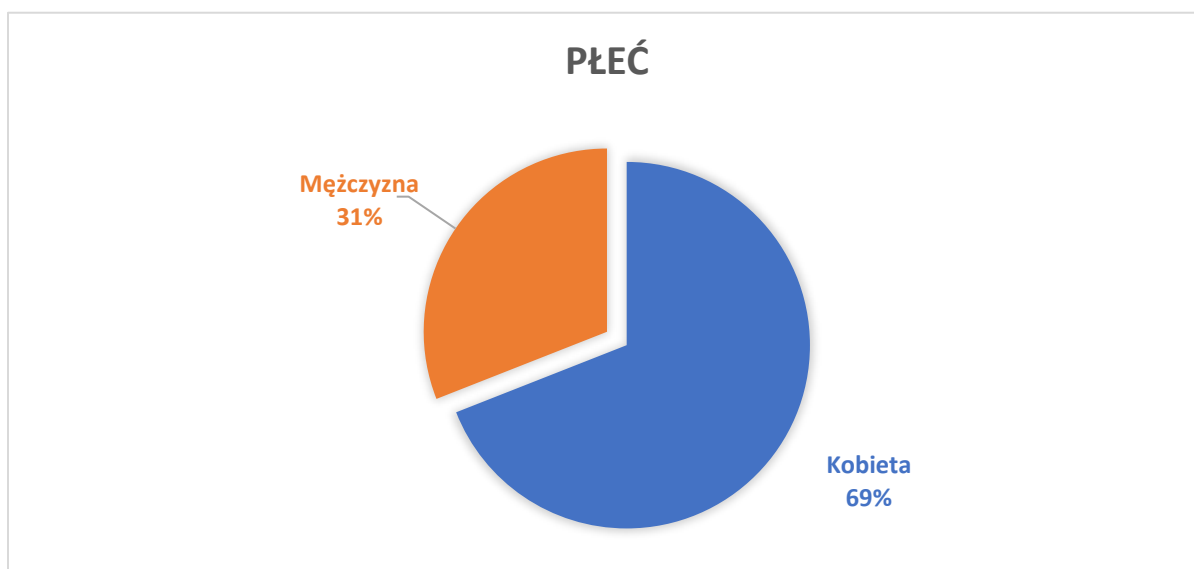
Takie podejście związane było z podstawowym założeniem badania, którego celem było kompleksowe poznanie spojrzenia mieszkańców na jakość życia w Powiecie, a nie jedynie ocena stopnia wywiązywania się władz Powiatu z realizacji przypisanych prawnie zadań własnych, zleconych, czy powierzonych do realizacji.

Do ostatecznej analizy statystycznej zakwalifikowano wszystkie przesłane drogą elektroniczną ankiety. Zebrano łącznie 155 wypełnionych kwestionariuszy.

W kolejnych rozdziałach zaprezentowane zostaną dane ilościowe i jakościowe pozyskane w badaniu ankietowym skierowanym do mieszkańców powiatu opoczyńskiego.

Charakterystyka respondentów

Wykres 14 Struktura płci respondentów

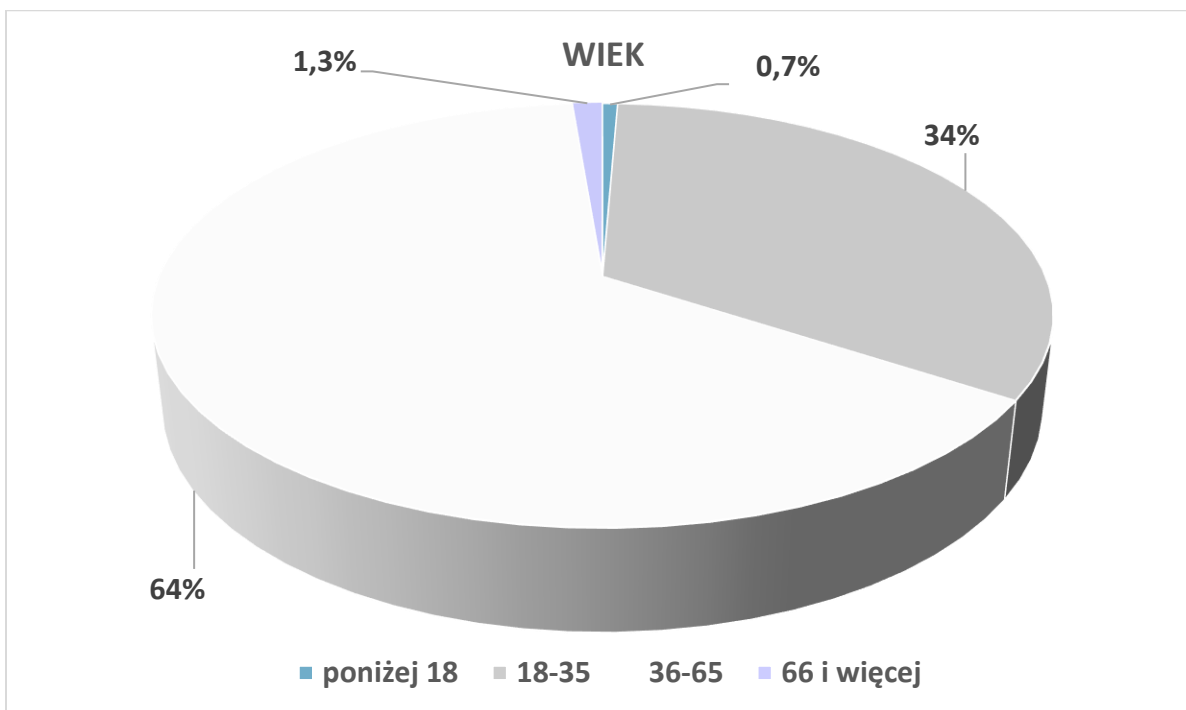

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pod względem płci zdecydowanie dominującą grupą biorącą udział w badaniu były kobiety. Stanowią one 69% wszystkich respondentów. Udział mężczyzn w badaniu wyniósł 31%.

Wykres 15 Struktura wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Największa grupa badanych to osoby w wieku pomiędzy 36 a 65 rokiem życia. Stanowią one 64% ogółu respondentów. Liczny udział w badaniu mają mieszkańcy powiatu opoczyńskiego w przedziale wiekowym: od 18 do 35 lat (34%). Najmniejszy procent w badaniu reprezentuje grupa wiekowa poniżej 18 roku życia 1 osoba, co stanowi 0,7 % oraz powyżej 66 roku życia – 2 osoby (1,3%).

Ogólna ocena życia w powiecie opoczyńskim

Celem pytań zawartych w tej części ankiety było zebranie danych dotyczących poziomu zadowolenia mieszkańców z życia w powiecie opoczyńskim, z podziałem na różne dziedziny życia.

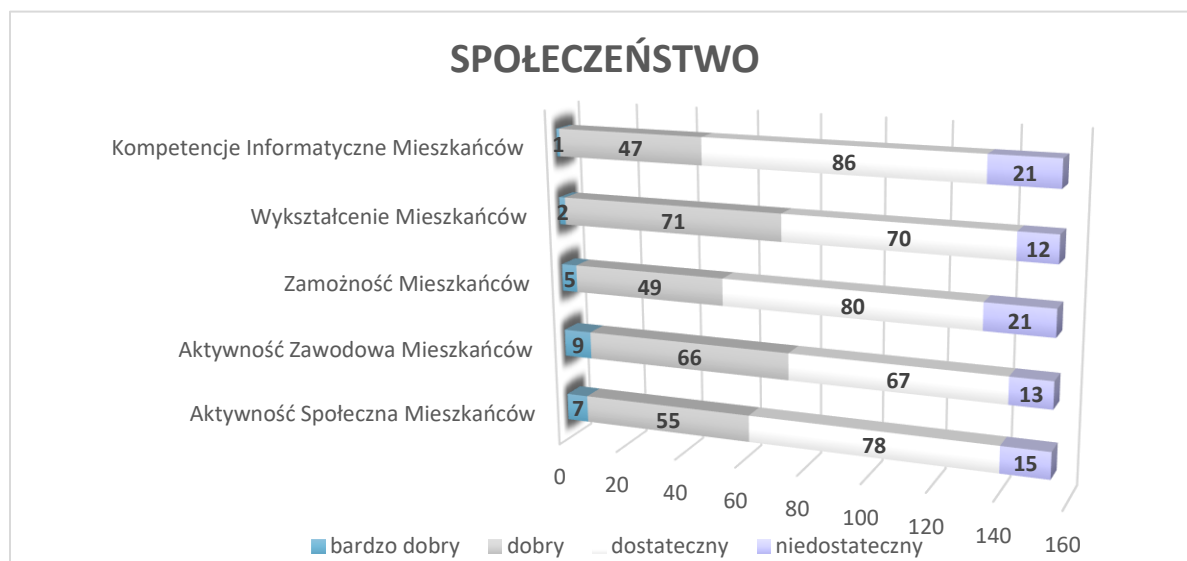
Jest to ważna informacja, w szczególności podczas diagnozowania problemów, celów oraz kierunków dalszego rozwoju Powiatu, które będą miały za zadanie podwyższenie poziomu jakości życia mieszkańców w powiecie opoczyńskim w kolejnych latach.

Zadano szereg pytań, których głównym celem było określenie „poziomu rozwojowego” czynników w podziale na kategorie takie jak:

- Społeczeństwo
- Edukacja
- Polityka Społeczna
- Kultura, Historia, Dziedzictwo Regionu, Turystyka
- Administracja
- Gospodarka i Rynek Pracy
- Transport i Komunikacja
- Komunikacja Społeczna.

Społeczeństwo

Wykres 16 Obszar Społeczeństwo czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W tej kategorii oceniono obszary bezpośrednio wpływające na mieszkańców, czyli: aktywność społeczną, aktywność zawodową, zamożność mieszkańców, wykształcenie oraz kompetencje informatyczne mieszkańców.

Biorąc pod uwagę aktywność społeczną mieszkańców najwięcej respondentów uważa, że jest ona na dostatecznym poziomie (78 osób). Z kolei 55 osób uznaje, że aktywność społeczna jest dobra.

Negatywnie aktywność społeczną mieszkańców postrzega 15 osób. Natomiast 7 respondentów określa ten czynnik bardzo dobrze.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety można uznać, że aktywność zawodowa mieszkańców na terenie powiatu opoczyńskiego jest na odpowiednim poziomie. Zdecydowana większość respondentów uznała ten czynnik za dobry (66) lub za dostateczny (67), 9 osób uważa czynnik za bardzo dobry, a 13 ankietowanych za niedostatecznie rozwinięty.

Jednym z ważnych aspektów oceny poziomu życia mieszkańców jest poznanie poziomu ich dochodów oraz zamożności. Dochody bowiem przekładają się na wartość majątku gospodarstw domowych i ogólnego zadowolenia mieszkańców z poziomu życia.

Zdecydowana większość, bo aż 80 osób uznała poziom zamożności na terenie Powiatu za dostateczny. Spora liczba ankietowanych (49) stawia ten czynnik na dobrym poziomie. Natomiast jedynie 5 osób uważa, że zamożność mieszkańców jest na bardzo dobrym poziomie

Ankietowani dobrze ocenili poziom wykształcenia wśród mieszkańców - zdecydowana większość uznała ten czynnik za dobry (71) albo dostatecznie rozwinięty (70).

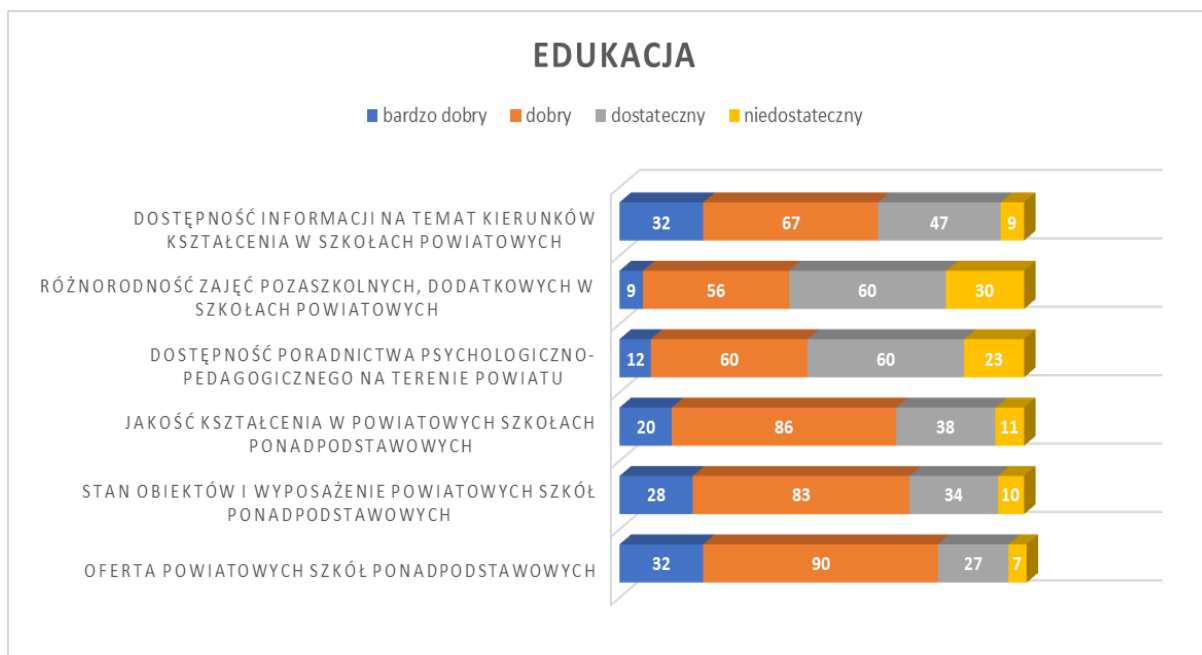
Tylko 2 osoby uważają poziom wykształcenia za czynnik bardzo dobrze rozwinięty, a 12 osób jako niedostatecznie rozwinięty.

We współczesnym świecie bez umiejętności informatycznych nie można w pełni korzystać z dostępu do informacji, wiedzy i kultury. Zbadanie czynnika kompetencje informatyczne pokazało, na ile nasi mieszkańcy mają dostęp do nowoczesnych rozwiązań informatycznych i swobodnie z nich korzystają. Najwięcej osób odpowiedziało, że kompetencje informatyczne mieszkańców są na dostatecznym poziomie (86 osób). Z kolei 47 ankietowanych uznało, że kompetencje informatyczne są na dobrym poziomie, 21 respondentów postrzega negatywnie ten czynnik, a tylko 1 osoba ocenia czynnik jako bardzo dobrze rozwinięty.

Podsumowując wszystkie czynniki z obszaru „Społeczeństwo” mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego stwierdzić można, że są one na dostatecznym lub bardzo dobrym poziomie. Brak jest skrajnie niekorzystnych lub bardzo zadowalających wyników w tym obszarze.

Edukacja

Wykres 17 Obszar Edukacja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Powiat opoczyński jest organem prowadzącym dla: I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Opocznie, Zespołu Szkół Powiatowych im. Stanisława Staszica w Opocznie, Zespołu Szkół Powiatowych w Drzewicy, Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mroczkowie Gościnnym, Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego „Centrum Edukacji i Rozwoju” w Opocznie oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opocznie z filią w Drzewicy. W związku z powyższym w obszarze „Edukacja” w ankiecie oceniono działalność tych jednostek.

Zdecydowana większość respondentów uważa, że poziom edukacji w szkołach, dla których organem prowadzącym jest powiat opoczyński, badany za pomocą czynników takich jak: dostępność informacji na temat kierunków kształcenia w szkołach powiatowych; różnorodności zajęć pozaszkolnych, dodatkowych w szkołach powiatowych; dostępność poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego na terenie Powiatu; jakość kształcenia w powiatowych szkołach ponadpodstawowych; stan obiektów i wyposażenie powiatowych szkół ponadpodstawowych oraz oferta powiatowych szkół ponadpodstawowych jest na dobrym poziomie.

Oferta powiatowych szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu opoczyńskiego według ankietowanych plasuje się na bardzo wysokim poziomie. Zdecydowana większość respondentów uznała

ten czynnik za dobry (90) lub za bardzo dobry (32). Tylko 7 osób uznało czynnik za niedostateczny, natomiast 27 ankietowanych za dostatecznie rozwinięty.

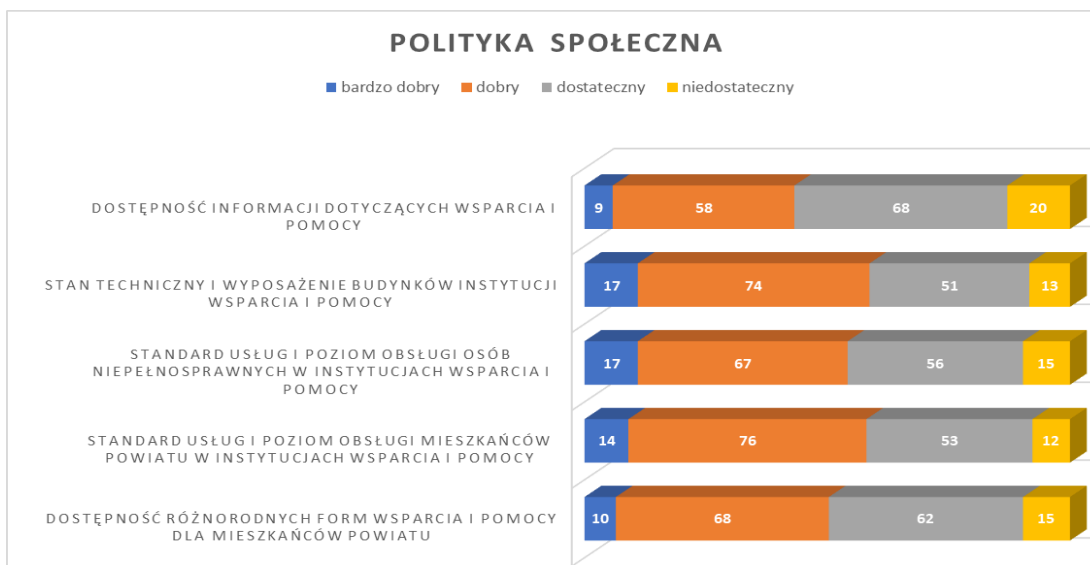
Dobrze oceniono dostępność informacji na temat kierunków kształcenia w szkołach powiatowych; stan obiektów i wyposażenie powiatowych szkół ponadpodstawowych oraz jakość kształcenia w powiatowych szkołach ponadpodstawowych. Zdecydowana większość respondentów uznała te czynniki za dobrze (odpowiednio 67, 83, 86) lub dostatecznie (odpowiednio 47, 34,38) rozwinięte.

Poziom rozwoju dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego na terenie Powiatu w opinii respondentów jest wyśrodkowany, 60 osób oceniło go dostatecznie, a 23 niedostatecznie, co stanowi ponad połowę wszystkich udzielonych odpowiedzi. Również 60 osób uważa, że poziom rozwoju tego czynnika jest dobry, a 12, że bardzo dobry.

Jednak w obszarze „Edukacja” najniżej ocenianym czynnikiem jest różnorodność zajęć pozaszkolnych, dodatkowych w szkołach powiatowych – aż 30 respondentów uznaje ten czynnik za niedostatecznie rozwinięty, 60 ankietowanych uważa, że jest on na dostatecznym poziomie. Dla 56 ankietowanych jest on dobrze, a jedynie dla 9 osób bardzo dobrze rozwinięty. Taki wynik badania daje wyraźny sygnał, które czynniki wymagają podjęcia działań mających wpływ na ich pozytywny rozwój.

Polityka społeczna

Wykres 18 Obszar Polityka społeczna czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Badanie tego obszaru miało wskazać poziom jakości różnego rodzaju działań na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych, mających na celu m.in. zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, zaspokajanie potrzeb wyższego rzędu, zapewnienie ładu społecznego.

Zdecydowana większość respondentów uważa, że stan techniczny i wyposażenie budynków instytucji wsparcia i pomocy jest na dobrym (74) lub na dostatecznym (51) poziomie, 17 ankietowanych uważa, że jest doskonale rozwinięty. Tylko 13 ze 155 badanych określiło niedostatecznie stan techniczny i wyposażenie budynków instytucji wsparcia i pomocy.

Ankietowani dobrze (76) i bardzo dobrze (14) ocenili standard usług i poziom obsługi mieszkańców Powiatu w instytucjach wsparcia i pomocy. 54 osoby określiły ten czynnik jako dostatecznie rozwinięty. Natomiast jedynie 12 osób z całej grupy ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że jest ona na poziomie niedostatecznym i uważa, że czynnik ten wymaga poprawy.

Również standard usług i poziom obsługi osób niepełnosprawnych w instytucjach wsparcia i pomocy zostały dobrze (67) i bardzo dobrze ocenione (17). Oceny dostatecznej dokonało 56 osób, natomiast niedostatecznej 15 osób.

Poziom oceny czynnika dostępność różnorodnych form wsparcia i pomocy dla mieszkańców Powiatu jest wyśrodkowany. Odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych było 78, natomiast dostatecznych i niedostatecznych 77.

Wśród badanych czynników najslabiej oceniona okazała się dostępność informacji dotyczących wsparcia i pomocy, ponieważ aż 88 odpowiedzi było dostatecznych i niedostatecznych, a 67 dobrych i bardzo dobrych.

Wynik ankiety pokazuje, które aspekty wymagają podjęcia większej ilości działań w przyszłości. Największego nakładu pracy wymaga rozpowszechnianie informacji dotyczących wsparcia i pomocy, co przełoży się również na wzrost oceny czynnika „dostępność różnorodnych form wsparcia i pomocy dla mieszkańców Powiatu”.

Kultura, Historia, Dziedzictwo regionu, Turystyka

Wykres 19 Obszar Kultura, Historia, Dziedzictwo Regionu, Turystyka czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Dumą powiatu opoczyńskiego jest dziedzictwo historyczne. Liczne zabytkowe kościoły i parki są widocznym dowodem bogatej historii naszego regionu. Badany czynnik ma wskazać poziom realizacji różnego rodzaju działań na rzecz dbania o szeroko rozumiane dziedzictwo regionu stanowiące o indywidualności krajobrazu, tożsamości kulturalnej oraz atrakcyjności turystycznej regionu.

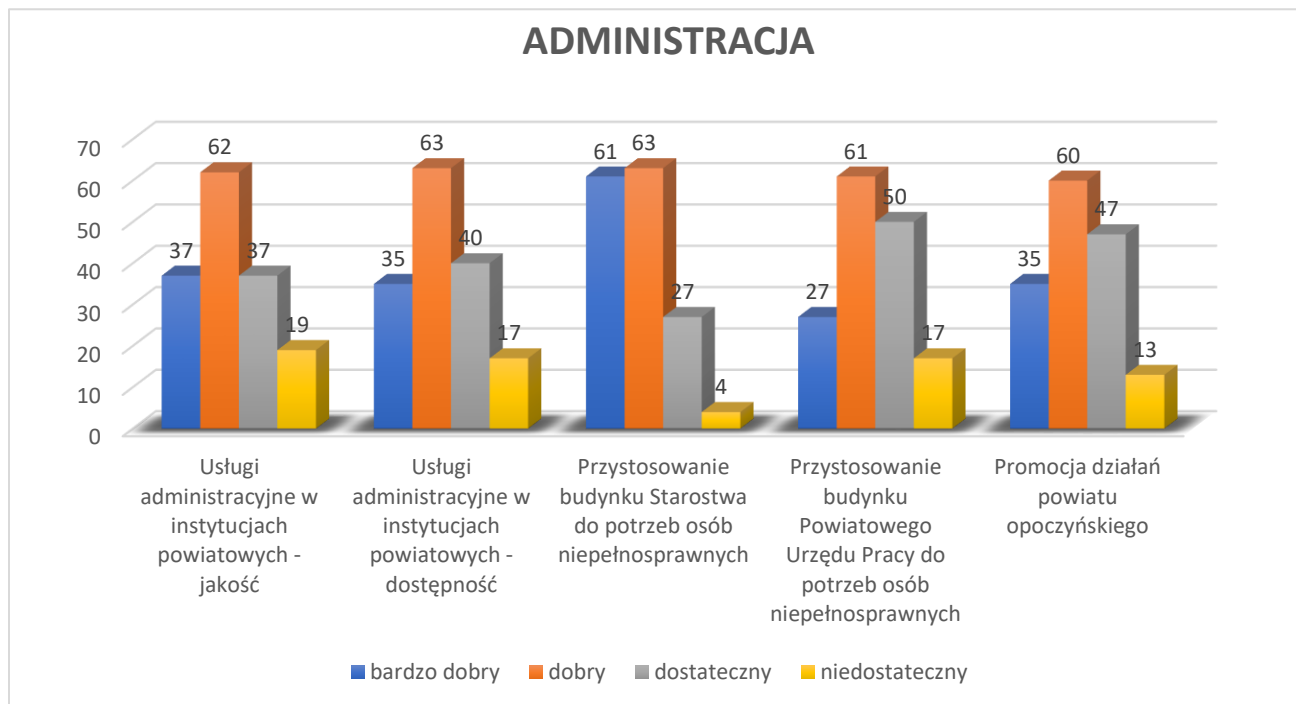
Zdecydowana większość respondentów uważa, że poziom kultywowania państwowych rocznic historycznych oraz kultywowanie tradycji historycznych regionu jest na dobrym poziomie, w obu przypadkach jest to 71 ankietowanych. Duża liczba respondentów ocenia te czynniki bardzo dobrze (odpowiednio 54,53).

Bardzo dobrze (58) i dobrze (59) oceniane są również działania na rzecz promowania kultury ludowej regionu. Poziom wspierania działań na rzecz ochrony zabytków oceniony został dobrze (74) i bardzo dobrze (21). Podsumowując, pozytywne odpowiedzi w ocenie tych czynników stanowią większość.

Najslabiej ocenianym czynnikiem, w tym obszarze, jest dostępność informacji na temat szlaków i atrakcji turystycznych w Powiecie – aż 71 respondentów uznaje czynnik za dostatecznie rozwinięty, a 35 ankietowanych uważa, że jest on niedostatecznie rozwinięty. W tym przypadku większość stanowią negatywne odpowiedzi.

Administracja

Wykres 20 Obszar Administracja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Poziom usług administracyjnych w powiecie opoczyńskim, badany za pomocą takich czynników jak: usługi administracyjne w instytucjach powiatowych – jakość usług administracyjnych w instytucjach powiatowych – dostępność, na podstawie wyników z ankiety plasuje się na poziomie dobrym (odpowiednio 62, 63). Liczna grupa respondentów uznaje, że są to usługi na bardzo dobrym poziomie (odpowiednio 37, 35 ankietowanych). Na poziomie dostatecznym oceniło ten czynnik odpowiednio 37 oraz 40 uczestników badania.

W obszarze „Administracja” najwyżej oceniono przystosowanie budynku Starostwa Powiatowego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Aż 61 osób uznało jego poziom jako bardzo dobry, a kolejne 63 osoby jako dobry. Jedyne 4 ankietowanych uważa, że budynek Starostwa jest niedostatecznie przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przystosowanie budynku na poziomie dostatecznym oceniło 27 respondentów.

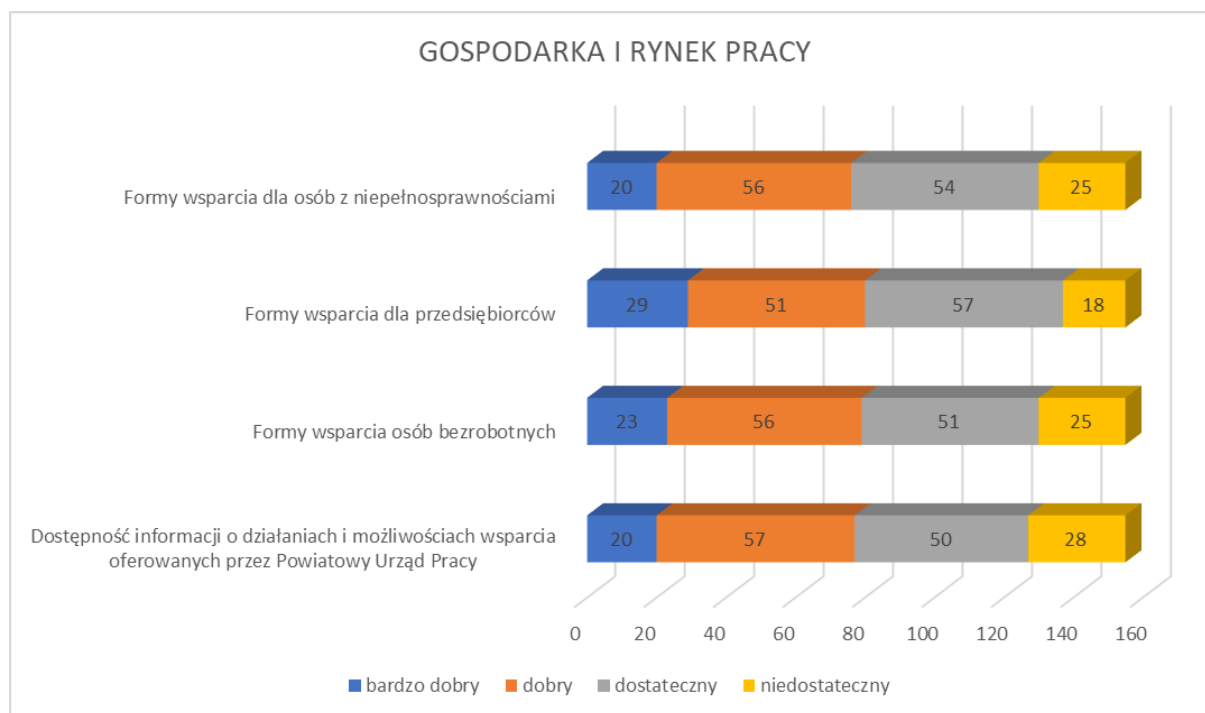
Przystosowanie budynku Powiatowego Urzędu Pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych przez 61 ankietowanych zostało ocenione dobrze, a przez 27 osób bardzo dobrze. Dostatecznej oceny dokonało 50 osób, a tylko 17 niedostatecznej.

Dobrze wypadła ocena poziomu rozwoju czynnika „promocja działań powiatu opoczyńskiego”. Zdecydowana większość ankietowanych określiła poziom tego czynnika jako dobry (60) oraz jako bardzo dobry (35). Z kolei 47 ankietowanych uznaje, że promocja kształtuje się na poziomie dostatecznym, a 13 respondentów postrzega ten czynnik na poziomie niedostatecznym.

Gospodarka i Rynek Pracy

Wykres 21 Gospodarka i Rynek Pracy czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Poziom rozwoju dostępności informacji o działaniach i możliwościach wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy jest średni. Przez 57 ankietowanych został oceniony dobrze oraz przez 20 bardzo dobrze. Nieco mniej respondentów (50) oceniło ten czynnik dostatecznie, natomiast 28 badanych określiło jego poziom jako niedostateczny.

Podobnie sytuacja kształtuje się w ocenie form wsparcia osób bezrobotnych. 56 badanych określiło rozwój czynnika dobrze, natomiast 23 bardzo dobrze. Oceny dostatecznej dokonało 51 osób. 28 ankietowanych uważa formy wsparcia osób bezrobotnych za niedostatecznie rozwinięte.

Formy wsparcia dla przedsiębiorców zostały ocenione następująco: najwięcej, bo aż 57 respondentów określiło poziom rozwoju jako dostateczny, 51 ankietowanych uważa, że formy te są

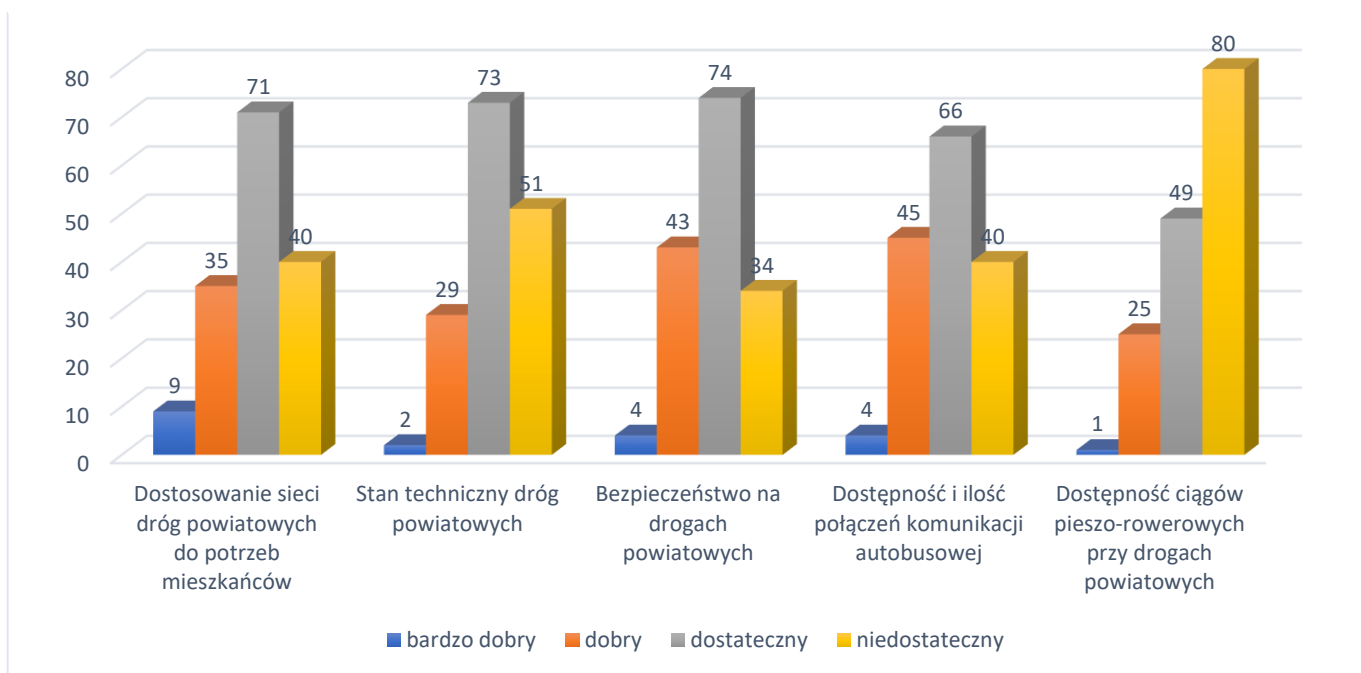
dobrze rozwinięte, a 29, że bardzo dobrze rozwinięte. Jedynie 18 osób jest niezadowolonych z dostępnych form wsparcia dla przedsiębiorców i ocenia poziom ich rozwoju jako niedostateczny.

Biorąc pod uwagę poziom rozwoju form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, zauważyć należy, że został on oceniony w dużej mierze dobrze (56 osób) i dostatecznie (54 osoby), 20 respondentów oceniło czynnik bardzo dobrze. Tylko 25 osób uważa, że poziom rozwoju form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami jest niedostateczny.

Podsumowując, obszar dotyczący gospodarki i rynku pracy w podziale na wyżej wskazane czynniki został oceniony przez ankietowanych pozytywnie. Jedynie od 18 do 28 osób (na 155 ankietowanych) określiło jako poziom niedostateczny, co stanowi niewielką część wszystkich odpowiedzi.

Transport i Komunikacja

Wykres 22 Obszar Transport i Komunikacja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość respondentów uważa, że transport i komunikacja na terenie powiatu opoczyńskiego, badana za pomocą takich czynników jak: dostosowanie sieci dróg do potrzeb mieszkańców, stan techniczny dróg, bezpieczeństwo na drogach, dostępność i ilość połączeń komunikacji autobusowej, jest dostateczna (odpowiednio 71, 73, 74 i 66 odpowiedzi). Sporą grupę stanowią osoby oceniające te czynniki jako dobrze rozwinięte (odpowiednio 35, 29, 43, 45 ankietowanych). Pojawiło się

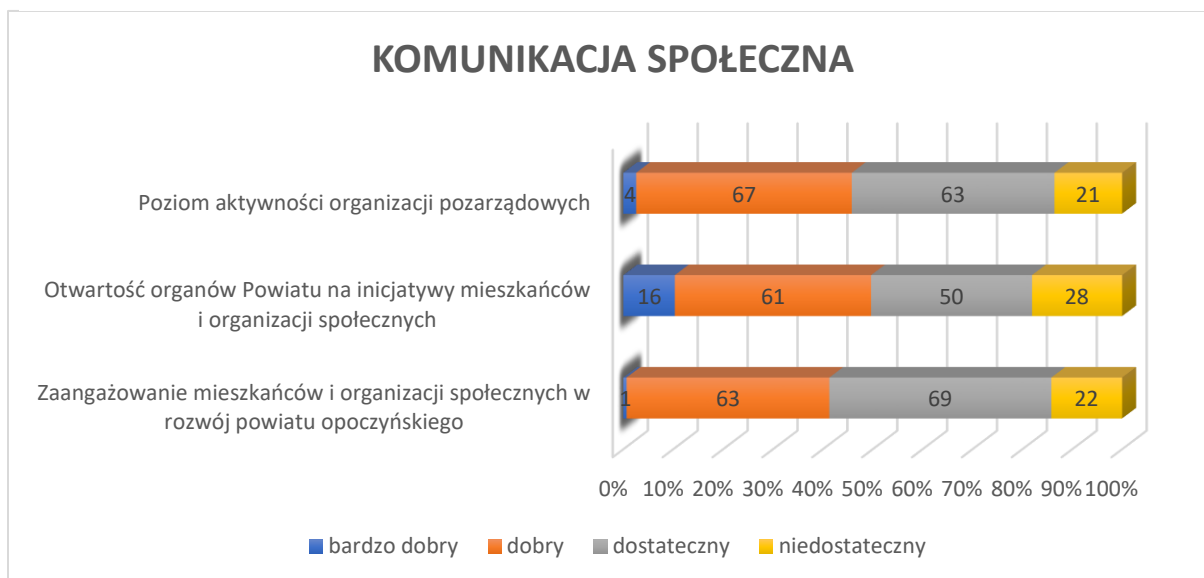
także kilka ocen bardzo dobrych (odpowiednio 9,2,4,4). Respondenci oceniający poziom rozwoju wskazanych czynników niedostatecznie, w porównaniu do udzielonych odpowiedzi o znaczeniu pozytywnym, stanowią stosunkowo niewielką liczbę osób.

Należy podkreślić, że w badaniu nie wskazano konkretnych dróg zarządzanych przez Powiat, dlatego z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że respondenci ocenili całą sieć drogową na terenie Powiatu, nie tylko drogi powiatowe.

Natomiast na poziomie niedostatecznym oceniona została dostępność ciągów pieszo-rowerowych przy drogach powiatowych, aż 80 ze 155 ankietowanych udzieliło odpowiedzi niedostatecznej, 49 osób uznaje ten czynnik za dostateczny, 25 osób określa poziom rozwoju tego czynnika jako dobry, natomiast tylko jeden respondent uważa dostępność ciągów pieszo-rowerowych za bardzo dobrą.

Komunikacja społeczna

Wykres 23 Obszar Komunikacja społeczna czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Komunikacja społeczna jest niezwykle istotnym procesem warunkującym sprawność i skuteczność funkcjonowania każdej organizacji. Komunikowanie się w tych obszarze jest niezbędnym elementem sprawnego funkcjonowania urzędów i wzmacnia ich zdolność do sprostaną rosnącym wymaganiom klientów.

Zdecydowana większość respondentów uznała, iż poziom aktywności organizacji pozarządowych jest dobry (67) lub dostateczny (63), 4 osoby określiły czynnik jako bardzo dobry. Tylko 21 ankietowanych uważa, że poziom rozwoju tego czynnika jest niedostatecznie rozwinięty.

Otwartość organów Powiatu na inicjatywy mieszkańców i organizacji społecznych również została pozytywnie oceniona. Według 61 ankietowanych otwartość ta jest na dobrym, a według 50 na dostatecznym poziomie. 16 uczestników ankiety określiło poziom otwartości organów Powiatu bardzo dobrze. Na 155 udzielonych odpowiedzi tylko 28 respondentów wskazało odpowiedź – niedostateczny.

Podobnie oceniono zaangażowanie mieszkańców i organizacji społecznych w rozwój powiatu opoczyńskiego. Pojawiły się 63 odpowiedzi dobre, 69 dostateczne, 1 bardzo dobry oraz 22 niedostateczny.

Na podstawie przeprowadzonego badania można uznać, że komunikacja społeczna na terenie powiatu opoczyńskiego rozwinięta jest na odpowiednim poziomie.

Priorytetowe obszary rozwoju na terenie powiatu

W tej części badania respondenci mieli za zadanie z dostępnej listy wybrać pięć obszarów, które ich zdaniem są priorytetowe dla rozwoju Powiatu.

Dla mieszkańców Powiatu biorących udział w badaniu priorytetowym obszarem wymagającym podjęcia działań przez władze w kolejnych latach jest modernizacja dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (poprawa stanu infrastruktury drogowej, rozwój węzłów komunikacyjnych, ciągi pieszo-rowerowe itp.), na który wskazało 135 ankietowanych.

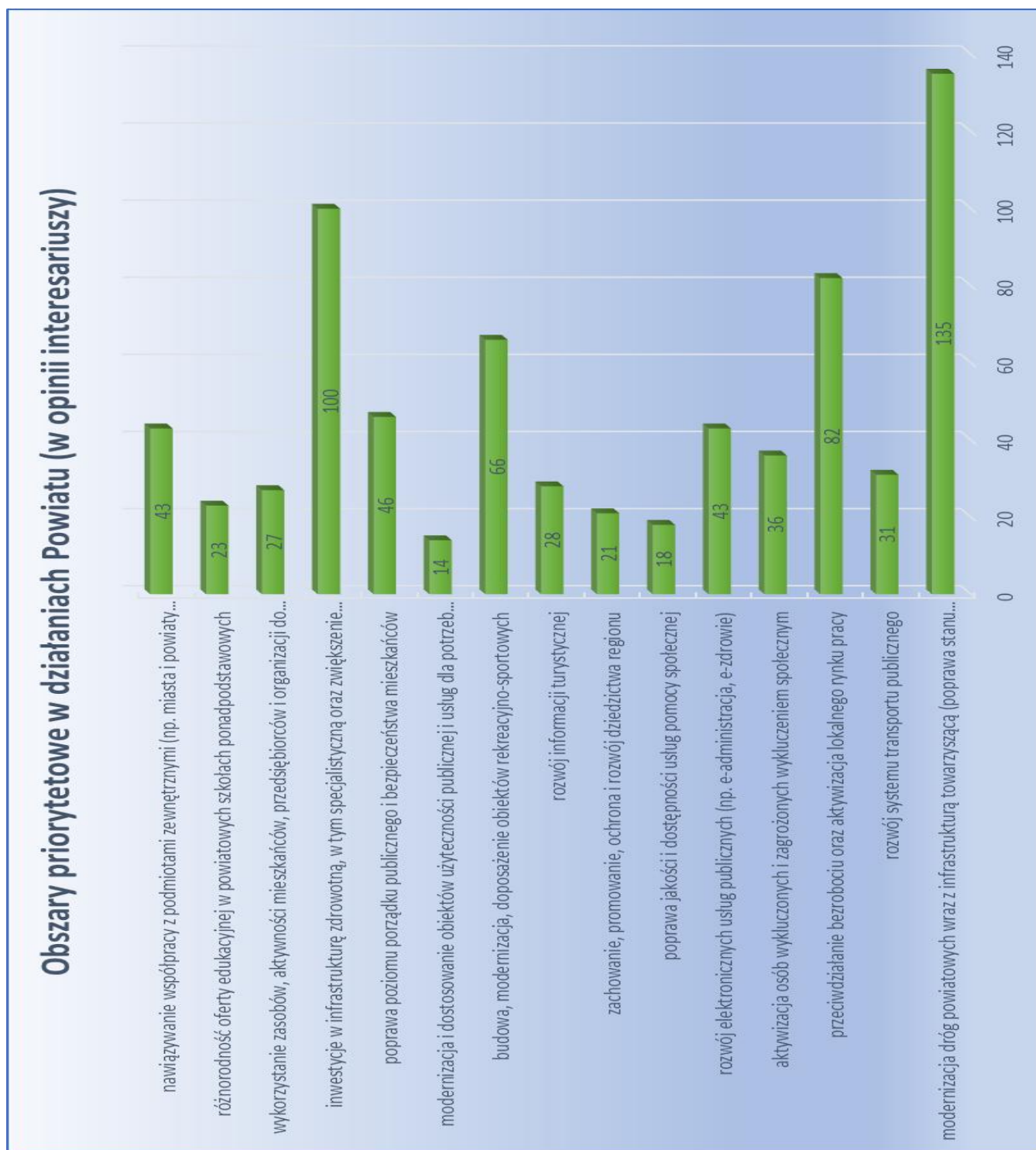
Drugim istotnym obszarem rozwojowym jest inwestycja w infrastrukturę zdrowotną, w tym specjalistyczną oraz zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych, na którą swój głos oddało 100 osób.

Kolejnym obszarem priorytetowym dla mieszkańców, na którym Powiat powinien skupić swoje działania jest przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy, które wskazały aż 82 osoby.

W dobie mody na zdrowy i aktywny tryb życia mieszkańcy jako ważny obszar wskazali również budowę, modernizację, doposażenie obiektów rekreacyjno-sportowych (66 osób).

Piątym z kolei wskazanym przez respondentów obszarem strategicznym do dalszego zrównoważonego rozwoju powiatu opoczyńskiego jest poprawa poziomu porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców (46 osób).

Wykres 24 Obszary Priorytetowe w działaniach Powiatu (w opinii interesariuszy)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

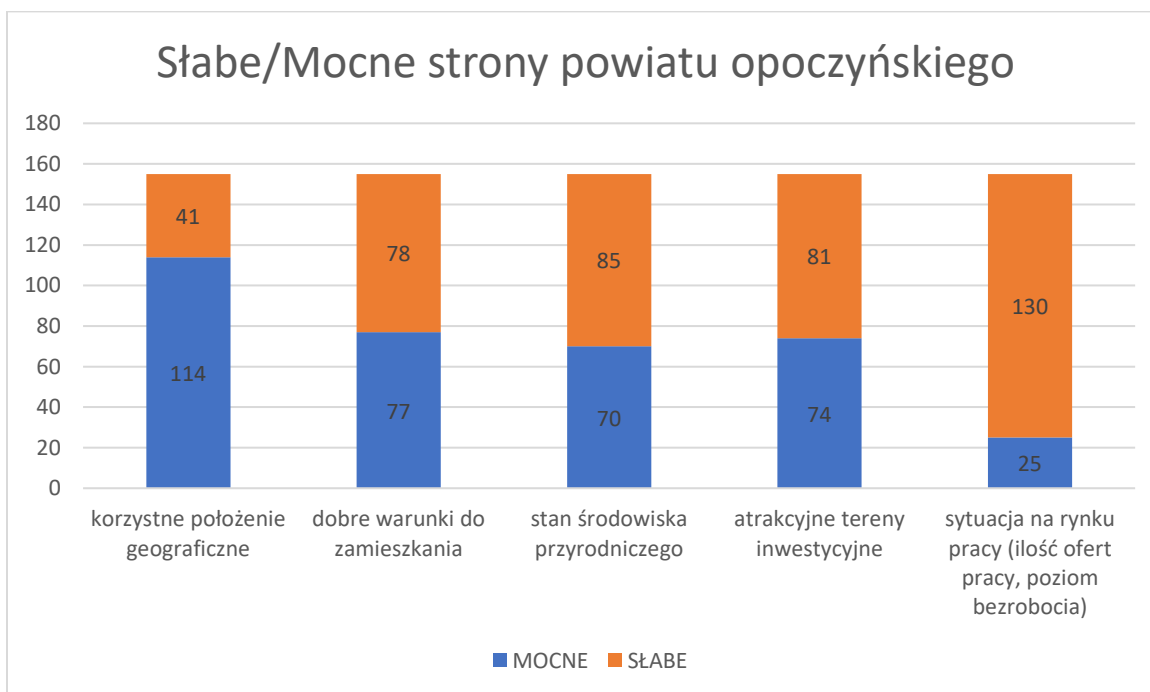
Ankietowani poza wyborem konkretnych obszarów z dostępnej listy, mieli również możliwość wskazania swojego obszaru, stanowiącego kierunek do rozwoju dla Powiatu, celem wzrostu jakości życia mieszkańców. Pojawiły się następujące propozycje:

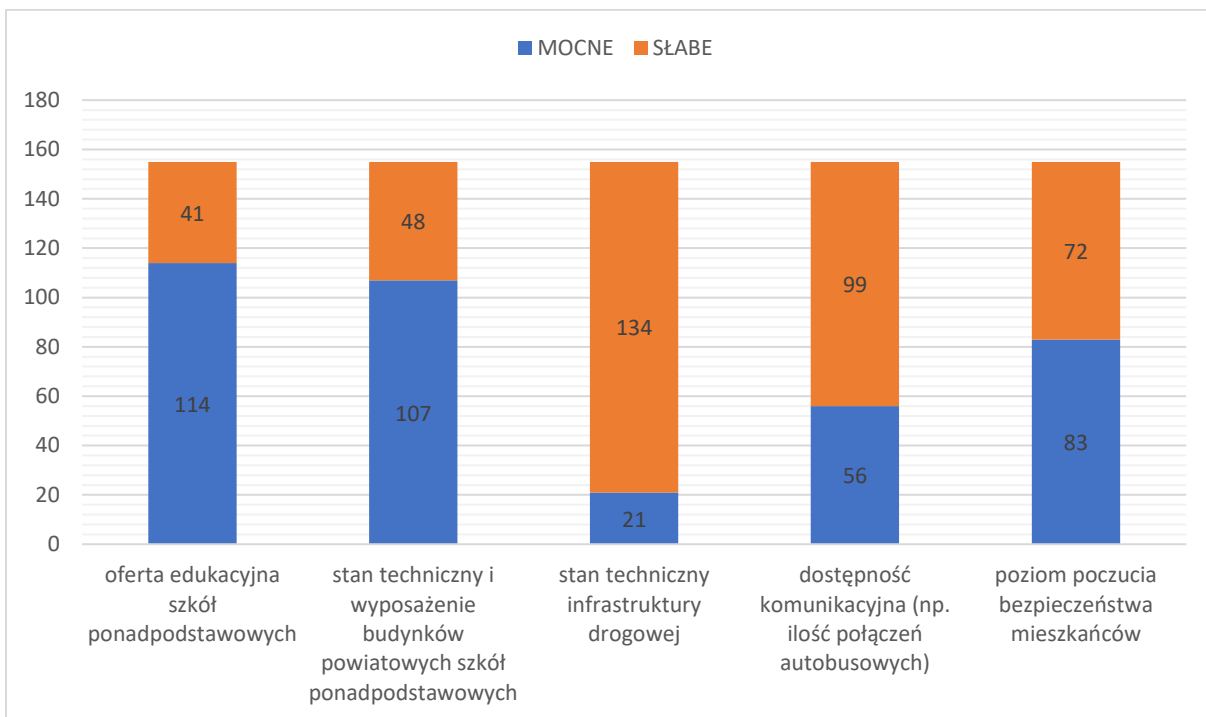
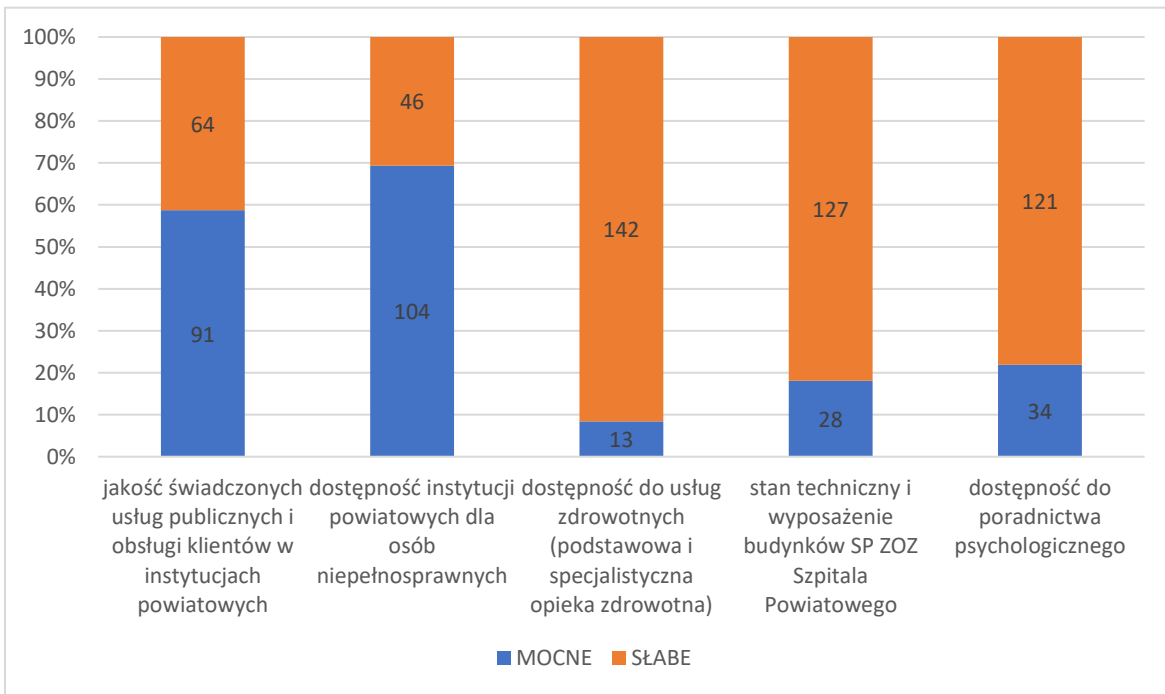
- Lepsza współpraca, zapotrzebowanie i rozwój wsi
- Modernizacja schroniska dla zwierząt
- Budowa placów zabaw dla najmłodszych
- Aktywizacja seniorów, oferta zagospodarowania czasu wolnego dla mieszkańców
- Zainteresowanie nowych inwestorów w budowę nowych zakładów pracy, by była stabilność finansowa
- Poprawa sprawności i szybkości załatwiania spraw w Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Opocznie
- Podniesienie poziomu nauczania w szkołach powiatowych, nieprzyjmowanie dosłownie wszystkich chętnych do danych klas, bo poziom jest niski.

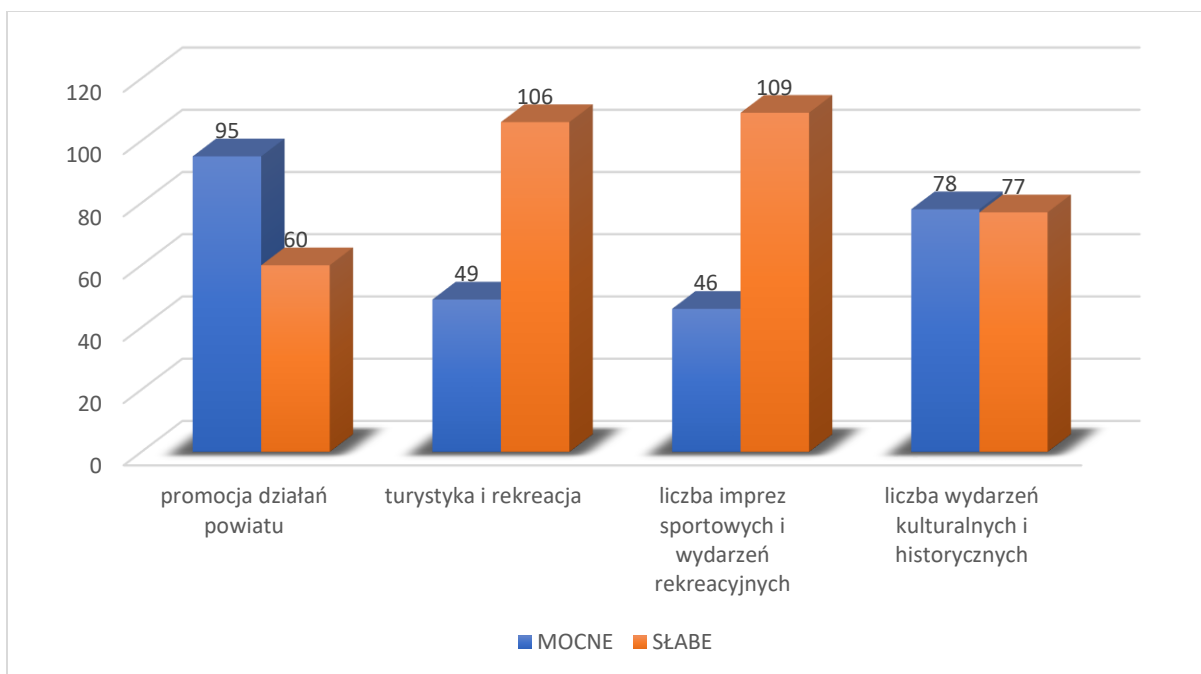
Słabe/mocne strony powiatu opoczyńskiego

W kolejnym pytaniu ankietowani poproszeni zostali o określenie, który ze wskazanych czynników stanowi według ich opinii mocną, a który słabą stronę powiatu opoczyńskiego.

Wykres 25 Słabe / Mocne strony powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)

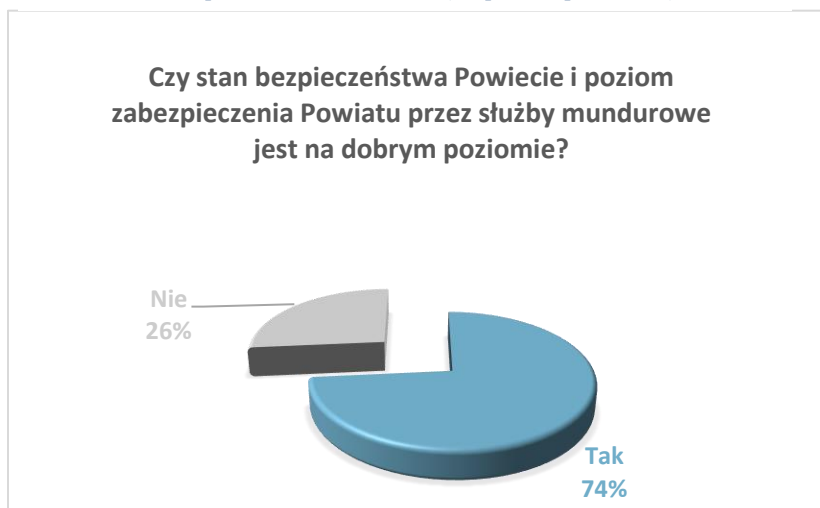

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Bezpieczeństwo

Porządek publiczny i bezpieczeństwo są wartościami gwarantowanymi konstytucyjnie. Ochrona tych wartości jest obowiązkiem państwa, które poprzez swoje instytucje i formacje (w tym uzbrojone, np. wojsko, policja, straż pożarna i cywilne: np. inspekcja weterynaryjna, sanitarna, nadzór budowlany) realizuje swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Działania instytucjonalne z tego zakresu obejmują zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych.

Wykres 26 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

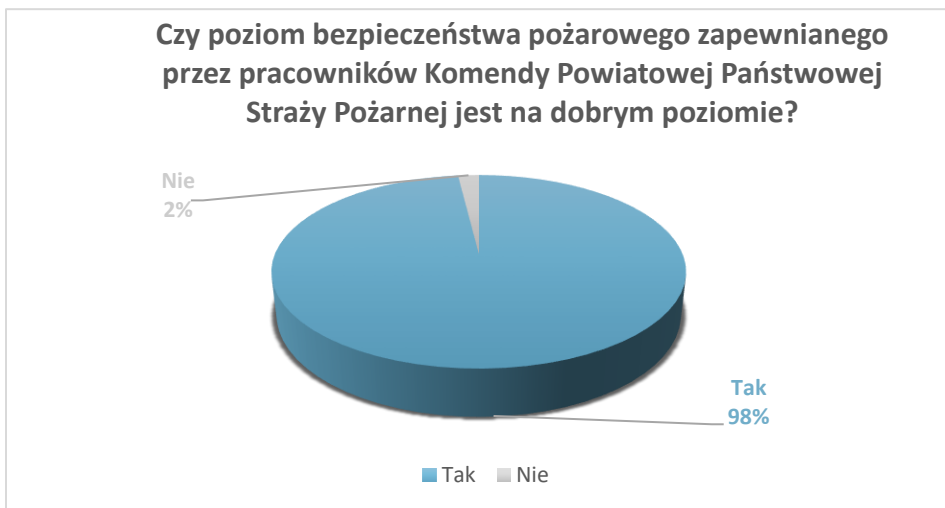
Celem pytania było określenie ogólnego poziomu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu opoczyńskiego oraz poznanie ewentualnych kierunków działań w celu poprawy stanu bezpieczeństwa na terenie Powiatu (poprzez wskazanie przykładowych działań, jakie mogą podwyższyć stan poczucia bezpieczeństwa).

Wynik przeprowadzonego badania jednoznacznie pokazuje, że poziom zabezpieczenia Powiatu przez służby mundurowe jest na odpowiednim poziomie (74%). Wśród osób uważających, że poziom zabezpieczenia Powiatu jest niski (26%), zdecydowana większość wskazuje jako przykładowe działania konieczność zwiększenia liczby patroli (również nocnych) oraz liczby kontroli drogowych.

Wykres 27 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)

Ankietowani bardzo dobrze ocenili poziom bezpieczeństwa pożarowego zapewnionego przez pracowników Komendy Powiatowej Straży Pożarnej. Aż 98% uczestników ankiety uznało, że jest on na dobrym poziomie.

Wykres 28 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

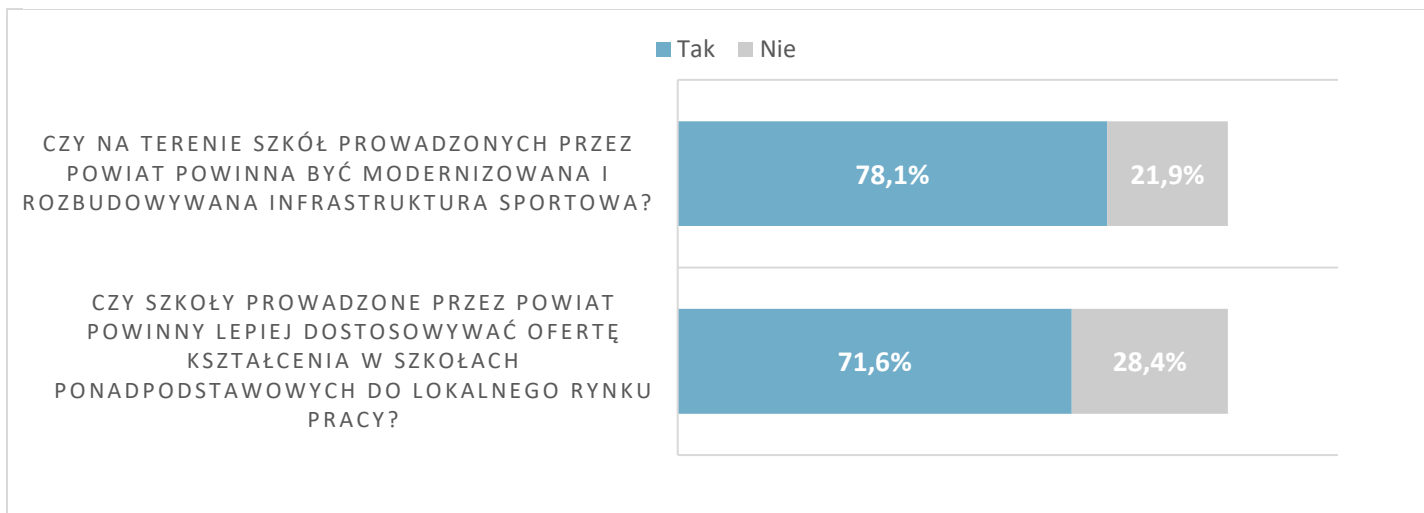
Dobry poziom zapewnionego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną bezpieczeństwa sanitarnego wskazało 83% ankietowanych. Pozostałe 17% wskazało, iż jest to obszar wymagający dodatkowej poprawy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Edukacja

Jednym z najistotniejszych zadań Powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo - wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Wykres 29 Edukacja (w opinii respondentów)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

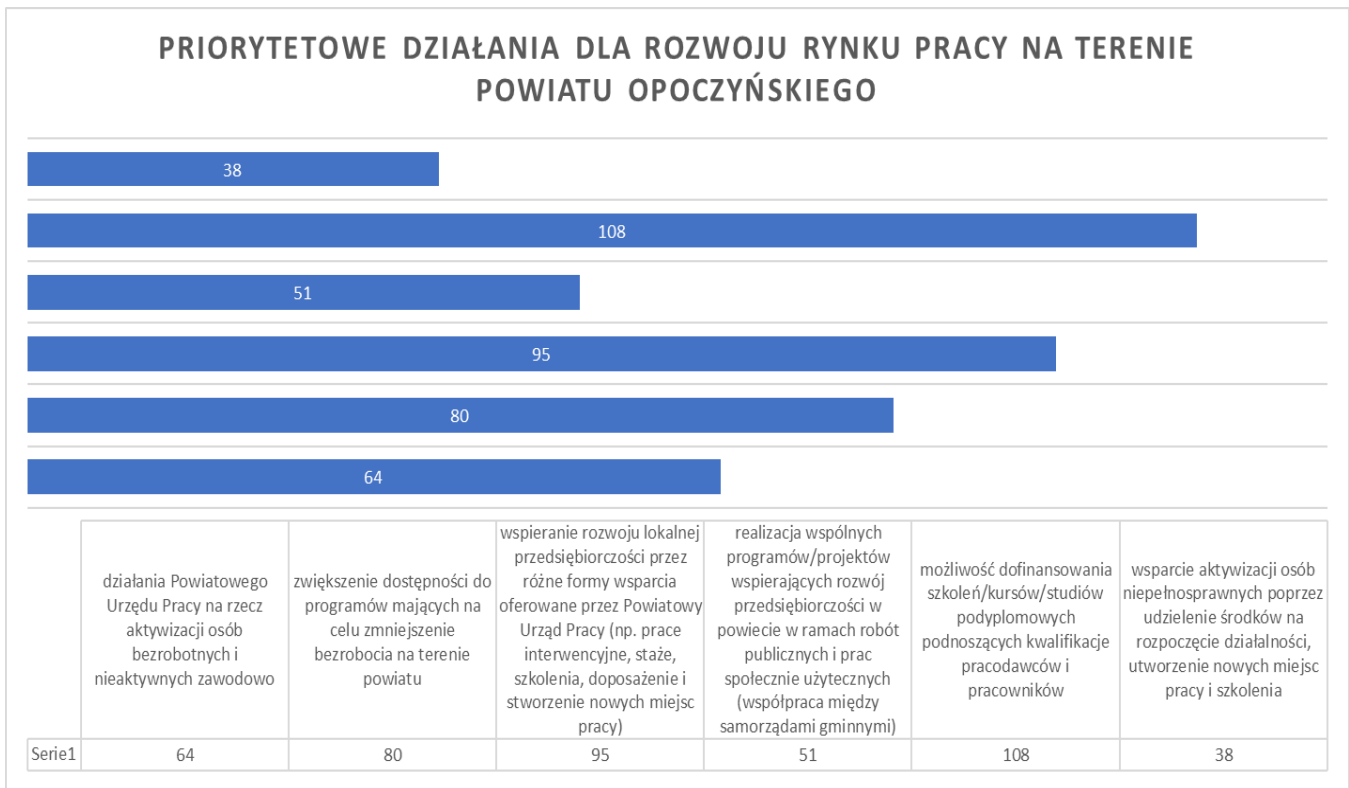
78,1% ankietowanych uważa, że infrastruktura sportowa na terenie powiatu opoczyńskiego powinna być stale modernizowana i rozbudowywana.

71,6% respondentów stwierdziło, iż istotnym wyzwaniem dla rynku edukacyjnego jest kształcenie w zawodach zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy. Należy zatem dostosowywać ofertę kształcenia w powiatowych szkołach ponadpodstawowych do lokalnego rynku pracy.

Rynek Pracy

Kluczową instytucją rynku pracy na terenie powiatu opoczyńskiego jest Powiatowy Urząd Pracy. Jest to jednostka organizacyjna Powiatu odpowiedzialna za realizację zadań, określanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W tej części badania ankietowani spośród wskazanych działań określili, które z nich służą dalszemu rozwojowi rynku pracy na terenie Powiatu, a zatem są dla nich priorytetowe.

Wykres 30 Rynek pracy

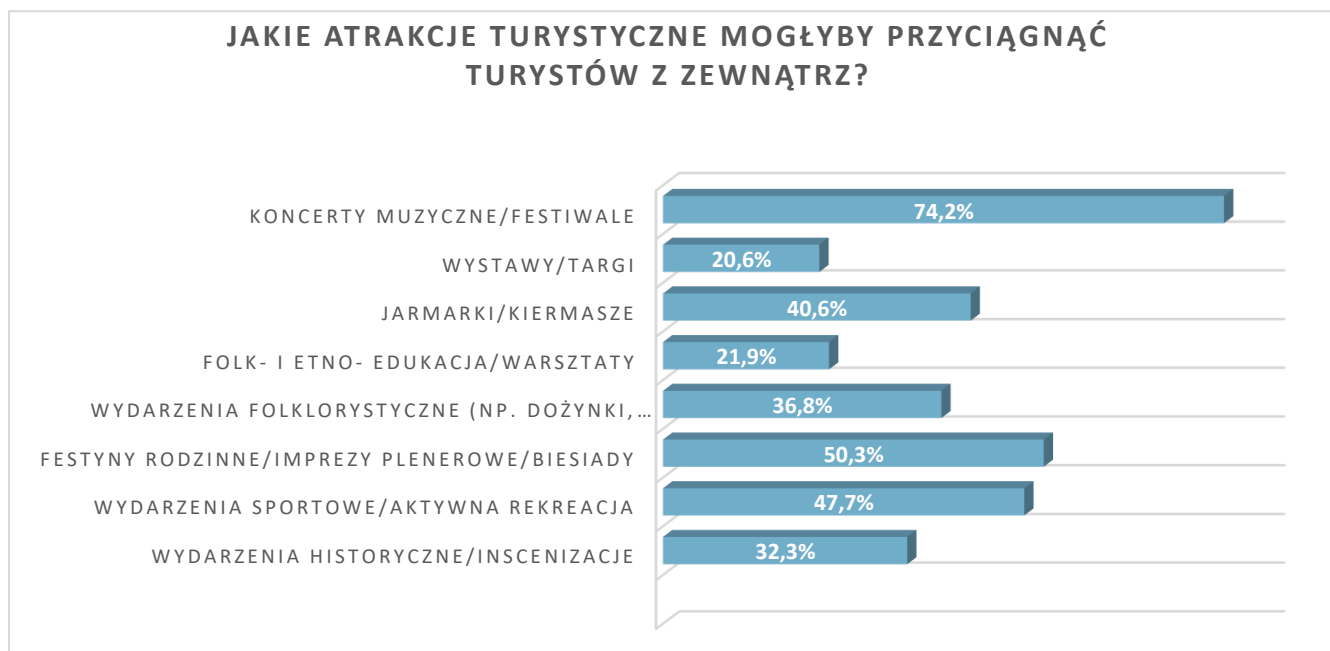
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 108 ze 155 respondentów najbardziej ceni sobie możliwość dofinansowania szkoleń/kursów/studiów podyplomowych podnoszących kwalifikacje pracodawców i pracowników. Również dużą grupę (95/155) stanowią osoby dla których priorytetem w rozwoju rynku pracy jest wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości przez różne formy wsparcia oferowane przez Powiatowy Urząd Pracy (np. prace interwencyjne, staże, szkolenia, doposażenie i stworzenie nowych miejsc pracy).

Turystyka

Pracując nad rozwojem powiatu opoczyńskiego nie należy pomijać rozwoju turystyki na jego terenie. Podstawowym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi turystyki są walory środowiska przyrodniczego oraz kulturowego.

Wykres 31 Turystyka (w opinii respondentów)

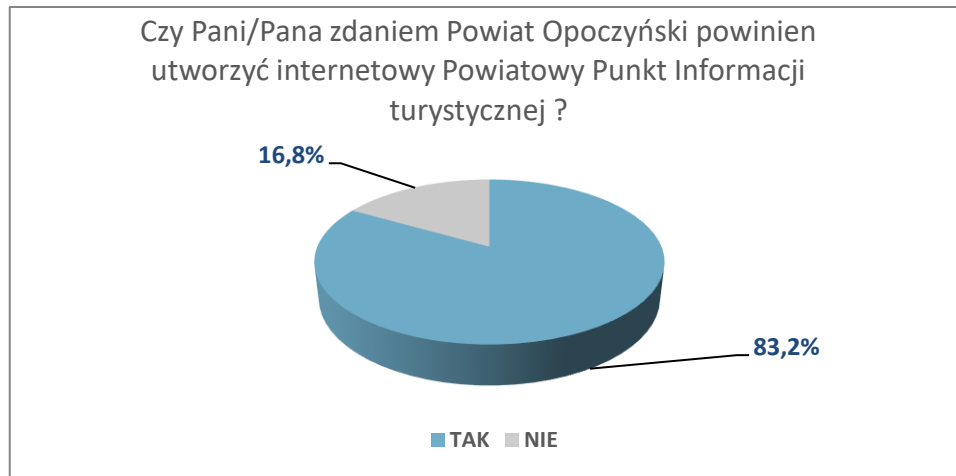

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość uczestników ankiety (74,2%) uznała, że kluczem do przyciągnięcia turystów na teren powiatu opoczyńskiego jest organizacja koncertów i różnego rodzaju festiwali.

Dla 50,3% respondentów bardzo istotnym czynnikiem, mającym udział w napływie turystów, jest także organizacja festynów rodzinnych oraz wydarzeń sportowych i aktywnej rekreacji. Natomiast wydarzeniami najslabiej przyciągającymi turystów na teren Powiatu zdaniem ankietowanych, są wystawy oraz targi (20,6%).

Wykres 32 Powiatowy Punkt Informacji Turystycznej

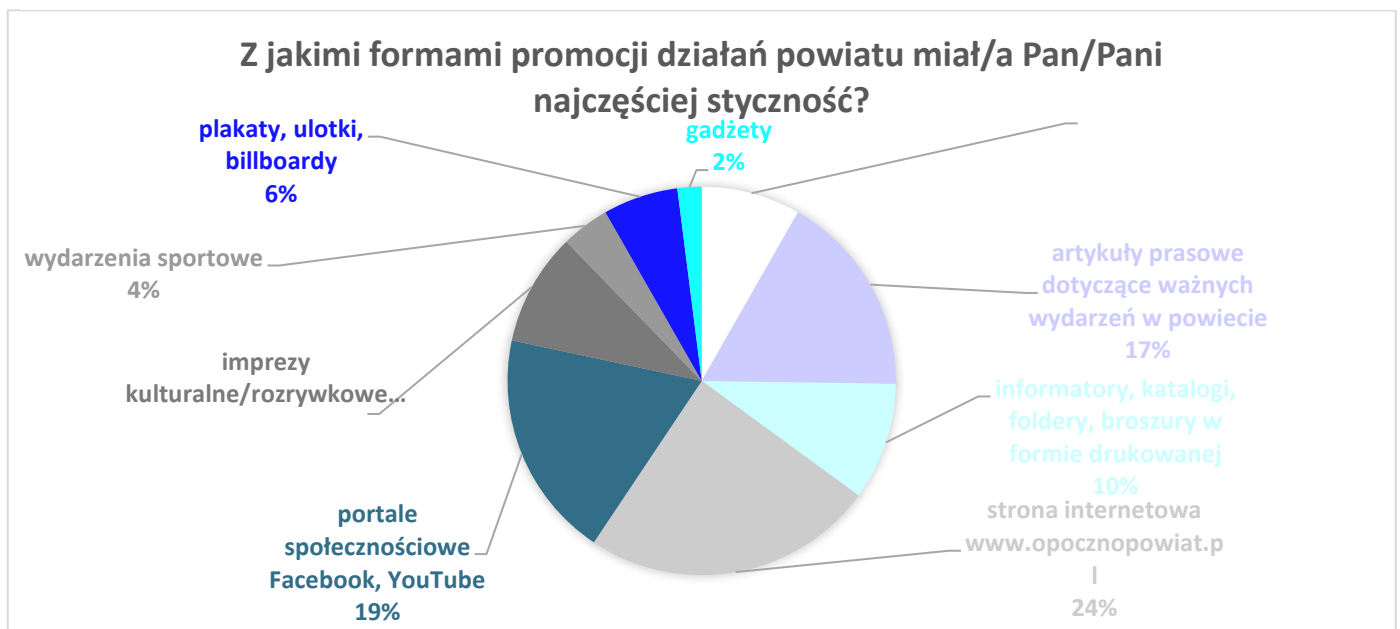
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Według 83,2% wszystkich ankietowanych na terenie powiatu opoczyńskiego powinien powstać internetowy Powiatowy Punkt Informacji Turystycznej.

Tylko 16,8% badanych uważa, że utworzenie Punktu nie ma istotnego wpływu dla rozwoju turystyki na naszym terenie.

Promocja

Wykres 33 Promocja Powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Jednym z najważniejszych celów marketingu terytorialnego jest kształtowanie pozytywnego wizerunku. Należy zauważyć, iż właściwy wizerunek nie kształtuje się samoistnie, potrzebne jest podjęcie zaplanowanych, ukierunkowanych i kompleksowych działań.

Na podstawie pytania ankietowanego określono które z aktualnych form promocji działań Powiatu opoczyńskiego są najczęściej dostrzegane przez mieszkańców Powiatu.

Najbardziej popularną formą promocji jest: funkcjonująca strona internetowa www.opocznopowiat.pl, jak również portal społecznościowy Facebook.

Kolejną formą promocji działań Powiatu, docenioną przez mieszkańców są artykuły prasowe dotyczące ważnych wydarzeń w Powiecie oraz informatory, katalogi i foldery reklamowe, a także imprezy kulturalne i rozrywkowe prowadzone na terenie powiatu opoczyńskiego.

Wykres 34 Logo „Marka Powiatu opoczyńskiego” w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Aż 93,5% respondentów opowiedziało się za oznaczeniem produktów żywnościowych produkowanych na terenie powiatu opoczyńskiego logiem „Marka Powiatu opoczyńskiego”.

3. Wskaźniki rozwojowe powiatu opoczyńskiego na tle 10 porównywalnych jednostek samorządu terytorialnego

W rozdziale tym prezentujemy przygotowaną przez ekspertów Aesco Group analizę 12 wskaźników rozwojowych, której celem jest przedstawienie sytuacji ekonomicznej naszej jednostki samorządu terytorialnego w szerszej perspektywie. Grupa porównawcza określona została przez ekspertów Aesco Group na podstawie porównywalnych JST, pod względem powierzchni, liczby mieszkańców oraz dochodów własnych na mieszkańca Powiatu.

Wskaźniki rozwojowe Powiatu opoczyńskiego

Na tle grupy 10 porównywalnych JST

Wstęp

Wskaźniki

Eksperti Aesco Group przygotowali dla Państwa 12 wskaźników rozwojowych, których celem jest przedstawienie sytuacji ekonomicznej JST w szerszej perspektywie. Każdy ze wskaźników ukazaliśmy na tle grupy porównawczej oraz oceniliśmy w systemie świateł drogowych.

Grupa porównawcza

W ramach prac przeanalizowaliśmy powierzchnię Państwa samorządu, liczbę mieszkańców oraz dochody własne na mieszkańca.

Określiliśmy grupę porównawczą 10 powiatów o uwarunkowaniach możliwie zbliżonych do Państwa:

- Brodnicki,
- Kościerski,
- Lipnowski,
- Łowicki,
- Mławski,
- Nowotomyski,
- Staszowski,
- Trzebnicki,
- Wągrowiecki,
- Żniński.

System oceny

Każdy ze wskaźników został oceniony na tle grupy porównawczej w systemie świateł drogowych:

- kolor zielony oznacza wynik lepszy od średniej w grupie,
- kolor pomarańczowy oznacza wynik na poziomie średniej w grupie,
- kolor czerwony oznacza wynik słabszy od średniej w grupie.

Źródła danych

Przygotowując analizę korzystaliśmy z następujących źródeł danych:

- ✓ Sprawozdania Rb-27S i Rb-28S za lata 2015-2020
- ✓ Baza WPF aktualna na I półrocze 2021 r.
- ✓ Dane z Banku Danych Lokalnych GUS aktualne na listopad 2021 r.

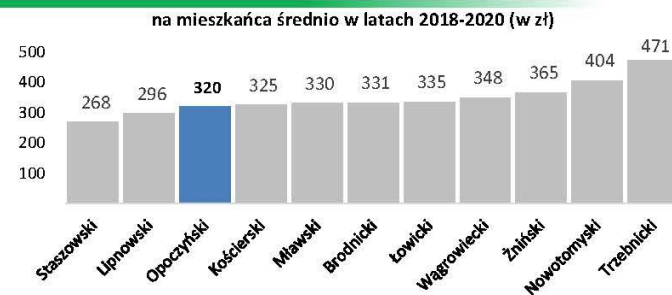
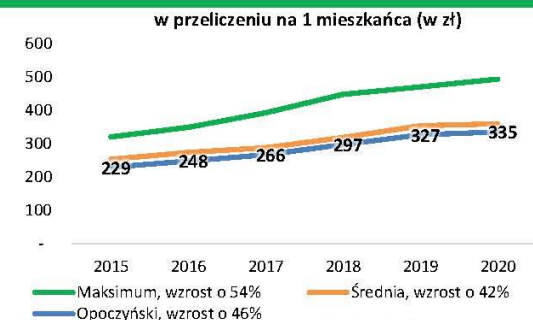
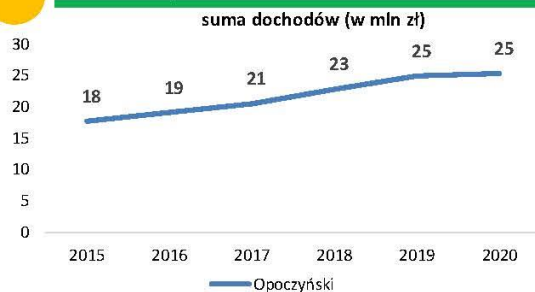
Tabela 16. Wybrane wskaźniki rozwojowe w porównaniu z 10 podobnymi JST przygotowane przez Aesco Group

Wybrane wskaźniki finansowe - Opoczyński pow., łódzkie

Grupa porównawcza - 10 podobnych powiatów: Brodnicki, Kościerski, Lipnowski, Łowicki, Mławski, Nowotomyski, Staszowski, Trzebnicki, Wągrowiecki, Żniński

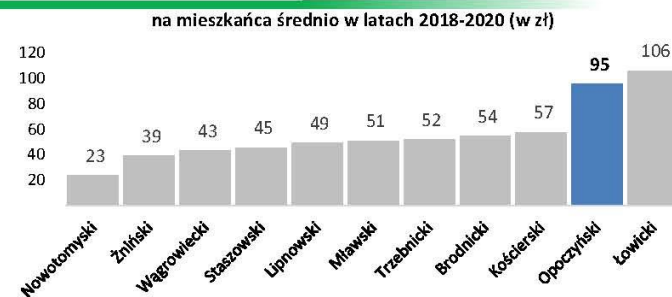
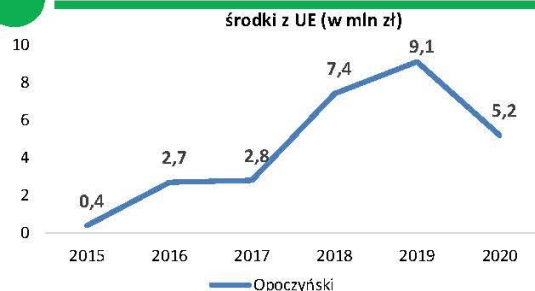
1. Dochody własne

JST osiągnęła wynik słabszy niż średnia dla grupy porównawczej.

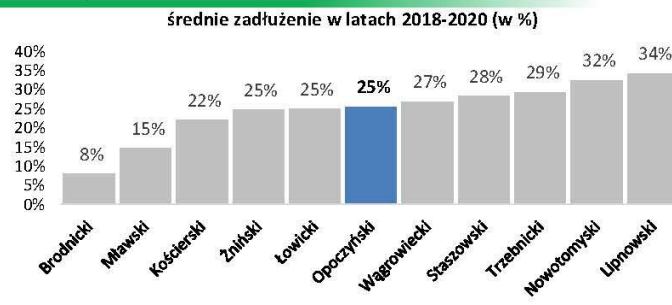
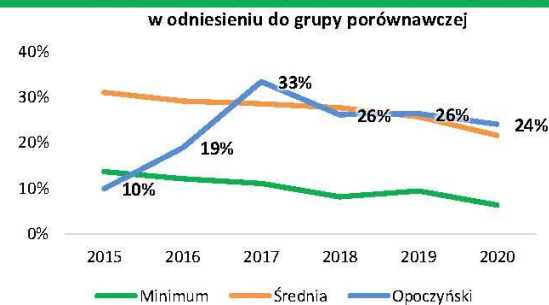
2. Środki z UE

JST osiągnęła wynik lepszy niż średnia dla grupy porównawczej.

3. Wysokość zadłużenia

JST osiągnęła wynik powyżej średniej dla grupy porównawczej.

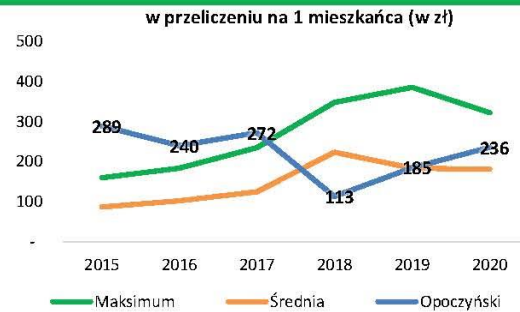
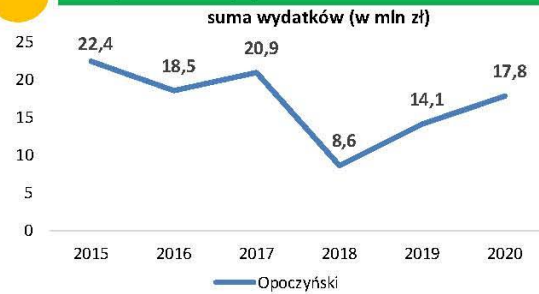

Wybrane wskaźniki finansowe - Opoczyński pow., łódzkie

Grupa porównawcza - 10 podobnych powiatów: Brodnicki, Kościerski, Lipnowski, Łowicki, Mławski, Nowotomyski, Staszowski, Trzebnicki, Wągrowiecki, Żniński

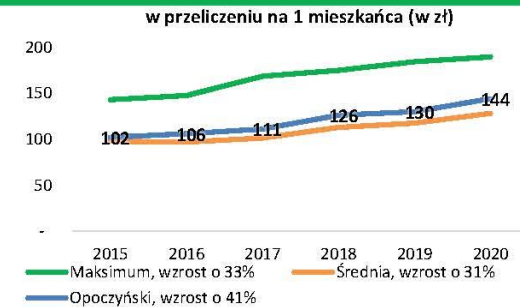
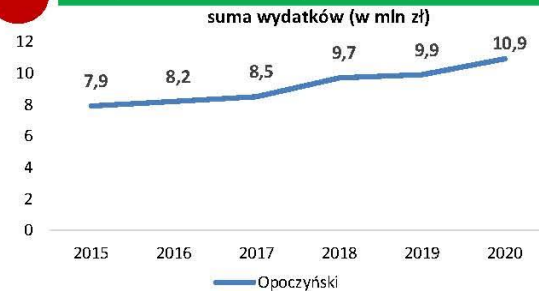
4. Wydatki majątkowe

JST osiągnęła wynik słabszy niż średnia dla grupy porównawczej

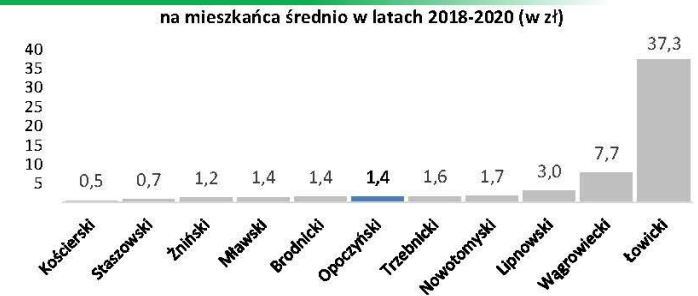
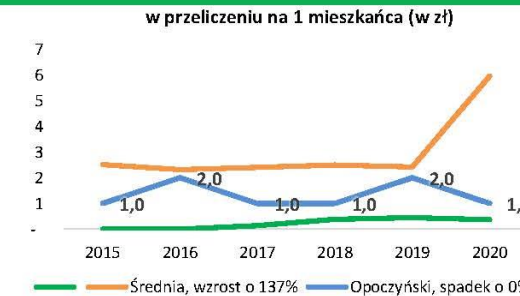
5. Wydatki na adm. publiczną

JST osiągnęła wynik słabszy niż średnia dla grupy porównawczej.

6. Wydatki na kulturę

JST osiągnęła wynik słabszy niż średnia dla grupy porównawczej.

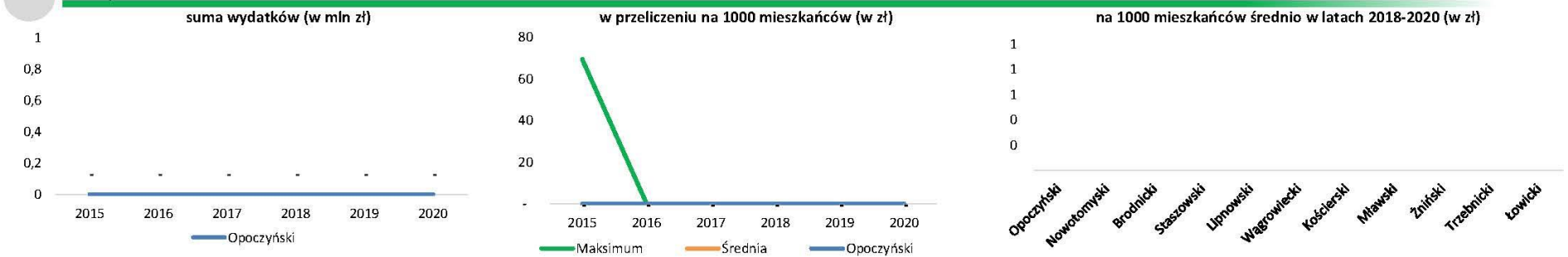

Wybrane wskaźniki finansowe - Opoczyński pow., łódzkie

Grupa porównawcza - 10 podobnych powiatów: *Brodnicki, Kościerski, Lipnowski, Łowicki, Mławski, Nowotomyski, Staszowski, Trzebnicki, Wągrowiecki, Żniński*

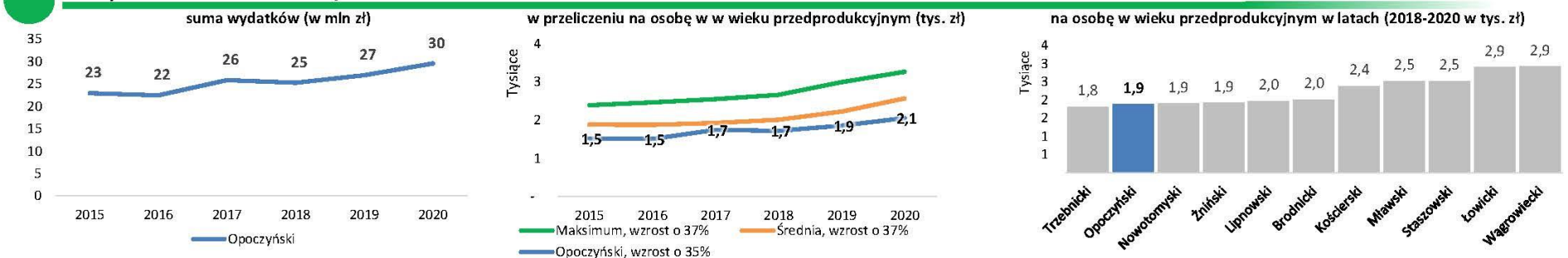
7. Wydatki na ochronę klimatu

JST osiągnęła wynik słabszy niż średnia dla grupy porównawczej.

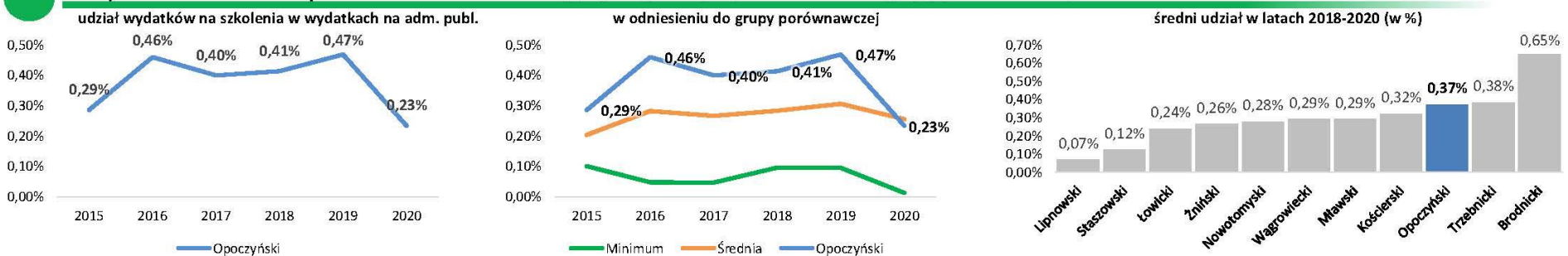
8. Wydatki bież. na oświatę

JST osiągnęła wynik lepszy niż średnia dla grupy porównawczej.

9. Wydatki na szkolenie pracowników

JST osiągnęła wynik lepszy niż średnia dla grupy porównawczej.

Wybrane wskaźniki finansowe - Opoczyński pow., łódzkie

Grupa porównawcza - 10 podobnych powiatów: Brodnicki, Kościerski, Lipnowski, Łowicki, Mławski, Nowotomyski, Staszowski, Trzebnicki, Wągrowiecki, Żniński

4. Misja i wizja przyszłości rozwoju powiatu opoczyńskiego

Wizja rozwoju powiatu opoczyńskiego w perspektywie 2030 roku.

Wizja ma za zadanie stworzyć obraz powiatu opoczyńskiego w perspektywie czasu, w tym przypadku do 2030 roku. Stanowi ona docelowy wizerunek jednostki samorządu terytorialnego, jaki chce osiągnąć Powiat poprzez realizację zaplanowanych celów ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb infrastrukturalnych, usługowych i społecznych mieszkańców. Poniżej przedstawiono brzmienie sformułowanej wizji rozwoju:

WIZJA POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

Powiat Opoczyński miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, wypoczynku, pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej, dbający o wysoką jakość życia wszystkich go zamieszkujących.

Misja rozwoju powiatu opoczyńskiego w perspektywie 2030 roku.

Misja określa sposób osiągnięcia stanu docelowego wizji. Jest zbiorem celów Powiatu, zasad postępowania oraz funkcjonowania. Misja jest podstawą do budowania strategii i celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań Powiatu.

MISJA POWIATU OPOCZYŃSKIEGO

Powiat opoczyński silną wspólnotą mieszkańców, zapewniający dobrą jakość usług publicznych, administracyjnych, edukacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych.

Miejsce dające możliwości dynamicznego rozwoju rolnictwa, turystyki, przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej, w pełni wykorzystujący własne walory i dostępną pomoc zewnętrzną.

Mieszkańcy Powiatu mają dobry dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewnione poczucie bezpieczeństwa publicznego.

Komunikacja publiczna zapewniająca dogodnie poruszanie się po terenie powiatu. Powiat będący obszarem rozwiniętej gospodarki, zapewniający swoim mieszkańcom wysoką jakość życia.

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jest opracowaniem, które wyznacza długofalowe cele i priorytety rozwoju Powiatu oraz proponowane kierunki działań.

Biorąc pod uwagę wszystkie cele, należy przede wszystkim postrzegać Powiat jako ośrodek pełniący funkcję koordynacyjną i integracyjną szczególnie w przypadku realizacji działań obejmujących współpracę międzygminną. Powiat staje się więc swego rodzaju układem funkcjonalnym wzmacniającym rozwój partnerstwa lokalnych samorządów, nakierowanym na osiągnięcie spójnego rozwoju całego obszaru.

Misja powiatu opoczyńskiego koncentruje się na zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów wspólnoty mieszkańców oraz wszystkich interesariuszy: organizacji, instytucji oraz podmiotów

współdziałających na rzecz rozwoju Powiatu. Misją jest stworzenie trwałego i zrównoważonego rozwoju poprzez inspirowanie i koordynację działań nakierowanych na poprawę jakości życia mieszkańców, z równoczesną troską o zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego powiatu opoczyńskiego.

5. Określenie celu horyzontalnego, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”

5.1. Cel horyzontalny, cele strategiczne

Aby skutecznie realizować zakładaną wizję i misję, wyrażające główne kierunki rozwoju Powiatu, kluczowe jest określenie celów strategicznych. W wyniku opracowanej analizy społeczno-gospodarczej Powiatu, a także przeprowadzonego wśród mieszkańców badania ankietowego i serii spotkań warsztatowych członków zespołów strategicznych, wyodrębniono 6 obszarów strategicznego rozwoju powiatu opoczyńskiego. Cele zostały tak wybrane, aby nakreślały następne kierunki działań.

Wyróżniono jeden horyzontalny cel będący wyznacznikiem wszystkich kierunków działań w powiecie opoczyńskim oraz sześć celów strategicznych, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy zidentyfikowane podczas przygotowania diagnozy powiatu opoczyńskiego.

Cel horyzontalny

Wzrost jakości życia mieszkańców powiatu opoczyńskiego

CELE STRATEGICZNE:

Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej

Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki sportu

Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska

Zwiększenie dostępności informacji usług publicznych, w tym e-administracji

Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej

Ekonomiczny oraz społeczny rozwój powiatu opoczyńskiego determinowany jest poprzez kompetencję oraz aktywność jego mieszkańców. Dlatego strategia postępowania w obszarze edukacji publicznej oraz przeciwdziałania bezrobociu ukierunkowana będzie na osobisty, społeczny oraz zawodowy rozwój wszystkich mieszkańców. Poprzez wykorzystanie powiązań funkcjonalnych pomiędzy edukacją, a rynkiem pracy nastąpi znaczny wzrost aktywizacji lokalnego rynku pracy. Kluczowy będzie rozwój bieżącej, a także długofalowej współpracy pomiędzy szkołami, a pracodawcami lokalnymi w różnych formach.

5.2. Cele operacyjne i kierunki działań

Cel strategiczny nr 1.

Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej

Cel strategiczny grupuje różnego typu działania prorozwojowe z zakresu zarządzania publicznego. Ma na celu wzmocnienie zdolności organizacyjnych i technicznych pracowników samorządowych, co w przyszłości rzutować będzie na wzrost ich kompetencji i realizacji polityki rozwoju Powiatu w kolejnych latach. Jedynie skuteczne połączenie zdolności organizacyjnych, zasobów kadrowych, doświadczenia i kompetencji organizacji i administracji umożliwi skuteczną realizację zadań, które określa niniejsza Strategia. Dlatego wyznacza się za cel wzmocnienie potencjału pracowników samorządowych oraz zachęcanie do ustawicznego podnoszenia ich własnych kompetencji.

Poprzez rozwój infrastruktury społecznej zapewnione zostaną komfortowe i bezpieczne warunki życia i zamieszkania dla osób narażonych na osamotnienie i marginalizację w ramach społeczności lokalnej. Wśród nich wyróżnia się m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny w kryzysie oraz rodziny, dzieci i młodzież funkcjonujące w systemie pieczy zastępczej, a także osoby uzależnione, w kryzysie bezdomności oraz starające się rozpocząć nowy rozdział życia po wyjściu z placówek resocjalizacyjnych czy karnych.

Zakładamy podniesienie standardów prowadzonych dotąd programów wsparcia i ich promocję. Promocja i wsparcie rodziny w każdym etapie jej rozwoju oraz efektywne przeciwdziałanie i zwalczanie powstających kryzysów poprzez zapewnienie większego dostępu do form wsparcia specjalistycznego i terapeutycznego. Kompleksowa polityka senioralna, wsparcie profilaktyczne, diagnostyczne

i rehabilitacyjne, a także organizacja placówek to tylko część działań, które w długofalowym efekcie zapobiegną wykluczeniu społecznemu i negatywnym skutkom zjawisk społecznych.

Tabela 17 Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

<i>Cel strategiczny</i> <i>Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej</i>				
<i>Cel operacyjny</i>	<i>Kierunki działań</i>	<i>Główna odpowiedzialność</i>	<i>Monitorujący ze strony Powiatu</i>	<i>Partnerzy realizacyjni</i>
<i>Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szkolenia pracowników przy udziale środków zewnętrznych</i> • <i>Programy motywujące dla pracowników celem zachęcania do ustawicznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych</i> • <i>Tworzenie warunków, możliwości oraz wspieranie rozwoju umiejętności i kompetencji Pracowników Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz jednostek organizacyjnych Powiatu</i> 	<i>Wydział Organizacyjny i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie i jednostki organizacyjne Powiatu,</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Instytucje szkoleniowe, udoskonalające i inne podmioty</i>
<i>Rozwój infrastruktury społecznej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tworzenie mieszkań chronionych, treningowych</i> • <i>Utworzenie placówki opiekuńczo wychowawczej typu socjalizacyjnego</i> • <i>Utworzenie zakładu aktywizacji zawodowej ZAZ</i> 	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Instytucje szkoleniowe, udoskonalające i inne podmioty</i>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i negatywnym skutkom zjawisk społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie większego dostępu do form wsparcia specjalistycznego i terapeutycznego • Zapewnienie większej dostępności do placówek wsparcia dziennego • Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych i niepełnosprawnych • Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie 	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, SOSW „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. Jana Pawła II w Opocznie, DPS w Niemojowicach, DPS w Drzewicy, Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie, Wydział Ochrony Środowiska Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki, Instytucje szkoleniowe, udoskonalające, i inne podmioty</p>
---	---	--	-------------------------------------	--

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr. 2

Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu

Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości to działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców Powiatu. Cel realizowany będzie głównie w oparciu o ofertę Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie. Jedynie doskonale docieranie z ofertą do osób zainteresowanych może spowodować wzrost przedsiębiorczości. Dlatego jednym z działań w tym zakresie jest szerokie publikowanie i promocja ofert wspierających przedsiębiorczość w prasie, portalach społecznościowych czy na Targach Pracy.

W ramach zaplanowanych zadań jest doskonalenie doradztwa i obsługi osób noszących się z otwarciem własnej działalności gospodarczej. Wymiana danych i informacji, zintegrowanie i udoskonalenie wiedzy dotyczącej panujących na rynku trendów i dostępnej ofercie wsparcia dla przedsiębiorców, a w konsekwencji wdrożenie kierunków działań wspierających nowopowstające podmioty gospodarcze.

Kluczowe dla tego czynnika będzie również ułatwienie dostępu do informacji o środkach finansowych oraz możliwościach ich wykorzystania dla rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Współpraca szkół i placówek oświatowych powiatu opoczyńskiego z lokalnym biznesem, uczelniami i innymi jednostkami samorządowymi w celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy staje się być jednym z celów polityki rozwoju powiatu opoczyńskiego. Działania w tym zakresie odnosić się będą do tworzenia warunków dla współpracy szkół z przedsiębiorcami, uczelniami wyższymi, instytucjami otoczenia biznesowego, a także rozwijania oferty szkolnictwa branżowego Powiatu poprzez dbałość o jego odpowiednią promocję.

Modernizacja i rozwój infrastruktury oświatowej w powiecie opoczyńskim w celu podniesienia poziomu wyposażenia oraz tworzenia nowych kierunków kształcenia zgodnych z bieżącym rynkiem pracy to kolejny z celów, którego efektem będzie rozwój pozalekcyjnych form edukacji i nowoczesnych metod kształcenia uczniów w szkołach powiatu opoczyńskiego.

W zakresie wspierania rozwoju turystyki i sportu na terenie powiatu opoczyńskiego wyznaczono główny cel jakim jest rozwój różnorodnych form spędzania czasu wolnego, skoordynowany w ramach spójnej polityki działań. Lokalny popyt na ofertę sportową czy kulturalną jest bowiem podstawowym napędem rozwoju rynku dla przedsiębiorstw, które obsługują odwiedzających. Dlatego w planowanych działaniach na rzecz rozwoju turystyki i sportu planuje się rozwój sportowej bazy infrastrukturalnej oraz jej doposażenie i modernizację. W ramach utworzonego Powiatowego Punktu Informacji Turystycznej dokonana zostanie inwentaryzacja i rozwój już istniejących szlaków historycznych, kulturowych i przyrodniczych, co również może przyczynić się do kreowania nowych atrakcji i produktów rekreacyjnych, sportowych i turystycznych. Dzięki inwentaryzacji i promocji gospodarstw agroturystycznych na terenie Powiatu oraz wsparciu rozwoju takiej działalności oraz poprzez szeroko rozumianą promocję bazy noclegowej i bazy usług gastronomicznych i turystycznych nastąpi wsparcie turystyki weekendowej i agroturystyki, tak modnej w ostatnich latach.

Aby nastąpił stały i długofalowy rozwój sportowej i turystycznej oferty w powiecie opoczyńskim kluczowe jest pozyskiwanie środków na organizację wszelkiego rodzaju przedsięwzięć. Możliwe to będzie dzięki współpracy finansowej, ale i pozafinansowej z klubami i organizacjami sportowymi, organizacji i współorganizacji imprez sportowych i rekreacyjnych o różnym zasięgu i charakterze, w tym dalsza realizacja systemu współzawodnictwa sportowego dla uczniów z terenu Powiatu.

Tabela 18 Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

Cel strategiczny				
Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Główna odpowiedzialność	Monitorujący ze strony Powiatu	Partnerzy realizacyjni
Wspieranie przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> • Publikowanie informacji o formach wsparcia przedsiębiorczości w prasie, na stronach internetowych, portalach społecznościowych, w opracowaniach własnych – biuletynie; podczas Targów Pracy i Edukacji, giełd pracy i spotkań z przedsiębiorcami • Pozyskanie środków finansowych z różnych źródeł wspierających przedsiębiorczość • Świadczenie profesjonalnych usług w zakresie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy, aktywizacja zawodowa, organizowanie spotkań z młodzieżą szkolną • Udzielanie porad oraz wsparcia finansowego dla nowopowstających podmiotów gospodarczych. 	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie, Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, i inne podmioty</p>

<p>Zwiększenie jakości i różnorodności usług edukacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Organizacja zajęć dodatkowych odpowiadających potrzebom i zainteresowaniom dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół prowadzonych przez Powiat</i> • <i>Zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów</i> • <i>Tworzenie oferty kształcenia we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami</i> • <i>Doposażenie szkół i placówek prowadzonych przez Powiat w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne</i> • <i>Organizacja różnorodnych form doskonalenia zawodowego dla kadry pedagogicznej</i> 	<p><i>Powiatowe placówki edukacyjne, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie, Wydział Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</i></p>	<p><i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i></p>	<p><i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, i inne podmioty</i></p>
<p>Zwiększenie dostępności usług i informacji turystycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utworzenie Powiatowego Punktu Informacji Turystycznej</i> • <i>Opracowanie i wydanie Powiatowego Informatora Turystycznego</i> • <i>Utworzenie bazy danych gospodarstw agroturystycznych, informacji o miejscach atrakcyjnych historycznie, kulturowo i przyrodniczo na terenie powiatu opoczyńskiego</i> • <i>Wsparcie turystyki weekendowej i agroturystyki</i> 	<p><i>Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie</i></p>	<p><i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i></p>	<p><i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, i inne podmioty</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tworzenie na terenie Powiatu szlaków historycznych, kulturowych i przyrodniczych – wirtualny spacer po Powiecie</i> 			
Rozwijanie i budowanie infrastruktury sportowej	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa, modernizacja baz sportowych przy szkołach powiatowych</i> • <i>Budowa, modernizacja siłowni zewnętrznych przy jednostkach powiatowych</i> • <i>Pozyskiwanie środków na organizowanie imprez, turniejów, zawodów sportowych</i> 	<i>Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie, Wydział Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>Administracja rządowa; Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</i>

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr. 3:

Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

Na podstawie przeprowadzonej ankiety można było wywnioskować, że jednym z ważniejszych punktów do rozwoju dla powiatu opoczyńskiego jest rozwój infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, a dzięki temu poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród wskazanych celów znalazły się takie zadania jak: m.in: budowa i modernizacja dróg powiatowych oraz towarzyszącej jej infrastruktury, budowa ścieżek rowerowych oraz jeśli to możliwe, uwzględnianie przy każdej budowie dróg, chodnika - jako infrastruktury przyjaznej urządzeniom transportu publicznego, poprawa połączeń komunikacyjnych poprzez pozyskiwanie środków na zwiększanie linii komunikacyjnych ułatwiających publiczny transport zbiorowy szczególnie w miejscach zagrożonych wykluczeniem komunikacyjnym.

Aby nastąpiła poprawa tego czynnika konieczna jest współpraca w zakresie planowania i realizacji inwestycji drogowych, w tym budowy połączeń pomiędzy drogami zarządzanymi przez poszczególne samorządy.

Kluczowa współpraca Powiatu, gmin i pozostałych interesariuszy odnosi się również do wdrożenia odpowiadającego na potrzeby społeczne transportu zbiorowego, a także integracji różnych form transportu w zakresie doskonalenia jakości i dostępności usług, dostosowania rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców, turystów i gości.

Z uwagi na dominację transportu osobowego na drogach Powiatu zakłada się przebudowę i doposażenie zasobów drogowych o infrastrukturę bezpieczeństwa, w tym oświetlenie czy nowoczesne przejścia dla pieszych.

W celu poprawienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców planuje się wspieranie w zakresie podnoszenia potencjału służb odpowiedzialnych, za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo. Należy także poprawić wyposażenie oraz zwiększyć współpracę służb. Oprócz standardowych działań dążących do utrzymania operacyjnej zdolności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wyznacza się dodatkowo działania prewencyjne, dofinansowanie służb ponadnormatywnych i dodatkowe patrole policji.

Tabela 19 Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

Cel strategiczny				
<u>Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców</u>				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Główna odpowiedzialność	Monitorujący ze strony Powiatu	Partnerzy realizacyjni
Modernizacja i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	<ul style="list-style-type: none"> <i>Budowa, przebudowa, remont dróg powiatowych przy udziale środków zewnętrznych</i> <i>Współpraca, koordynacja inwestycji drogowych prowadzonych przez Powiat w porozumieniu z gminami, jak również prowadzonych przez gminy z terenu Powiatu</i> 	<i>Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Gminy powiatu opoczyńskiego, przedsiębiorcy i inne podmioty</i>

<p>Budowa ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa ciągów pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych przy udziale środków zewnętrznych 	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Gminy powiatu opoczyńskiego, przedsiębiorcy i inne podmioty</p>
<p>Poprawa dostępności komunikacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie ilości linii komunikacyjnych, które uruchamia Powiat, w miejscach wykluczonych komunikacyjnie, przy udziale środków zewnętrznych • Współpraca z operatorami w sprawie koordynacji rozkładów jazdy w publicznym transporcie zbiorowym, zgodnie z potrzebami mieszkańców • Publikowanie aktualnych rozkładów jazdy 	<p>Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Opocznie, Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Gminy powiatu opoczyńskiego, przedsiębiorcy i inne podmioty</p>
<p>Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowoczesnych przejść dla pieszych przy drogach powiatowych, przy udziale środków zewnętrznych • Wspieranie w zakresie doposażenia w sprzęt ratowniczy służb mundurowych, ratowniczych • Dofinansowanie służb ponadnormatywnych, 	<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie, Wydział Organizacyjny i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Gminy powiatu opoczyńskiego, przedsiębiorcy i inne podmioty</p>

	<i>dodatkowe patrole policji</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Budowa oświetlenia przy drogach powiatowych, przy udziale środków zewnętrznych</i> 			
--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr. 4:

Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska

Kolejnym kluczowym celem „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jest tworzenie bezpiecznych warunków życia skupiających się na zwiększeniu dostępności usług zdrowotnych i poprawie stanu środowiska. W obszarze opieki zdrowotnej polityka Powiatu skupiać się będzie na podniesieniu standardu świadczonych usług zdrowotnych dostarczanych przez SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie. Działania w tym zakresie dotyczyć mają m.in. doskonalenia dostępnej bazy ochrony zdrowia poprzez inwestycje m.in.: remonty, modernizacje, termomodernizacje, wymianę źródeł ciepła, a także likwidację barier architektonicznych i innych dla osób ze specjalnymi potrzebami. Będzie to też budowa nowoczesnego Bloku Operacyjnego, jak również Przychodni dla podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Jednym z celów są działania na rzecz poprawy dostępności, zakresu i jakości usług diagnostycznych, specjalistycznych i podstawowej opieki zdrowotnej odpowiadającym potrzebom mieszkańców oraz zmianom technologicznym i wyzwaniom cywilizacyjnym.

Istotny jest rozwój zasobów kadrowych na potrzeby jednostek ochrony zdrowia.

Planuje się również powiększenie zasobów powiatowej służby zdrowia o Centrum Opieki Psychiatrycznej. Wszelkie planowane działania środowiskowe determinuje jeden cel główny: komfortowe warunki życia dla ludzi i przyrody.

Kolejne działania o charakterze inwestycyjnym są bezpośrednio związane z poprawą stanu środowiska naturalnego. Poprzez szereg działań podniesiony zostanie poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii i technologii energooszczędnych, poziom promocji programów ochrony oraz dbałości o stan i jakość wód, powierzchni ziem, gruntów rolnych i leśnych.

Wsparcie i promocja rolnictwa, w szczególności opartego na ekologicznej i specjalistycznej produkcji, w tym wsparcie informacyjne, szkoleniowe i doradcze, promocja, również w zakresie rozwoju drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego (zdrowa ekologiczna żywność).

Tabela 20 Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

Cel strategiczny				
Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Główna odpowiedzialność	Monitorujący ze strony Powiatu	Partnerzy realizacyjni
Działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> Rewitalizacja parków, terenów zielonych i terenów użyteczności publicznej Wspieranie działań Klastra Energii, innych podmiotów i organizacji działających na rzecz ochrony środowiska Promowanie inwestycji na rzecz ochrony środowiska 	<p>Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>WFOŚiGW w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</p>
Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z KOWR, ARiMR, Izbami Rolniczymi oraz innymi podmiotami wspierającymi rolnictwo Wspieranie, w tym udzielanie dotacji na działalność spółek wodnych Stwarzanie warunków do podnoszenia kwalifikacji rolniczych Ekologia, zdrowa żywność – zwiększenie świadomości mieszkańców 	<p>Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>WFOŚiGW w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</p>

<p style="text-align: center;">Poprawa stanu technicznego i wyposażenie budynków użyteczności publicznej, w tym budynków służących ochronie zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa, modernizacja i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej będących w dyspozycji Powiatu, w tym budynków będących we władaniu SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie • Likwidacja barier w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej w budynkach będących w dyspozycji powiatu opoczyńskiego, w tym SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie • Działania na rzecz poprawy funkcjonowania Ratownictwa Medycznego • Aranżacja zieleni na terenie SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie poprzez budowę otwartej tężni solankowej, jak i ścieżki edukacyjnej dla mieszkańców powiatu opoczyńskiego 	<p style="text-align: center;"><i>Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie, Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie, SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>WFOŚiGW w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</i></p>
<p style="text-align: center;">Poprawa dostępności do usług zdrowotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczenie SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie w sprzęt specjalistyczny • Budowa i doposażenie Bloku Operacyjnego oraz Przychodni Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej w Opocznie 	<p style="text-align: center;"><i>Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie, SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>WFOŚiGW w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wdrażanie e-usług w SP ZOZ Szpitalu Powiatowym w Opocznie</i> • <i>Działania ukierunkowane na pozyskanie kadry medycznej</i> 			
Rozszerzenie oferty usług zdrowotnych w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Działania ukierunkowane na rozszerzenie poradnictwa i leczenia specjalistycznego</i> • <i>Utworzenie Centrum Opieki Psychiatrycznej na terenie Powiatu</i> • <i>Powiatowe stypendia dla studentów kierunków medycznych- pozyskanie nowych lekarzy, specjalistów do SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie</i> 	<i>SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>WFOŚiGW w Łodzi, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</i>

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr.5:

Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracji

Cel ten grupuje działania prorozwojowe z zakresu zarządzania publicznego, współpracy i rozwoju dostępności informacji. Dedykowany jest wzmocnieniu polityki rozwoju Powiatu w kolejnych latach. W przypadku administracji wyznaczono priorytetowe kierunki działań, do których należą podniesienie poziomu cyfryzacji jednostek powiatowych oraz poszerzenia kanałów komunikacji z mieszkańcami, gdzie priorytetem jest włączenie ich w życie Powiatu i sprawy ważne dla jego rozwoju. Rozwój oraz doposażenie i cyfryzacja istniejących baz danych i dostosowanie ich do społecznych oraz środowiskowych wymogów to działania, których celem będzie rozwój nowych, świadczonych w całości bądź częściowo przez Internet, dostępności i jakości e -usług oraz cyberbezpieczeństwo. Należy również prowadzić spójną politykę informacyjną powiatu opoczyńskiego, przy wykorzystaniu social mediów oraz wydawaniu, w formie papierowej, wiadomości z Powiatu.

Tabela 21 Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracji – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

Cel strategiczny				
<u>Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracji</u>				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Główna odpowiedzialność	Monitorujący ze strony Powiatu	Partnerzy realizacyjni
Nowoczesny e-Urząd	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie kolejnych e-usług administracyjnych Tworzenie i modernizacja istniejących cyfrowych baz danych, w tym cyfrowych baz danych powiatowego zasobu geodezyjno - kartograficznego Rozwój i wrażanie kolejnych funkcji Elektronicznego Systemu Obiegu Dokumentów w Starostwie Powiatowym Wdrożenie i przejście z systemu tradycyjnego na Elektroniczny Zbiór Dokumentów EZD 	<p>Wydział Organizacyjny i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie, Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	Zarząd Powiatu Opoczyńskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty
Poprawa dostępności informacji	<ul style="list-style-type: none"> Utworzenie profili z wykorzystaniem social mediów, w tym Instagram, LinkedIn oraz zwiększenie aktywności na www.opocznowiat.pl i FB Wydawanie gazety informacyjnej dla mieszkańców w formie tradycyjnej(papierowej) oraz w formie cyfrowej Wydawanie bezpłatnego kwartalnika Informator z powiatu opoczyńskiego 	Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie	Zarząd Powiatu Opoczyńskiego	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty

Źródło: opracowanie własne

Cel strategiczny nr. 6:

Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej

Ostatni z celów strategicznych skupia się na beneficjantach wszystkich działań oraz na wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego opierając się na budowaniu silnej tożsamości i wspólnoty obywatelskiej. Poprzez wykorzystanie energii i potencjału mieszkańców jako podmiotu aktywnie włączającego się w działalność Powiatu poprawi się jego ogólny wizerunek i społeczny odbiór.

Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami publicznymi i innymi podmiotami poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć lub powierzanie realizacji zadań publicznych, a także promowanie i rozwój partycypacji społecznej to jeden z celów operacyjnych „Strategii rozwoju Powiatu opoczyńskiego 2030”.

Budowa Marki Powiatu opoczyńskiego, jako kojarzącej się z obrzędowością, religijnością, rodziną, ceramiką, ale też zdrową, ekologiczną żywnością – jest bardzo ważna.

Działania wspierające promocję niematerialnego dziedzictwa kulturowego, poprzez realizację projektów, wydarzeń i konkursów, wsparcie dla zespołów, lokalnych artystów, twórców, digitalizację i udostępnianie cyfrowych zasobów dziedzictwa kulturowego, tworzenie wydawnictw, wzmocnianie edukacji kulturalnej mają zapewnić długofalowe kojarzenie Marki Powiatu opoczyńskiego z tradycją.

Poprzez współpracę z gminami i różnymi podmiotami w zakresie zwiększenia atrakcyjności i różnorodności oferty kulturowej i wsparcie istniejących i powstających miejsc planowane jest powstanie Interaktywnego Centrum Przemysłu Ceramicznego i Surowców Kopalnych.

Bardzo ważna, w dobie starzejącego się społeczeństwa, jest nowoczesna innowacyjna polityka senioralna, czyli wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia, nawet przy pewnych ograniczeniach funkcjonalnych.

Tabela 22 Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy

Cel strategiczny				
Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej				
Cel operacyjny	Kierunki działań	Główna odpowiedzialność	Monitorujący ze strony Powiatu	Partnerzy realizacyjni
Budowa Marki Powiatu w obszarach: gospodarczym, historycznym, zabytków i pomników miejsc pamięci, przyrodniczym i turystyki, kultury ludowej, rodziny i polityki społecznej. Stworzenie Logo Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wspieranie i promocja produktów lokalnych (ceramika, folklor, historia, filmy, żywność ekologiczna)</i> • <i>Współpraca, pozyskanie środków zewnętrznych i partnerów do wspólnego utworzenia interaktywnego Centrum Przemysłu Ceramicznego i Surowców Kopalnych</i> • <i>Wspieranie obrzędowości, kultywowanie tradycji, religijności i rodziny – to co identyfikuje powiat opoczyński, poprzez różne konkursy, festiwale, dożynki, festyny i inne.</i> 	<i>Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie; Wydział Oświaty i Funduszy unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</i>	<i>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</i>	<i>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej; i inne podmioty</i>

<p>Wspieranie inicjatyw lokalnych, kulturalnych, promocyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie i realizacja wspólnych projektów, wniosków na różne działania społeczne, budżet obywatelski • Organizowanie konkursów dla organizacji pozarządowych na wykonywanie różnych zadań powiatowych, służących seniorom z terenu Powiatu • Utworzenie internetowej wspólnej z gminami; powiatowej bazy informacji o wydarzeniach kulturalnych, historycznych 	<p>Zespół ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi i inne podmioty</p>
<p>Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi, w tym z Powiatową Radą Działalności Pożytku Publicznego • Utworzenie i prowadzenie bazy danych dot. informacji o funkcjonujących organizacjach pozarządowych, ich działalności na terenie Powiatu. Utworzenie informatora dla mieszkańca Powiatu o organizacjach i zakresie ich działalności. • Organizacja wspólnych targów, festiwali, dożynek, kusoków, konkursów o tematyce ludowej i obrzędowej – promujących Powiat 	<p>Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie, Wydział Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie</p>	<p>Zarząd Powiatu Opoczyńskiego</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, i inne podmioty</p>

Źródło: opracowanie własne

W realizację wszystkich powyższych celów mogą zostać również zaangażowane inne podmioty, których działania dotyczyć mogą danego obszaru tematycznego oraz pozostałe komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz jednostki organizacyjne Powiatu.

6. Zgodność „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” z założeniami i wytycznymi zawartymi w dokumentach strategicznych krajowych i wojewódzkich

„Strategia rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jest spójny z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego. Są to:

1. Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027
Komisja Europejska wskazała 5 celów polityki spójności wspieranych przez EFRR, EFS+ i FS oraz FTS (Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji) w perspektywie 2021-2027.
2. Europejski Zielony Ład
3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
6. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
7. Krajowy Plan Odbudowy
8. Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030
9. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

W tabeli poniżej przedstawiono spójność poszczególnych celów „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” z celami nadrzędnych strategii, zaznaczając, że cele strategiczne i operacyjne odpowiadają poszczególnemu oznakowaniu w tabeli:

Cel strategiczny horyzontalny:

Wzrost jakości życia mieszkańców powiatu opoczyńskiego

Cele strategiczne i przypisane do nich cele operacyjne:

1. Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej

- 1.1. Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych
- 1.2. Rozwój infrastruktury społecznej
- 1.3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i negatywnym skutkom zjawisk społecznych

2. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu

- 2.1. Wspieranie przedsiębiorczości
- 2.2. Zwiększenie jakości i różnorodności usług edukacyjnych
- 2.3. Zwiększenie dostępności usług i informacji turystycznej
- 2.4. Rozwijanie i budowanie infrastruktury sportowej

3. Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

- 3.1. Modernizacja i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- 3.2. Budowa ciągów pieszo – rowerowych i ścieżek rowerowych
- 3.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- 3.4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

4. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska

- 4.1. Działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego
- 4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego

- 4.3. Poprawa stanu technicznego i wyposażenie budynków użyteczności publicznej, w tym budynków służących ochronie zdrowia
- 4.4. Poprawa dostępności do usług zdrowotnych
- 4.5. Rozszerzenie oferty usług zdrowotnych w Powiecie

5. Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracja

- 5.1. Nowoczesny e-Urząd
- 5.2. Poprawa dostępności informacji

6. Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej

- 6.1. Budowa Marki Powiatu w obszarach: gospodarczym, historycznym, zabytków i pomników miejsc pamięci, przyrodniczym i turystyki, kultury ludowej, rodziny i polityki społecznej. Stworzenie Logo Powiatu
- 6.2. Wspieranie inicjatyw lokalnych, kulturalnych, promocyjnych
- 6.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego

	<i>Skuteczne Państwo i instytucję służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu</i>	X	X	X								X	X		X	X	X	X	X	X	X
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<i>Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym środowiskowym i przestrzennym</i>	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</i>	X	X		X	X	X		X	X	X		X	X		X			X		

	<i>Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</i>	X			X												X	X	X		
Strategia Zrównanego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<i>Główny cel: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego prze utworzenie spójnego, zrównoważonego innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym europejskim i globalnym</i>	X						X	X	X	X						X	X			

Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027	<i>Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa</i>	X			X												X	X	X			
	<i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa</i>												X	X				X		X	X	X
	<i>Lepiej połączona Europa</i>	X			X	X	X	X	X	X	X	X						X	X	X		
	<i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym</i>	X	X	X											X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Europa bliżej obywateli</i>	X	X				X	X	X	X	X			X				X	X	X	X	X
	<i>Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu</i>	X				X	X	X	X	X	X	X	X	X				X			X	

Europejski Zielony Ład	<i>Główny cel: UE neutralna dla klimatu do roku 2050</i>	X			X								X	X			X	X	X	X
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	<i>Sprawiedliwa transformacja</i>	X	X	X	X	X		X	X	X	X					X	X	X	X	X
	<i>Niskoemisyjny system energetyczny</i>	X			X						X					X		X		
	<i>Dobra jakość powietrza</i>	X			X							X				X		X		

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030.	<i>Innowacyjność i konkurencyjność gospodarki -Polska Cyfrowa, Kapitał Ludzki, innowacyjność gospodarki, środowisko, kreatywność indywidualna, bezpieczeństwo energetyczne,</i>	X			X		X					X	X	X	X	X	X		X	X	X
	<i>Równoważenie potencjału rozwojowego regionów - transport, rozwój regionalny,</i>							X	X	X											
	<i>Efektywność i sprawność państwa -Sprawne Państwo, Kapitał Społeczny.</i>	X	X	X												X		X	X	X	X

Krajowy Plan Odbudowy (KPO)	<i>Odporność i konkurencyjność gospodarki.</i>	X			X	X							X			X		X		
	<i>Zielona energia i zmniejszenie energochłonności</i>	X														X	X	X		
	<i>Transformacja cyfrowa.</i>	X														X	X	X		
	<i>Zielona inteligentna mobilność: Zeroemisyjny transport zbiorowy.</i>	X			X				X	X	X	X								
Regionalna Strategia Innowacyjności	<i>specjalizacja regionalna</i>	X			X								X	X			X		X	
	<i>rozwój potencjału innowacyjnego regionu,</i>	X			X								X	X			X		X	
	<i>zarządzanie innowacjami w regionie</i>	X			X								X	X			X		X	

Źródło: opracowanie własne

7 Zarządzanie realizacją „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”

7.1 System wdrażania „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.

Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie, sposób wdrażania.

Prawidłowa realizacja działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” celów strategicznych możliwa jest poprzez przyjęcie odpowiedniego systemu jej wdrażania.

Realizacja i koordynacja zapisów wymaga współpracy wielu instytucji, podmiotów prywatnych i publicznych. Istotna jest więc pozwalająca na realizację wspólnych działań efektywna koordynacja działań.

Ponieważ dotyczyć ma wyłącznie zadań przypisanych powiatom; organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii jest Zarząd Powiatu. Swoje zadania będzie wykonywał poprzez działania wydziałów, samodzielnych stanowisk merytorycznych Starostwa Powiatowego oraz jednostek organizacyjnych Powiatu, które będą odpowiedzialne za faktyczną realizację poszczególnych celów i wskazanych w ich ramach działań oraz pozyskiwanie środków na ich sfinansowanie.

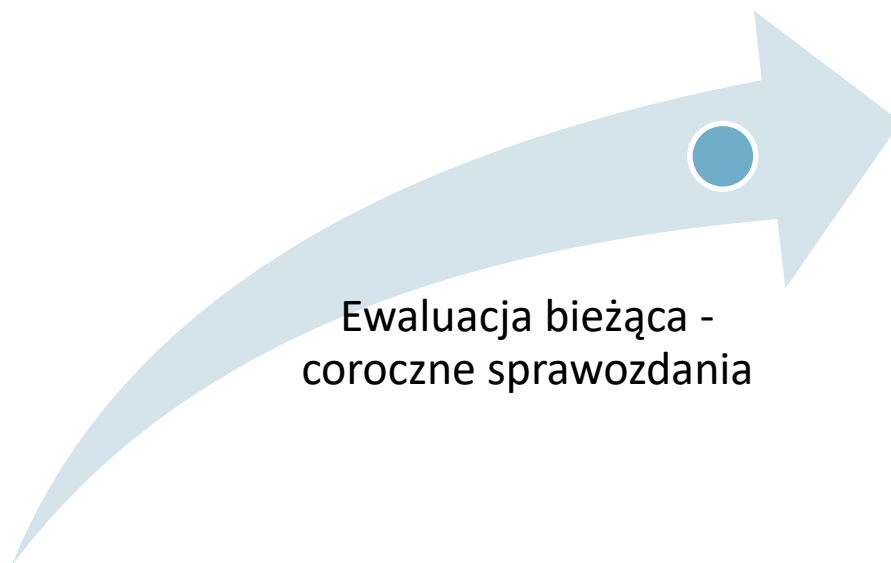
Zaznaczyć należy, że wdrażanie Strategii jest procesem ciągłym, który wymaga ciągłego śledzenia zmian prawnych czy gospodarczych. Ważna jest zatem elastyczność w dostosowywaniu się do zmieniających się uwarunkowań.

7.2 System monitorowania, ewaluacji i aktualizacji „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”.

Monitoring to niezbędna kontrola procesu wdrażania założeń Strategii pozwalająca uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Istotą wdrożonego systemu monitorowania będzie pokazanie, które założenia Strategii zostały zrealizowane oraz które ustalenia wymagają modyfikacji.

Jednym z podstawowych narzędzi umożliwiających monitorowanie procesu wdrażania i realizacji założeń „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” są coroczne sprawozdania. Ich celem będzie

w szczególności pozyskiwanie informacji dotyczących działań i projektów realizowanych w Powiecie oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania Strategii i rekomendowanie niezbędnych działań korekcyjnych.

Sprawozdania przygotowywane będą w stałej współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za realizację kierunków działań, w ramach poszczególnych celów operacyjnych. W obecnym stanie prawnym realizację Strategii opisuje się w corocznie przygotowywanym Raporcie o stanie Powiatu w danym roku kalendarzowym. W tym dokumencie, co roku, będą opisane działania związane z realizacją celów wykonywanych w „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”. Tym samym nie ma potrzeby tworzenia dodatkowego dokumentu.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń „Strategii rozwoju Powiatu opoczyńskiego 2030” przygotowany został zbiór przykładowych mierników, za pomocą których możliwe będzie monitorowanie stopnia realizacji poszczególnych celów strategicznych.

Tabela 24 Wskaźniki monitoringowe określone przy celach strategicznych.

Cel strategiczny	
<u>Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba pracowników samorządowych podnoszących kwalifikacje poprzez różne formy edukacyjne – dane Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz powiatowych jednostek organizacyjnych
Rozwój infrastruktury społecznej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wybudowanych, zmodernizowanych lub wyremontowanych powiatowych placówek opieki społecznej – dane Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz jednostek organizacyjnych
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i negatywnym skutkom zjawisk społecznych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejsc całodobowych i dziennych form wsparcia – dane PCPR w Opocznie, SOSW „Centrum Edukacji i Rozwoju” im. Jana Pawła II w Opocznie, DPS w Niemojowicach, DPS w Drzewicy Liczba zrealizowanych projektów i programów ukierunkowanych na aktywizację społeczną mieszkańców w tym aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych – dane PCPR w Opocznie, PUP w Opocznie

Cel strategiczny	
<u>Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Wspieranie przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które podjęły pracę /otworzyły działalność gospodarczą – dane PUP w Opocznie Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON – dane Banku Danych Lokalnych - GUS Liczba wdrożonych projektów informacyjnych, edukacyjnych i doradczych promujących przedsiębiorczość – dane PUP w Opocznie
Zwiększenie jakości i różnorodności usług edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych - dane Wydziału Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie Liczba porozumień o współpracy pomiędzy szkołami a przedsiębiorcami, uczelniami wyższymi itp. – dane Wydziału Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie

	<ul style="list-style-type: none"> Liczba doposażonych szkół - dane Wydziału Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie
Zwiększenie dostępności usług i informacji turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba opracowanych i wydanych materiałów promocyjno-informacyjnych w wersji elektronicznej i tradycyjnej – dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie Liczba wybudowanych, zmodernizowanych szlaków turystycznych – dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie
Rozwijanie i budowanie infrastruktury sportowej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych baz sportowych przy powiatowych szkołach – dane Wydziału Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych baz sportowych przy powiatowych szkołach – dane Wydziału Oświaty i Funduszy Unijnych Starostwa Powiatowego w Opocznie Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych siłowni zewnętrznych przy powiatowych jednostkach – dane Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie Wartość inwestycji w rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej – dane Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie

Cel strategiczny	
<u>Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Modernizacja i budowa dróg powiatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	<ul style="list-style-type: none"> Długość wybudowanych / zmodernizowanych dróg powiatowych (km) – dane Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie Liczba projektów zrealizowanych z środków pozyskanych przez samorząd powiatowy z innych źródeł zewnętrznych – dane Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie Długość dróg powiatowych (km) - dane Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie

Budowa ciągów pieszo – rowerowych i ścieżek rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanych ścieżek pieszo-rowerowych i ścieżek rowerowych na terenie Powiatu - dane Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie
Poprawa dostępności komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość linii komunikacyjnych – dane Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Opocznie
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa publicznego – dane Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo • Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych przejść dla pieszych przy drogach powiatowych - dane Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie • Wartość dofinansowania służb ponadnormatywnych – dane Wydziału Finansowo-Księgowego Starostwa Powiatowego w Opocznie
Cel strategiczny	
<u>Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych działań na rzecz promowania inwestycji na rzecz ochrony środowiska - dane Wydziału Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie
Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań prowadzonych przez powiat opoczyński związanych z promocją produktów i potraw lokalnych – dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie
Poprawa stanu technicznego i wyposażenie budynków użyteczności publicznej, w tym budynków służących ochronie zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych placówek ochrony zdrowia – dane Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie • Liczba zadań przystosowujących powiatowe obiekty do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami - koordynator ds. dostępności Starostwa Powiatowego w Opocznie
Poprawa dostępności do usług zdrowotnych	<ul style="list-style-type: none"> • Wydatki przeznaczone na modernizację infrastruktury w budynkach użyteczności publicznej będących w dyspozycji powiatu opoczyńskiego w tym SP ZOZ Szpitala Powiatowego

	<p>w Opocznie - dane Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Opocznie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokość środków przeznaczonych na doposażenie służb w sprzęt specjalistyczny - dane Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie
Rozszerzenie oferty usług zdrowotnych w Powiecie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przyznanych stypendiów dla studentów kierunków medycznych - dane Wydziału Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie

Cel strategiczny	
<u>Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracja</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Nowoczesny e-Urząd	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba e-usług świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Opocznie i jednostki powiatowe – dane Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie • Wysokość środków przeznaczonych na inwestycje w zwiększenie poziomu cyfryzacji Starostwa Powiatowego w Opocznie i jednostek organizacyjnych - dane Wydziału Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Opocznie
Poprawa dostępności informacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych materiałów promocyjnych Powiatu w wersji tradycyjnej i elektronicznej – dane Starostwa Powiatowego w Opocznie – dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie

Cel strategiczny	
<u>Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej</u>	
Cel operacyjny	Proponowane mierniki monitorowania celu oraz źródła pozyskiwania informacji.
Budowa Marki Powiatu w obszarach: gospodarczym, historycznym, zabytków i pomników miejsc pamięci,	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych projektów z zakresu budowy i promocji oferty Marki Powiatu opoczyńskiego – dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie

przyrodniczym i turystyki, kultury ludowej, rodziny i polityki społecznej. Logo Powiatu	
Wspieranie inicjatyw lokalnych, kulturalnych, promocyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez kulturalnych na terenie powiatu i ich uczestników dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie
Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspólnych inicjatyw podjętych przez samorząd powiatowy i inne jednostki samorządu terytorialnego - dane Zespołu ds. Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Opocznie • Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym – dane Wydziału Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie • Liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Powiatu – dane Wydziału Ochrony Środowiska, Zdrowia i Osób Niepełnosprawnych Starostwa Powiatowego w Opocznie

Źródło: opracowanie własne

Po zakończeniu horyzontu czasowego obejmującego dokonane zostanie końcowe sprawozdanie z wdrażania założeń niniejszego dokumentu. Powinno ono zawierać analizę osiągniętych celów.

Systemy monitoringu i ewaluacji są współzależne w taki sposób, że informacje generowane przez system monitoringu warunkują proces ewaluacji „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” jako dokumentu tworzącego zasób wiedzy o rozwoju samorządu.

8 Spis Wykresów, Tabel, Rysunków

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Proces powstawania dokumentu pn. "Strategia rozwoju Powiatu Opoczyńskiego 2030"	7
Rysunek 2 Położenie powiatu opoczyńskiego na terenie województwa łódzkiego	8
Rysunek 3 Gminy powiatu opoczyńskiego.....	9
Rysunek 4 Liczba ludności w gminach powiatu opoczyńskiego.....	12
Rysunek 5 Przyrost naturalny na 1.000 ludności w gminach powiatu opoczyńskiego	15
Rysunek 6 Mapa powiatu opoczyńskiego.....	34
Rysunek 7 Zmiana liczby podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. ludności 2012/2020.....	39

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Powierzchnia gmin powiatu opoczyńskiego (% udział w całkowitej powierzchni Powiatu). ...	9
Wykres 2 Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%) w powiecie opoczyńskim	11
Wykres 3 Saldo Migracji wewnętrznych na 1.000 mieszkańców	14
Wykres 4 Migracje na pobyt stały (prognoza).....	15
Wykres 5 Organizacje pozarządowe na 1.000 mieszkańców w powiecie opoczyńskim	18
Wykres 6 Lekarze na 10 tys. ludności w kraju, województwie oraz powiecie opoczyńskim	24
Wykres 7 Zmiana liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku 0-4, 5-9, 10-14, 15-19.	26
Wykres 8 Powody korzystania ze wsparcia jednostek pomocy społecznej.....	29
Wykres 9 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	30
Wykres 10 Ścieżki rowerowe w powiecie opoczyńskim.....	38
Wykres 11 Liczba osób pracujących w powiecie opoczyńskim w latach 2014-2019	40
Wykres 12 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.....	42
Wykres 13 Wskaźnik bezrobocia rejestrowego w kraju, województwie i Powiecie.....	42
Wykres 14 Struktura płci respondentów	51
Wykres 15 Struktura wieku respondentów	52
Wykres 16 Obszar Społeczeństwo czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów).....	53
Wykres 17 Obszar Edukacja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów).....	55
Wykres 18 Obszar Polityka społeczna czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)	56
Wykres 19 Obszar Kultura, Historia, Dziedzictwo Regionu, Turystyka czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)	58
Wykres 20 Obszar Administracja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów).....	59
Wykres 21 Gospodarka i Rynek Pracy czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)	60
Wykres 22 Obszar Transport i Komunikacja czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)	61

Wykres 23 Obszar Komunikacja społeczna czynniki mające wpływ na rozwój powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów)	62
Wykres 24 Obszary Priorytetowe w działaniach Powiatu (w opinii respondentów).....	64
Wykres 25 Słabe / Mocne strony powiatu opoczyńskiego (w opinii respondentów).....	65
Wykres 27 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)	67
Wykres 26 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)	68
Wykres 28 Stan Bezpieczeństwa w Powiecie (w opinii respondentów)	68
Wykres 29 Edukacja (w opinii respondentów).....	69
Wykres 30 Rynek pracy.....	70
Wykres 31 Turystyka (w opinii respondentów).....	71
Wykres 32 Powiatowy Punkt Informacji Turystycznej	72
Wykres 33 Promocja Powiatu.....	72
Wykres 34 Logo „Marka Powiatu opoczyńskiego” w opinii respondentów	73

SPIS TABEL

Tabela 1 Powierzchnia gmin powiatu opoczyńskiego.....	8
Tabela 2 Struktura ludności gmin powiatu opoczyńskiego w 2020 r.....	13
Tabela 3 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie opoczyńskim w 2019 r. i 2050 r. (prognoza).....	14
Tabela 4 Przyrost naturalny na 1000 ludności w kraju, województwie oraz na obszarze Powiatu 2020 rok	16
Tabela 5 Wykaz niektórych zabytków na terenie powiatu opoczyńskiego	19
Tabela 6 Działalność bibliotek w powiecie opoczyńskim.....	23
Tabela 7 Aktywność sportowa na obszarze powiatu opoczyńskiego	23
Tabela 8 Szkoły prowadzone przez powiat opoczyński	27
Tabela 9 Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 1000 mieszkańców	31
Tabela 10 Zestawienie zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu w latach 2010-2020	31
Tabela 11 Liczba wypadków drogowych w powiecie opoczyńskim i powiatach ościennych w latach 2014 i 2020	32
Tabela 12 Wykaz dróg powiatowych	35
Tabela 13 Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ²	37
Tabela 14 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2012-2020	40
Tabela 15 Pracujący na 1.000 ludności w latach 2012 i 2020.....	41
Tabela 16. Wybrane wskaźniki rozwojowe w porównaniu z 10 podobnymi JST przygotowane przez Aesco Group	76
Tabela 17 Ukierunkowany rozwój kapitału ludzkiego i pomocy społecznej – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	85
Tabela 18 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwoju edukacji, turystyki i sportu – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	88
Tabela 19 Poprawa i rozwój infrastruktury, w tym infrastruktury drogowej, komunikacyjnej, kubaturowej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	91
Tabela 20 Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych oraz poprawa stanu środowiska – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	94

Tabela 21 Zwiększenie dostępności informacji i usług publicznych, w tym e-administracji – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	97
Tabela 22 Budowa Marki Powiatu. Promocja Powiatu. Wspieranie inicjatyw lokalnych, inicjatyw społecznych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. Tworzenie innowacyjnej polityki senioralnej – kierunki działań, główna odpowiedzialność, monitorujący, partnerzy	99
Tabela 23 Zgodność „Strategii rozwoju Powiatu opoczyńskiego 2030” z założeniami i wytycznymi zawartymi w dokumentach strategicznych krajowych i wojewódzkich.....	104
Tabela 24 Wskaźniki monitoringowe określone przy celach strategicznych.	113

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Powiatu Opoczyńskiego w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920 ze zm) do wyłącznej właściwości Rady Powiatu należy stanowienie o kierunkach działania Zarządu Powiatu (art. 12 pkt 4) jak również rozpatrywanie sprawozdań z działalności Zarządu, w tym z działalności finansowej.

Natomiast przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1057) stanowią, że politykę rozwoju prowadzi samorząd powiatowy (art. 3 pkt 3). Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach (art. 4 ust. 3). Takim odrębnym instrumentem prawnym, uregulowanym w art. 12 ust. 4 ustawy o samorządzie powiatowym, jest stanowienie przez Radę Powiatu o kierunkach działania Zarządu Powiatu.

Należy zauważyć, że Strategia rozwoju powiatu znalazła się poza systemem strategii z art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju ze względu na integrację planowania społeczno-gospodarczego z planowaniem przestrzennym.

Opracowany projekt „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” przedstawia spójny plan działań organów Powiatu Opoczyńskiego, na lata 2022-2030, we współpracy z innymi samorządami, administracją rządową, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami, czego efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców.

Dokument ten określa stan docelowy, do którego Powiat będzie dążył w kolejnych latach, zarysowuje ramy działań władz samorządowych Powiatu prowadzące do osiągnięcia danego stanu, a także prezentuje przykłady inicjatyw w ramach każdego przyjętego celu strategicznego. Jest on równoległym narzędziem, który wyznacza ogólne ramy racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami oraz stanowi kluczowy element planowania rozwoju lokalnego.

W opracowaniu przedstawionego projektu „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030” wzięli udział radni Rady Powiatu Opoczyńskiego, kadra kierownicza i pracownicy Starostwa Powiatowego w Opocznie, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu.

Narzędziem wykorzystanym w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu, które jest powszechnie stosowane podczas tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym, była analiza potrzeb mieszkańców przeprowadzona w formie badania ankietowego. W badaniu ankietowym wzięło udział 150 respondentów.

Ponadto, dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szeregu spotkań warsztatowo-konsultacyjnych, poświęconych diagnozie potrzeb, problemów i oczekiwań społecznych oraz identyfikacji potencjałów, barier, wyzwań oraz kluczowych działań rozwojowych dla powiatu opoczyńskiego w perspektywie do 2030 roku.

Przedstawiony projekt „Strategii rozwoju powiatu opoczyńskiego 2030”:

- diagnozuje obecną pozycję konkurencyjną Powiatu,
- identyfikuje mocne i słabe strony Powiatu,
- wskazuje najważniejsze problemy, potrzeby i oczekiwania społeczeństwa Powiatu,
- służy wspieraniu procesu wykorzystywania szans rozwojowych Powiatu i niwelowania pojawiających się w otoczeniu bliższym i dalszym problemów,
- tworzy Misję i Wizję powiatu opoczyńskiego,
- określa cel horyzontalny do którego będzie dożyć polityka rozwoju Powiatu, jak również 6 celów strategicznych i przypisane do nich cele operacyjne i zadania do realizacji w perspektywie do 2030 roku,
- określa cele spójne z potrzebami lokalnymi i jednocześnie spójne z polityką rozwoju ujętą w dokumentach strategicznych województwa łódzkiego i kraju,
- określa podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów i zadań,
- określa wskaźniki wykonania zadań określonych w Strategii.